

**TC
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI
İTERAKTİF MEDYA TASARIMI YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DİSLEKSİLİ BİREYLER İLETİŞİM
TASARIMI EĞİTİMİ İÇİN UYGUN BİR
GRUP MUDUR?**

**MUZAFFER ÇORLU
04720103**

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. OĞUZHAN ÖZCAN**

**İSTANBUL
2007**

**TC
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI
İTERAKTİF MEDYA TASARIMI YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DİSLEKSİLİ BİREYLER İLETİŞİM
TASARIMI EĞİTİMİ İÇİN UYGUN BİR
GRUP MUDUR?**

**MUZAFFER ÇORLU
04720103**

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. OĞUZHAN ÖZCAN**

**İSTANBUL
2007**

**TC
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI
İTERAKTİF MEDYA TASARIMI YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DİSLEKSİLİ BİREYLER İLETİŞİM
TASARIMI EĞİTİMİ İÇİN UYGUN BİR
GRUP MUDUR?**

**MUZAFFER ÇORLU
04720103**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:

Tezin Savunulduğu Tarih:

Tez Oy birliği / Oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

Unvan Ad Soyad

İmza

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Oğuzhan Özcan

Jüri Üyesi: Prof. Dr. B.Tevfik Akgün

Jüri üyesi: Yrd. Doç. Dr. Şebnem Timur

**İSTANBUL
KASIM 2007**

ÖZ

DISLEKSİLİ BİREYLER İLETİŞİM TASARIMI EĞİTİMİ İÇİN UYGUN BİR GRUP MUDUR?

Muzaffer ÇORLU

Kasım, 2007

Eğer disleksili bireyler, çağdaş grafik tasarım örneklerinde olduğu gibi, farklı ifade etme “becerisine” sahiplerse, acaba bu bireyler, İletişim Tasarımı için kıymetli olan “yakası açılmadık” farklı yorumlar üreten avantajlı bir grup olabilirler mi? Disleksililerin okulda başarısız olmalarına neden olan algılama farklılıkları, acaba İletişim Tasarımı eğitimi için avantaja dönüşebilir mi?

İşte bu tez, merak edilen bu soruya, ilkokul çağındaki disleksili çocuklar ile yapılan bir araştırma üzerinden cevap bulmaya çalışmaktadır. Literatürde, “İletişim Tasarımı” gibi bir alanda disleksililerin yatkınlığını belirleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bugüne kadar yapılan araştırmalardan farklı olarak bu çalışmada, doğrudan disleksili bir grup üzerinde inceleme yapılarak veriler elde edilmiştir.

Araştırma, 7-12 yaş arası 20 disleksili ve 20 disleksili olmayan kontrol grubu üzerinde yapılmış ve bireylerden belirlenen 20 eylemi çizimleri istenmiştir. Sonuçlar karşılaştırıldığında, disleksili bireylerin, İletişim Tasarımı eğitiminde öncelikli bir grup olmaları gibi çok kesin bir sonuca ulaşılmamasına karşın, iletişim tasarımı eğitimi ve özellikle simge tasarımı gibi daha özellikli bir alt uzmanlık alanı için disleksili bireylerin uygun adaylar arasında olduğunu gösteren istatistiksel açıdan anlamlı veriler elde edilmiştir. Bunlar arasında en önemlisi yönlendirme işaretlerinin kullanımının disleksililerde %45 iken kontrol grubunda %5 olmasıdır. Yönlendirme işaretlerinin kullanımındaki belirgin farkın yanı sıra, dört kişiden oluşan ve İletişim Tasarımı eğitimi için son beş yıldır adayların bu eğitim dalına yatkınlığını belirleyen jürinin başarılı bulduğu çizimler açısından da disleksili bireylerin önde olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Disleksi, Yaratıcılık, Tasarım Eğitimi, İletişim Tasarımı, Enformasyon Tasarımı.

ABSTRACT

ARE DYSLEXIC INDIVIDUALS POTENTIALLY GOOD CANDIDATES FOR COMMUNICATION DESIGN EDUCATION

Muzaffer ÇORLU

November, 2007

If dyslexic individuals do have the ability to express themselves in different ways, particularly in the field of modern graphic design, would they be a favored group in creating the extraordinary and outstanding ideas that are required in communication design? Although they have some difficulties at school due to perception differences, would it be then an advantageous for communication design education? This thesis tries to find answers to those questions above, by examining primary school individuals. In literature there is not yet a remark pointing out the tendencies of dyslexics upon communication design. The study group consisted of 20 primary school dyslexics between ages of 7-12 and 20 non-dyslexics serving as a control group. A jury with four specialists evaluated the drawings gathered from 40 participants. Even though we might not say surely that the dyslexics are the best possible candidates for communication design education, based on the statistical results we have concluded that they should be among the potential candidates for both general communication design education and for more specific minor study areas such as and icon/signage design. The use of navigational sing is 45% with dyslexics while it is only 5% in control participant which is very important for communication design. Moreover the jury members find dyslexic individuals drawings more creative.

Keywords: Dyslexia, Creativity, Design Education, Communication Design, Information Design

ÖNSÖZ

Bu tezin konusu, özel öğrenme güçlüğü - disleksi olarak bilinen ve çok yaygın olan durumun geçmişte de örneklerine rastlandığı gibi, yaratıcılığa sebep olma ihtimalinden doğdu. İstanbul'da yer alan psikolojik rehberlik merkezlerinden edindiğimiz disleksili ilkokul defterlerinde rastladığımız “anormal” yazı karakterleri, sayfa yapısı ve şekiller bizi bu alanda disleksili bireylerin İletişim Tasarımı için acaba nasıl bir potansiyele sahip olabilecekleri konusunda meraklandırdı.

Tüm tasarım dallarında olduğu gibi bu alanda da farklı düşünebilmenin, “kuralı bozabilmenin”, değerli özellikler arasında olduğu düşünüldüğünde, disleksili bireylerin beyin tabanlı farklı algılama durumları nedeniyle incelenmesi ve eğer uygunsa iletişim tasarımı alanında başarılı olabileceklerinin ortaya konması, hem tıp alanlarını hem de iletişim tasarımı alanını doğrudan ilgilendiren sonuçlar çıkartabilir.

Aynı zamanda psikolog olmanın da verdiği güvenle, disleksili çocukların İletişim Tasarımı eğitimi için uygun bireyler olabileceği sorusunu sormadan önce, İletişim Tasarımını eğitimi için önemli olan avantajları araştırdık. Türkiye’de ve dünyada bazı okulları inceledik ve disleksili bireylerin avantajlı olup olamayacağına dair bilimsel veriler elde etmek amacıyla testler uygulamaya karar verdik.

Bu çalışmada gerek akademik ve teknik desteği, gerekse de tüm materyalini kullanmamıza izin verme cömertiği gösteren Prof. Dr. Ümran Korkmazlara, değerli katkılarından dolayı İnci Eviner, Ahmet Öktem, Asım Evren Yantaç Gary Berlind, Josh May, Owen Marmaduke ve Aziz Dursun’a teşekkür ederiz. Özel teşekkürlerimiz ise bu çalışmanın bütün aşamalarındaki yardımlarından ötürü Beril Çorlu içindir. Ayrıca bu çalışmaya katılan tüm gönüllü katılımcı çocuklara sonsuz teşekkürlerimizi bir borç biliriz.

İstanbul; Kasım, 2007

Muzaffer ÇORLU

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Gerekçesi.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı.....	2
1.3. Araştırmanın Yöntemi.....	3
2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI.....	5
2.1. Disleksi ve Özellikleri.....	5
2.2. Disleksili Bireylerin Yaratıcılığı Üzerine Yapılan Son Araştırmalar.....	14
2.3. İletişim Tasarımı ve Eğitimi.....	16
2.3.1 Türkiye’de İletişim Tasarımı Eğitimi Modelleri.....	16
2.3.1.1.Yıldız Teknik Üniversitesi İletim Tasarımı Bölümü.....	17
2.3.1.2. İstanbul Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü.....	19
2.3.1.3. Sabancı Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölümü.....	21
2.3.2. Yurtdışında İletişim Tasarımı Eğitimi.....	23
2.3.2.1. Carnegie Mellon Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü.....	23
2.3.2.2. Pratt School of Art and Design.....	24
2.3.2.3. Utrecht School of Arts.....	25
3. YÖNTEM.....	28
3.1. Örneklemin Seçimi.....	28
3.2. Ölçüm Şekli.....	29
3.3. Testlerin İçeriği ve Değerlendirme Kriterleri.....	30
4. ÖLÇÜMÜN GÜVENİRLİĞİ.....	31
5. BULGULAR.....	32
6. TARTIŞMA.....	34
7. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	37
KAYNAKÇA.....	41

EKLER

Ek 1. Jüri puan tablosu.....	43
Ek 2. Başarılı bulunan cevap sayıları grafiğı.....	44
Ek 3. Farklı cevapların sınıflandırılması tablosu.....	45
Ek 4. Disleksili bireylerin sınıflanmış cevapları.....	46
Ek 5. Kontrol grubunun sınıflanmış cevapları.....	66
Ek 6. Test Öncesi Doldurulan ve Deneklere Ait Bilgileri İçeren Form Örneğı.....	86
ÖZGEÇMİŞ.....	87

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1:	Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi İletişim Tasarımı Bölümü Sekiz Yarıyıllık Ders Programı.....	18
Tablo 2:	İstanbul Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Sekiz Yarıyıllık Ders Programı.....	20
Tablo 3:	Sabancı Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Ders Programı.....	22
Tablo 4:	Carnegie Mellon Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü Ders Programı.....	24
Tablo 5:	Pratt School of Art and Design Ders Programı.....	25
Tablo 6:	Utrecht School of Arts Ders Programı.....	26
Tablo 7:	Denek Profili.....	27
Tablo 8:	Mann Whitney-U Testi Sonuçları.....	31
Tablo 9:	Cevap Sayısına Göre Değerlendirme.....	31

ŞEKİLLER LİSTESİ

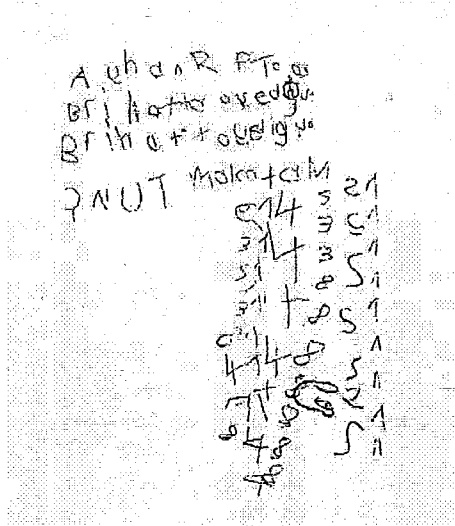
Sayfa No

Şekil 1:	Disleksili Yazı Örneği.....	1
Şekil 2:	Profesyonel Grafik Tasarım Örneği.....	1
Şekil 3:	Disleksililerde En Çok Rastlanan Yazı Biçimlerinin Grafik Anlatımı.....	2
Şekil 4:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 1.....	9
Şekil 5:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 2.....	9
Şekil 6:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 3.....	9
Şekil 7:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 4.....	9
Şekil 8:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 5.....	10
Şekil 9:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 6.....	10
Şekil 10:	İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 7.....	10
Şekil 11:	Boyutları Aynı İki Şekilde Birini Daha Büyük Çizme Durumu..	11
Şekil 12:	Açıları Hatalı Çizme Durumu.	11
Şekil 13:	Şekilleri Döndürme Durumu.....	12
Şekil 14:	Şekilleri Açma Durumu.....	12
Şekil 15:	Şekilleri Ayrı Çizme Durumu.....	13
Şekil 16:	Şekilleri Açılı Ya Da Düz Çizme Durumu.....	13
Şekil 17:	İlkokullu Disleksili Çocukların Çizim Örnekleri. Örnek 1.....	14
Şekil 18:	İlkokullu Disleksili Çocukların Çizim Örnekleri. Örnek 2.....	14
Şekil 19:	İlkokullu Disleksili Çocukların Çizim Örnekleri. Örnek 3.....	15
Şekil 20, a,b,c,d:	İlerlemek, Kopyalamak, Açmak, Kapatmak İçin Disleksili Cevap Örnekleri.....	34
Şekil 21, a,b,c,d:	Temizlemek, Bakmak, Küçültmek ve Büyütmek İçin Disleksili Cevap Örnekleri.....	34

1.GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Gerekçesi

Disleksili bireyler okuma, sözel ifade, çizim alanlarında olduğu gibi, özellikle yazma konusunda da ciddi zorluklar çekerler. Dahası okulda zekâlarına uymayan bir performans gösterirler (Shaywitz, 2005). Şekil 1’de bir örneğinin görüldüğü gibi disleksililerin yazı biçimleri; aşağıya giden, ayna görüntüsünde olan, kâğıdın sadece kenarlarını kullanan ya da satır bittiğinde son satırın altına eklenen şekillerde olabilmektedir.

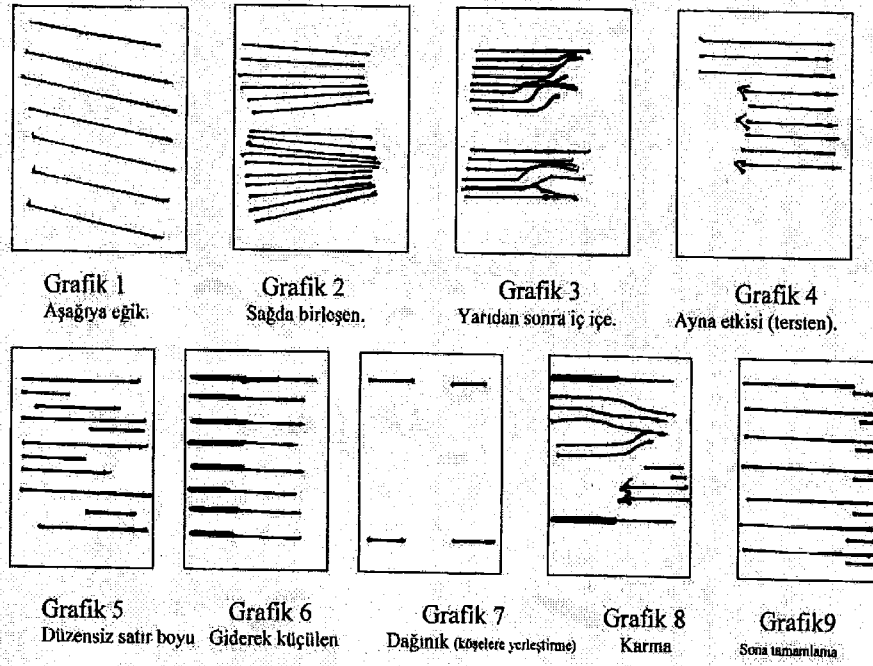

Şekil 1: Disleksili Yazı Örneği
© 2005 Ümran Korkmazlar Arşivi.

Şekil 2: Profesyonel Grafik Tasarım Örneği
©2004 Asım Evren Yantaç Arşivi.

Bir grup öğrencinin ilkokul defterlerinin incelenmesiyle oluşturulan tipik yazı örneklerinin grafik gösterimlerine bakıldığında, söz konusu bireylerin çizim davranışlarının nasıl olduğu daha iyi anlaşılmaktadır (Şekil 3). Bu bireylerin çizgilerinde normal insanlara göre farklı algılamalarından kaynaklanan özellikler vardır. Kendilerine neden böyle farklı çizdikleri sorulduğunda ise, kendilerinin değil “diğerlerinin farklı olduğunu” ifade etmektedirler.

Şekil 3: Disleksililerde En Çok Rastlanan Yazı Biçimlerinin Grafik Anlatımı.

Sadece toplum içinde değil, tıpta, psikolojide ve eğitim bilimlerinde de, hep bu bireylerin davranışlarının iyileştirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Ama onların bu durumu iletişim tasarımı açısından tam tersine farklı sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Örneğin Şekil 2'deki profesyonel bir afiş tasarımına bakıldığında, tasarımcı, anlamı vurgulamak için tıpkı disleksili bireylerin yaptığı gibi farklı açılar, farklı puntolar, karakterler ve hatta irrasyonel sayfa düzeni (layout) kullanmıştır (Şekil 1 ve 2 karşılaştırma yapmayı kolaylaştırmak için yan yana konmuştur).

1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Eğer disleksililer iyi tasarım örneklerinde olduğu gibi, hep böyle farklı ifade etme “becerisine” sahiplerse, acaba disleksililer, iletişim tasarımı için değerli olan “yakası açılmadık” farklı yorumlar üreten avantajlı bir grup olabilirler mi? Bu araştırma, bu soruya cevap bulmak amacıyla planlanmıştır. Söz konusu sorunun cevabı verilebilirse, disleksililerin yüksek oranda potansiyel İletişim Tasarımcısı olma ipuçlarını da bulmak mümkün olacaktır. Böylece hem disleksili bireyler açısından, hem de İletişim Tasarımı eğitimi açısından önemli yeni bir bilimsel bulgu elde edilebilir.

İşte bu nedenle, “Disleksili insanlar aslında potansiyel İletişim Tasarımcıları mıdır?” sorusunun cevabının aranmasının, eğitim bilimsel açıdan çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bu çalışmanın kapsamı sadece ilkokul çağındaki çocukları yani 7–12 yaş arası bireyleri sınırlamaktadır. Daha önce özel eğitim almamış dolayısı ile saf disleksili olmaları önemsenmiştir. Bununla birlikte, bu bireylerin sadece iletişim tasarımı eğitimi için potansiyellerinin olup olmadığı araştırılmıştır.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Disleksili ilkokul çağı çocuklarının disleksili olmayan akranlarına göre farklı ifade etme biçimlerinin İletişim Tasarımı eğitimi açısından bir avantaj olup olmayacağını ortaya koymak için aşağıdaki aşamalar tamamlanmıştır:

1. Aşama: Literatür Taraması.

Önce bu konuda yapılan çalışmalar incelendi. Literatür aşamasında disleksili ve yaratıcılık konusundaki çalışmalar gözden geçirilerek çalışmamıza ışık tutabilecek direkt ve dolaylı çalışmalar öncelikle ele alındı (Bölüm 2.1.).

2. Aşama: Disleksinin Tarifi.

Disleksi kavramı alınarak bu özel öğrenme güçlüğü olarak da bilinen durum incelendi. Önceleri hastalık olarak görülen ve 20.yüzyıla birlikte beyin tabanlı bir durum olduğuna inanılan ve sebepleri hala sır olan disleksinin ne olduğu ve özellikleri ele alındı (Bölüm 2.2.).

3. Aşama: İletişim Tasarımı Eğitiminin Ele Alınması.

İletişim Tasarımı açısından avantajlara sahip olup olmadıklarının belirlenmesine geçmeden önce, Türkiye’de ve dünyada İletişim Tasarımı eğitiminde amaçlanan hedefler ve bu hedefler için yapılan programlar ele alındı (Bölüm 2.3.).

4. Aşama: Yöntem Belirlenmesi.

Daha sonra karşılaştırma yapmak için yöntem belirlendi. Örneklemin nasıl seçileceği, ölçüm şeklinin nasıl olacağı, kullanılacak testin içeriğinin ne olduğu ve değerlendirme ölçütlerinin nasıl olacağı ile birlikte yapılan ölçümün güvenilirliğinin nasıl olduğu aktarıldı (Bölüm 5).

5. Aşama: Bulguların Tasnifi ve Değerlendirildi.

Bulgular sayısal olarak verildikten sonra yorumlanarak araştırmadan elde edilen tüm verilerin tartışılması hedeflenmiştir. (Bölüm 5 ve 6).

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

2.1. Disleksi ve Özellikleri

Disleksi, çocuk ve yetişkinlerde beklenmedik bir biçimde okumayı güçleştiren beyin tabanlı bir durum olup özellikle okulda başarısızlığa yol açmaktadır (Shaywitz ve diğerleri, 2005). Disleksi, özel öğrenme güçlüğü olarak da belirtilmektedir.

Zekâ seviyesinden bağımsız olarak özellikle dilin yazılı formlarının anlaşılmasında ciddi engellere yol açan disleksi bilişsel bir sorundur (Thomson 1994). Görsel kodlamalarda, kısa süreli hafızada, algılamada ve sıralama yapmada sorunlara yol açmaktadır. 1877 yılında Kussmaul, bu durumu literatüre taşıyarak 'alexia' kavramını ortaya koydu ve kelime körlüğü olarak niteledi (Thomson, 1994). Yaklaşık 130 yıldır sayıları giderek artan araştırmalarla yeni fikirler ortaya konmakta ancak sebepleri hala tam olarak belirlenememektedir.

Amerikan Eğitim Departmanının yıllık raporu (2000), 1985'ten bu yana öğrenme güçlüğü sayısında %32'lik bir artışı işaret ederken, İsrail Yüksek Eğitim Enstitüsü de, tüm öğrenciler içinde öğrenme güçlüğü olanların sayısını %1,5-3 arasında olduğunu belirtmektedir (Heiman, Kariv 2004).

Görsel algılama bozuklukları, özel öğrenme güçlüğü/disleksi ile en çok ilişkilendirilen sorunlardan biridir. Özellikle okumada sorun yaratan bu bozukluk nedeniyle okulda başarısızlık ön plana çıkmaktadır. Sadece harflerin ters görülmesi değil aynı zamanda tüm kelimenin de ters çevrildiğine rastlanır. Zemin-şekil ilişkisinde de sorunlar yaşanmaktadır ki bu uzaklık ve yakınlık faktörlerinin algılanmasını güçleştirmektedir. Ayrıca bu çocukların sıklıkla sağ-sol ayırdına tam olarak varamadıkları gözlemlenir. Sıraya koyma becerisinde de karşılaşılan güçlükler nedeniyle dinledikleri masal veya romanın kronolojisini yanlış hatırlayabilirler. İnce motor fonksiyonlarında sorun yaşadıklarından sakarlık yaşarlar.

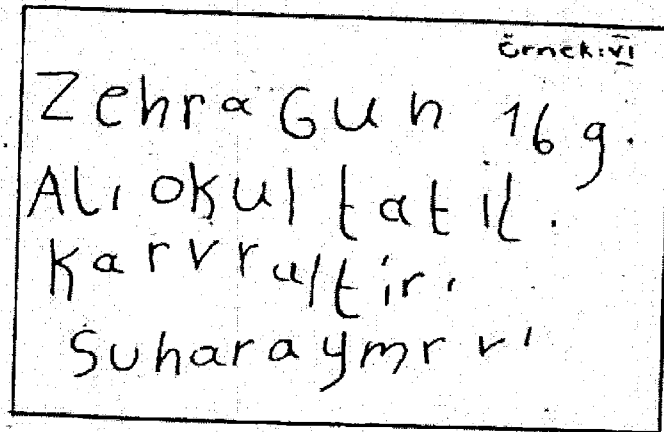
İngiliz Disleksi Derneği (British Dyslexia Association), en geniş anlamda disleksiye şöyle tanımlamaktadır: Disleksi kaynağı yapısal olan karmaşık nörolojik bir durumdur. Belirtileri öğrenme fonksiyonlarının birçok alanını etkileyen ve yazmada, okumada ve hecelemede yaşanan özel bir zorluktur (Reid, 1998).

Türk toplumunda %2-10 arasında görülen ve okuma çağı çocukların %4'ünü kapsayan (Bingöl, 2003) "disleksi", görsel algılama konusunda normal bireylere göre özellikle 'okuma zorluğu' gibi sorunlara yol açmaktadır.

Beyin tabanlı bir durum olan disleksinin farklı türleri olmasına karşın görsel algılama ile ilgili zorluklara ilişkin şu ortak belirtileri bulunmaktadır:

- Okumada güçlükler (örneğin; 'p' ile 'q' ve 'b' ile 'd'nin karıştırılması '83' sayısını '38' algılama),
- Okurken kelime atlama,
- Görsel hafızada zayıflık,
- Tersten veya başaşağı okuma,
- Birbirlerinin içine geçmiş gibi yazı biçimi,
- Yazma bozuklukları (örneğin "satılık" yerini "saltık" yazma,
- Kelimenin bütününe algılamadaki zorluklar,
- Çizim alanında güçlükler.

İlkokul birinci ve ikinci sınıflarda okuyan disleksili öğrencilerin not defterlerinden yazı örnekleri yukarıdaki bazı özellikleri ortaya koymaktadır (Şekil 4 – 10).

Şekil 4: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 1.

Örnek : V
Bir ha fat 7 dñ.

Şekil 5: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 2.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

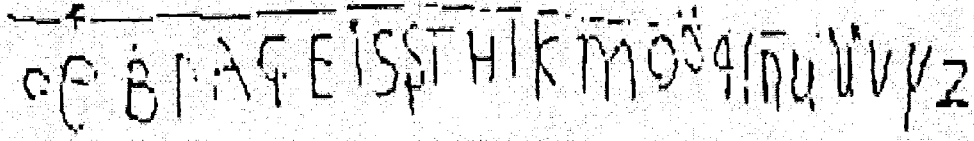
Şekil 6: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 3.

Örnek : VII
Günr Casaer
Takvı aldık

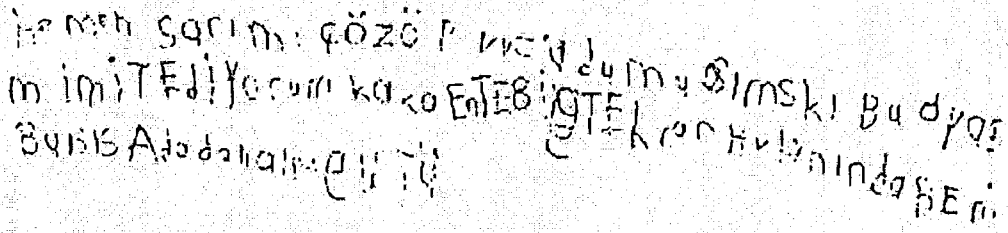
Şekil 7: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 4.

Örnek : VIII
İsrafil çokut Takımı
Suna Saat kaç
Hasn
Bir haft 7 gün.
Bir on ikia
Karne alıpevegi
Ali okul tatilokacas
Saat kaç

Şekil 8: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 5.

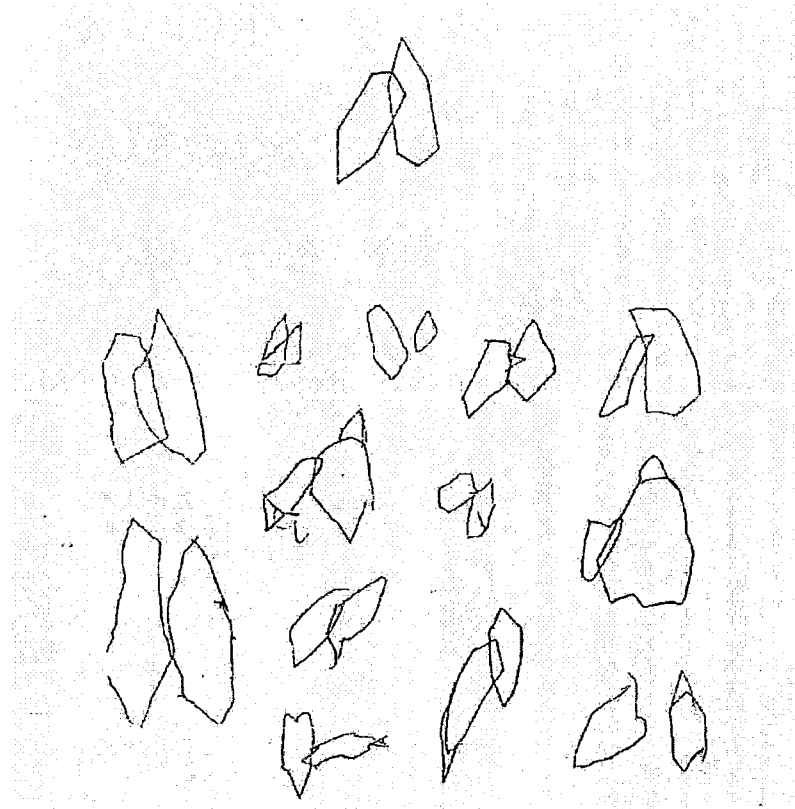
A handwritten sample of the Turkish alphabet, showing letters from 'a' to 'z' in a cursive, somewhat irregular script. The letters are written in a single line, with some variations in size and spacing.

Şekil 9: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 6.

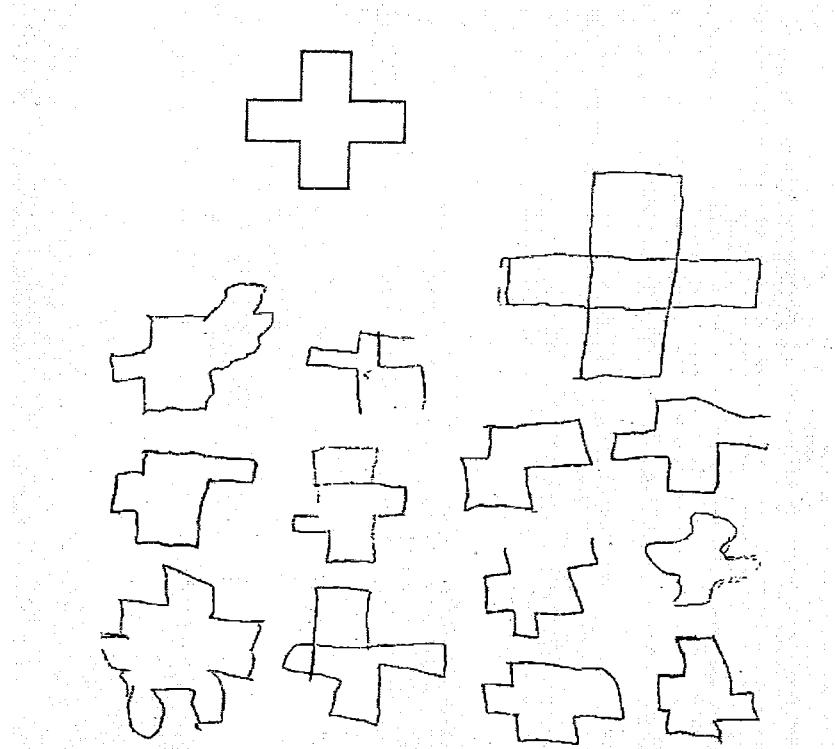
A handwritten sample of Turkish text, showing a paragraph of text written in a cursive, somewhat irregular script. The text is written in a single line, with some variations in size and spacing.

Şekil 10: İlkokullu Disleksili Çocukların Yazı Örnekleri. Örnek 7.

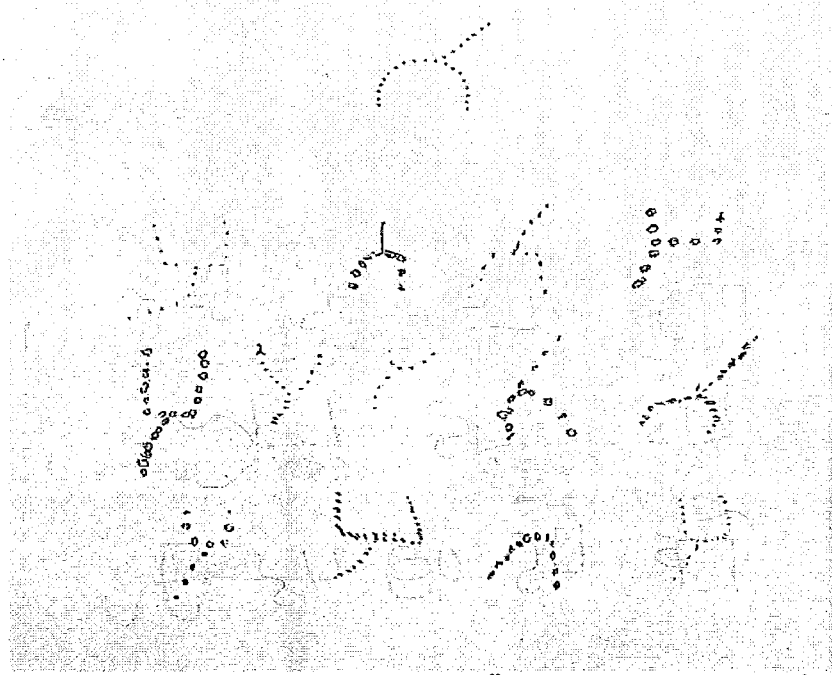
Şekilleri farklı algılama ve çizerken değişik çizme özelliklerini anlamak amacıyla yapılan Bender-Gestalt testi sonuçlarına bakmak geometrik şekilleri nasıl algıladıkları ve çizdikleri konusunda ipuçları verecektir (Şekil 11- 16). Bu şekillerden de görüldüğü gibi, boyutları aynı iki şekilde birini daha büyük çizme, açıları hatalı çizme, şekilleri döndürme, şekilleri açma, şekilleri ayrı çizme ve şekilleri yanlış açılı ya da düz çizme durumlarıyla karşılaşılacaktır.

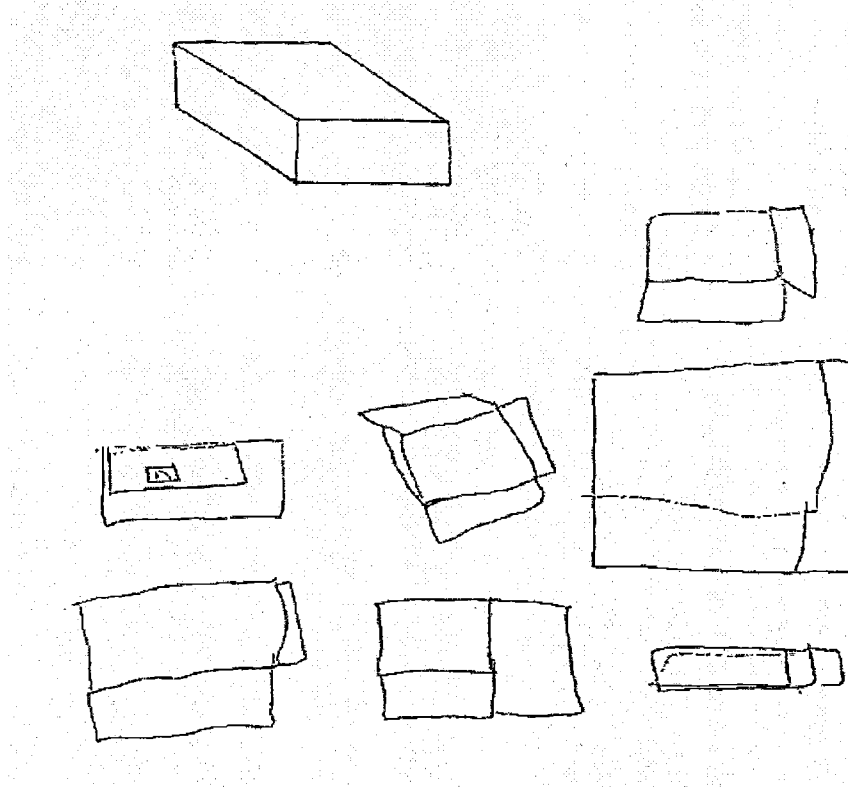
Şekil 11: Boyutları Aynı İki Şekilde Birini Daha Büyük Çizme Durumu. Üstteki Şekil Çizilmesi İstenen Şekildir. Bender-Gestalt Test Materyali.

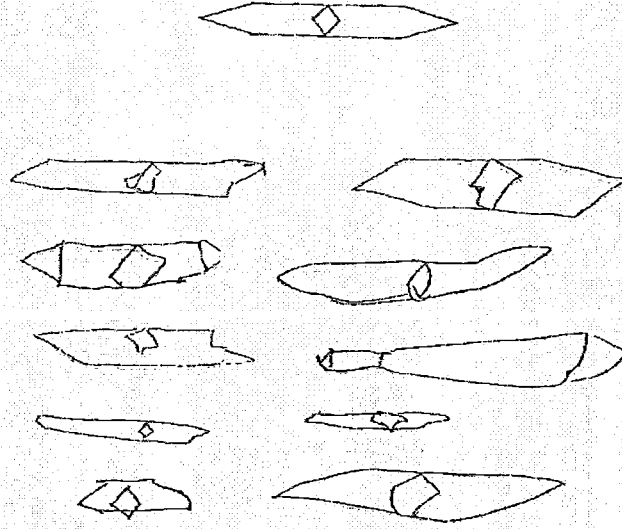
Şekil 12: Açıları Hatalı Çizme Durumu. Üstteki Şekil Çizilmesi İstenen Şekildir. Bender-Gestalt Test Materyali.

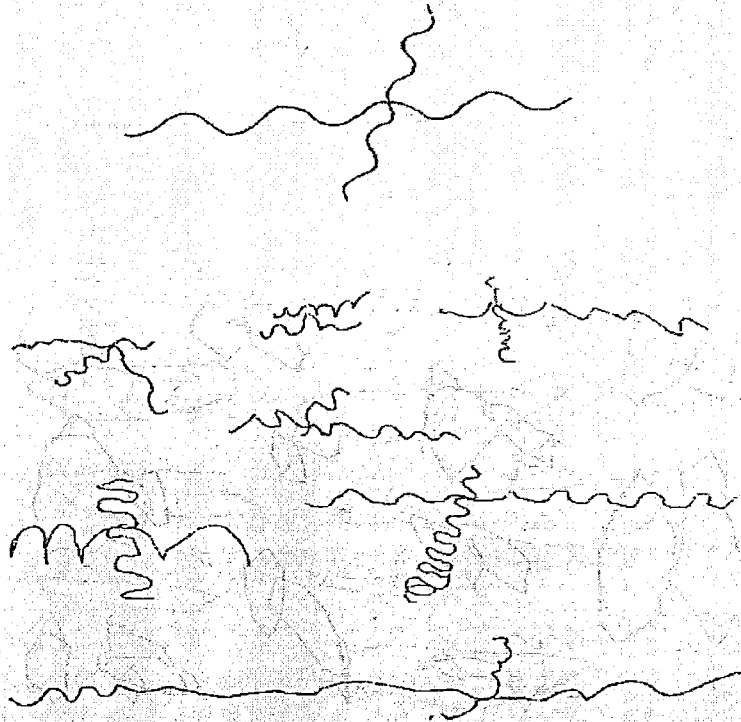
Şekil 13: Şekilleri Döndürme Durumu. Üstteki Şekil Çizilmesi İstenen Şekildir. Bender-Gestalt Test Materyali.

Şekil 14: Şekilleri Açma Durumu. Üstteki Şekil Çizilmesi İstenen Şekildir. Bender-Gestalt Test Materyali.

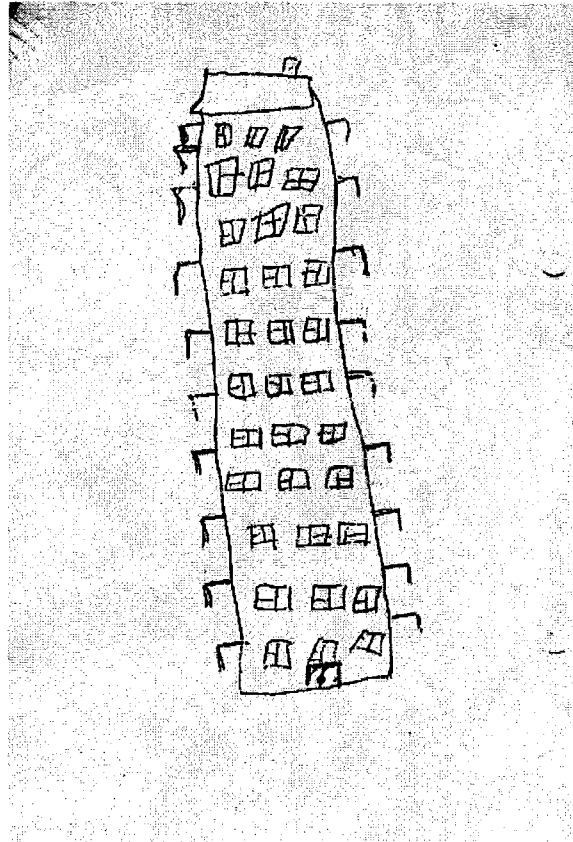
Şekil 15: Şekilleri Ayır Ayrı Çizme Durumu. Üstteki Şekil Çizilmesi İstenen Şekildir. Bender-Gestalt Test Materyali.

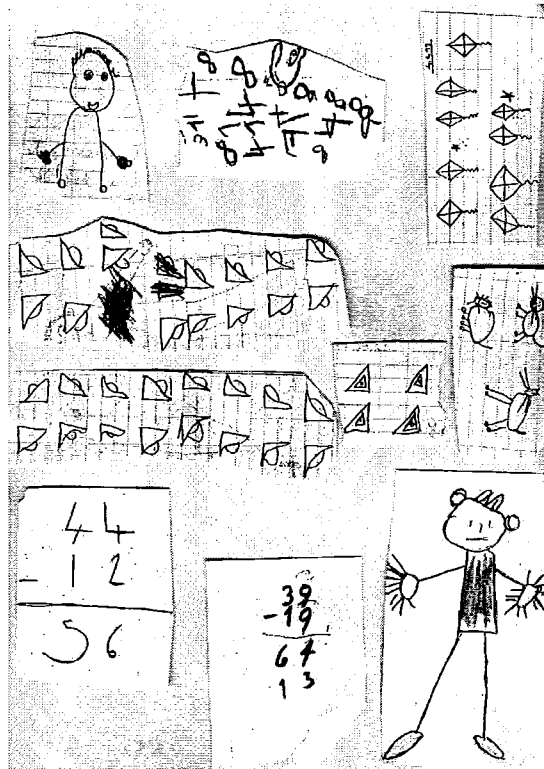
Şekil 16: Şekilleri Açılı Ya Da Düz Çizme Durumu. Üstteki Şekil Çizilmesi İstenen Şekildir. Bender-Gestalt Test Materyali.

Disleksili çocukların çizim örnekleri için resim defterleri incelendiğinde onların bu konuda da farklılıkları görülmektedir. Örneğin Şekil 17’de balkonları ters çizen

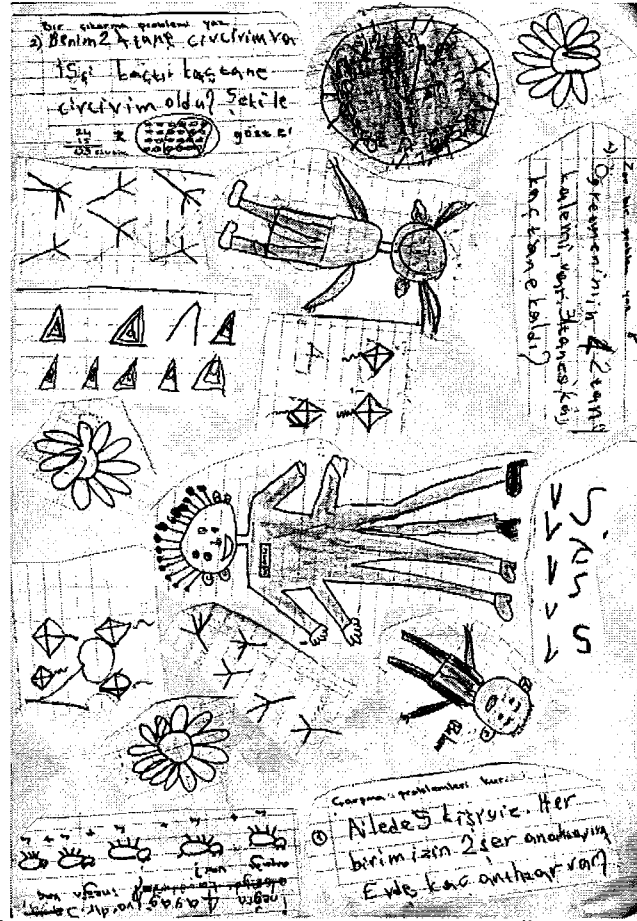
disleksili bir ilkokul öğrencisi ile Şekil 18 ve 19’da karışık sayfa düzeni içerisinde ilkokullu disleksililerin yaptıkları çizim örnekleri görülmektedir.

Şekil 17: İlkokullu Disleksili Çocukların Çizim Örnekleri. Örnek 1.

Şekil 18: İlkokullu Disleksili Çocukların Çizim Örnekleri. Örnek 2.

Şekil 19: İlkokullu Disleksili Çocukların Çizim Örnekleri. Örnek 3.

Yazma ve çizim'deki bu sıra dışı özelliklerine ek olarak, disleksililerde genelde görülen diğer belirtiler ise şöyle sıralanabilir:

- Geç konuşma,
- Genelde sakarlık ve hiperaktivite,
- Normal ve üzeri zekâ,
- Dikkati bir konuya yoğunlaştırmada güçlükler,
- İşitsel algılamada zorluklar (örneğin b-m gibi),
- Figür- zemin algısında zorluklar,
- Yön bulmakta zorluklar,
- Düşünmeden davranma,
- Beden imajında zayıflık,
- Matematikte güçlükler.

Bütün bu özellikler, okulda zekâlarına uymayan bir performansa yol açmaktadır. Bu nedenle özel eğitime tabi tutulmaları daha doğru olmakla birlikte, ilkokul yıllarında disleksili çocukların mesleki eğitimleri için de eğilimlerinin belirlenmesi daha yerindedir. Yaşlıları kadar sağlıklı ve zekâ sorunu olmamasına

karşın yazmada veya hesaplamada bozukluk, bu bireylerin psikolojik durumunu da etkilemektedir. Bu nedenle psiko-pedagojik tedavi de gerekmektedir.

2.2. Dislektik Bireylerin Yaratıcılığı Üzerine Yapılan Son Araştırmalar

Literatürde, disleksili bireylerin yaratıcılık testlerine tabi tutulduğu ilk önemli araştırmada, 30 disleksili bireye ve kontrol grubuna, 1995 yılında “Torrance Yaratıcı Düşünme Testi” (Test of Creative Thinking / TTCT) uygulanmıştır. Sonuçlar istatistik olarak anlamlı çıkmamışsa da disleksililerin *alternatiflere daha açık* olduğu ilk kez ortaya konulmuştur (LaFrance, 1995, 248).

17 disleksili ve 16 disleksili olmayan denek üzerinde yapılan araştırmada, disleksili ilkokul çocuklarının disleksili olmayanlara göre, yetişkin gruplarla yapılan karşılaştırmalara oranla, daha az bir yaratıcılık farkı gösterdiği belirtilmektedir (Everatt ve diğerleri, 1999, 39).

Araştırmamıza ışık tutacak, bu alanda yapılan en yeni çalışma ise Wolff ve Lundberg’e (2002) aittir. Bu araştırmada sanat disiplinlerinde öğrenim gören öğrencilerle, sanat dışı disiplinlerde öğrenim gören öğrenciler karşılaştırılmış ve disleksi görülme oranının, sanat disiplinlerinde okuyan öğrencilerde çok daha yüksek olduğu ortaya çıkarılmıştır (Wolff, Lundberg, 2002, 34). Göteborg Üniversitesinde yapılan bu araştırmada, 74 sanat öğrencisi ile 80 ekonomi öğrencisi karşılaştırılmıştır: Kişisel rapora (self-reports) dayanan söz konusu araştırma, sanat eğitimi alanların %15’inin, ekonomi eğitimi alanların ise sadece %1’inin disleksi geçmişi olduğunu göstermektedir. Aynı araştırmada, disleksi ve yaratıcılık arasındaki ilişkinin objektif olarak ölçülebilmesinin zorluğu belirtilmiş; test sonuçları, bu iki özellik arasındaki ilişkiyi daha net ortaya koyabilecek yeni araştırmalara ihtiyaç bulunduğu vurgulanmıştır.

Sanat ve Tasarım açısından yapılan araştırmalarda da çok çarpıcı gerçekler bulunmaktadır: Örneğin, Leonardo Da Vinci, Rodin ve Picasso gibi birçok sanatçının, özel öğrenme güçlüğü nedeniyle ilkokul sıralarında büyük zorluklarla karşılaştığı bildirilmektedir (Korkmazlar, 1992). Picasso’nun çok kısa bir sürede ışığı ve gölgeyi biçimlendirmeye yarayan, füzenle desen yapma tekniğini kavrayacak kadar çizim yaptığı ancak okulda hiçbir şey öğrenmediğinden ve 11 yaşında olmasına rağmen okuma, yazma, hesaplama gibi en temel bilgileri

kavramakta bile çok büyük güçlükler çektiğinden sözedilmektedir (Mare-Laure Berdenac du Bouchet 1986). Bu saptamalardan da anlaşılacağı gibi, Picasso gibi dahi yaratıcıların, standart okul müfredatıyla eğitilemeyeceği savunulmakla birlikte, okulu terk etmek, öğrenmeden korkmak gibi fobiler, bu gibi bireylerde karşılaşılan hep aynı sorunun istenmeyen sonuçları olduğu belirtilmektedir (Korkmazlar 2002, Wilson, 2004, 166).

Zekâları normal ya da üstünde olduğu halde okul başarısızlığı yaşayan disleksili bireylerin farklı algılamaları sonucunda karşılaştıkları öğrenme zorluğunu gidermek için yapılan Heiman ve Kariv'in araştırmasında, bireyselleştirilmiş özel bir eğitimin faydalı olabileceğini göstermektedir (Heiman, Kariv, 2004). Aynı araştırmada 30 disleksili üniversite öğrencisinin yazma ve matematikten çekindiklerini, ayrıca bire bir dersleri tercih ettikleri bildirilmekte, bu sebeple spor, grafik tasarım ve bilgisayar alanlarında eğitim almaları önerilmektedir.

Ortaokul ve lisede 17'si kız 12'si de erkek olmak üzere toplam 29 öğrenci üzerinde yapılan bir çalışmada (Karolyi ve diğerleri, 2003), karmaşık şekillerin akılda tutulması karşılaştırılmış ve disleksili olanların daha başarılı oldukları görülmüştür.

Tıpkı Ott'un (Ott, 1997) aktardığı gibi, disleksili bireyler yüksek eğitimlerinde yazmaya dayalı (essay writing) bölümlerde eğitimlerini sürdürmeyi tercih etmiyorlar. Zdziensky araştırmasında (1996), 109 disleksili bireyin ağırlıklı olarak yazmaya dayalı olmayan teknik ve pratik bölümleri seçtiği anlaşılmakla birlikte Tasarım Bölümlerinin %24 ile başı çekmesi de sürpriz sayılmamalıdır.

Daha önce Üniversite öğrencileri ile yapılan araştırmalarda denekler üniversite öğrencileri arasından seçilerek, okudukları eğitimler incelenerek disleksili bireylerin sanat dallarına daha yatkın olabileceği sonucuna varılmıştır (Heiman, Kariv, 2004, 313). Wolff ve Lundberg araştırmalarında, yine üniversite öğrencilerinden anket yoluyla bilgiler almışlar ve "disleksi" ile özellikle "sanatta yaratıcılık" konusunda bir bağ olabileceği ihtimalini ortaya koymuşlardır (Wolff, Lundberg, 2002). Ancak bu bulgularda deneklerin, ya gördükleri tedavi sonucunda disleksili durumları tümüyle ortadan kalkmış ya da deneklerin disleksili durumları devam etmesine karşın ileri yaşa gelinceye kadar belirli bir terapi gördükleri için şartlanmış davranışların etkisi bertaraf edilememiştir.

Disleksi tanısını erken yaşlarda alan, tıbbi ve psikolojik müdahale yapılmamış bireylerin, doğrudan sorgulanarak sanatta yaratıcılık konusunda potansiyel bireyler olup olmadığının cevabı hala bir merak konusudur. Literatürde disleksili bireylerin yaratıcı olabilecekleri tartışılırken, hangi mesleğe yatkın olduklarını gösteren ve disleksililerin potansiyel olarak hangi alanlarda başarılı olabileceklerine dair elde edilmiş kesin bulgulara rastlanmamıştır.

Yukardaki bakış açısıyla bu araştırmada, ilkokul seviyesinde disleksili olan ve öğrenme sorunu olmayan öğrenciler “İletişim Tasarımı” becerileri yönünden karşılaştırılmıştır. Bu çalışmada ise, bu önerinin de önüne geçerek, farklı algılama davranışlarının bir avantaja dönüştürülebileceği ve dolayısıyla iletişim tasarımı eğitimi için daha ilkokul çağından potansiyel eğilimin belirlenmesinin mümkün olabileceği savı ortaya atılmaktadır.

Deneklere doğrudan bir test yapılarak, çıktıları bir iletişim tasarımı seçici jürisince irdelenmiş ve jüri raporlarına göre sonuçlar değerlendirilmiştir. Diğer bir deyişle, diğer araştırmalardan farklı olarak doğrudan yeni tanı almış disleksili deneklere test yapılarak, elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Ayrıca bu çalışma, gerek psikoloji, gerek tıp dalları, gerekse de iletişim tasarımı açısından disiplinlerarası yeni bir bakış açısı oluşturmak yönünden de önem taşımaktadır.

2.3 İletişim Tasarımı ve Eğitimi

Bilgisayar teknolojisinin ilerlemesi ile birlikte özellikle arayüz tasarımı başta olmak üzere birçok yeni alan gelişmeye başladı. İletişim tasarımının önemini arttırdıkça bu alanda eğitim kurumları da eğitim için ölçütler geliştirmeye başladı. Tasarım dalının alt kolu olarak iletişim tasarımı, verilmek istenen mesajın planlamasıyla ilgilenir ve bilginin değiş tokuşu için yapılacak tüm basılı, yazılı ya da elektronik tasarımı ifade eder. Bu alanda eğitim yapan kurumlar giriş sınavlarında potansiyel tasarımcıları belirlemek için özel teknikler belirlemek durumunda kaldılar. Bunlar arasından örnek olarak Yıldız Teknik Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü için belirlenen giriş sınavı ölçütlerine bakıldığında iki farklı test göze çarpar: ilki, görsel algı, mantık ve geometri yeteneğinin ölçüldüğü çoktan seçmeli bir sınav diğeri ise, bir çizim testidir. Çizim testinde özellikle yaratıcılık ve çizim yeteneği arasındaki ilişkinin önemli olduğu ve çizme

becerisinin yüksek olup yaratıcılık unsurunun sınırlı olmasının sorun olabileceği de belirtilmiştir (Özcan, Akarun, 2002).

Çizim testi sonuçları değerlendirilirken, çizilmesi istenen ya da çizilerek anlatılan mesajın doğruluğu kadar, zekice ve farklı olması da çizimin orijinallliği açısından büyük önem taşımaktadır. Yaratıcılığın ölçülmesindeki zorluklarda olduğu gibi burada da temel zorluk eğitim açısından doğru potansiyellerin seçilmesidir.

İletişim tasarımı eğitimi veren Türk ve yabancı üniversitelerin en önemli örneklerinin eğitim politika ve felsefelerini ele alarak, İletişim Tasarımı eğitiminde öne çıkan yaklaşımları ve eğitim hedefleri incelendi. Bu okullar seçilirken İletişim Tasarımı ve Görsel İletişim Tasarımı açısından uluslararası saygınlığa sahip olmalarının yanı sıra, bu alanda eğitim felsefelerinin oturmuş ve daha çok tercih edilmelerine yol açan eğitim müfredatlarının zenginliği ön planda tutulmuştur. Bu okulların eğitim hedefleri şöyle özetlenebilir:

2.3.1 Türkiye’de İletişim Tasarımı Eğitimi Modelleri

Türkiye’de bu alanda eğitim veren üç üniversitenin; Yıldız Teknik Üniversitesi, Bilgi Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi hedefleri ve eğitim felsefeleri ele alınmıştır:

2.3.1.1.Yıldız Teknik Üniversitesi İletim Tasarımı Bölümü

İletişim Tasarımı Programı, öğrencinin iletişim tasarımının prensiplerini, teorilerini ve deneyimlerini anlaması ve kavraması sağlayan 4 yıllık bir lisans programıdır. Bu programda iletişim tasarımı, interaktif bilgisayar ekranı, çokluortam, iletişim teknolojisi, bilgi sistemleri gibi yeni sayısal teknolojilerle sergi mekânlarında yazı, ses ve görüntüden oluşan bilgi ve düşüncenin en etkili şekilde sunulması anlamında ele alınmaktadır. Program kapsamında öğrenci, iletişim ürünleriyle (artifact) temasa geçen insanın davranışlarını özellikle dikkate alarak etkileyici ve vurucu bir iletişimi yaratmak için problem çözücü yöntemler geliştiren deneyimler kazanır. Programda ayrıca ses, görüntü ve yazının gücünün akılcı bir şekilde bileşkesini aramanın yanında iletişimin sosyal ve kültürel boyutunu da ortaya koyan tasarım çalışmaları yapılmaktadır. İletişim Tasarımı Programı özellikle iletişimin gelecekteki olası yeni şekilleri içinde insan bilgisayar etkileşimini de içeren yeni teori ve potansiyel teknolojilerini de öğrencilerine

öğretmeyi hedeflemektedir. Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi İletişim Tasarımı Bölümü sekiz yarıyıllık ders programı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi İletişim Tasarımı Bölümü Sekiz Yarıyıllık Ders Programı.

1. Yarıyıl	2. Yarıyıl
Temel Tasarım 1 Temel Çizim 1 Temel İnteraktif Araçlar 1 Fotoğraf Teknikleri 1 Uygarlık ve Sanat Tarihi 1 İleri İngilizce 1 Türkçe 1 Temel Kültür Dersi	Temel Tasarım 2 Temel Çizim 2 Temel İnteraktif Araçlar 2 Fotoğraf Teknikleri 2 Uygarlık ve Sanat Tarihi 2 Concepts of Modern Design İleri İngilizce 2 Türkçe 2 Serbest Seçmeli Ders
3. Yarıyıl	4. Yarıyıl
Projeye Giriş Tasarım Tarihi 1 Bilgisayar Grafiğine Giriş(İng) Programlama 1 Simge Tasarımı Tasarım Teorisi(İng) İngilizce Okuma ve Konuşma Program Seçmeli Ders 1	Multimedia Proje 1 Tasarım Tarihi 2 İleri Bilgisayarda Grafik Programlama 2 Mesleki İngilizce 1 Program Seçmeli Ders 2 Fakülte Seçmeli Ders 1
5. Yarıyıl	6. Yarıyıl
Multimedia Proje 2 Etkileşimli Ort. Tasarımı(İng) Program Seçmeli Ders 3 Mesleki İngilizce 2 Fakülte Seçmeli Ders 2 Fakülte Seçmeli Ders 3	Multimedia Proje 3 3-B Modelleme İş Hayatı için İngilizce Program Seçmeli Ders 4 Fakülte Seçmeli Ders 4 Fakülte Seçmeli Ders 5
7. Yarıyıl	8. Yarıyıl
Multimedia Proje 4 Atatürk İlkeleri 1 Program Seçmeli Ders 5 Program Seçmeli Ders 6 Üniversite Seçmeli Ders	Bitirme Projesi Atatürk İlkeleri 2

Tablo 1 – devam

Seçimlik Dersler	Fakülte Ortak Seçimlik Dersler
İnteraktif Programlama 1 İnteraktif Programlama 2 İleri Programlama Ses Üretim Teknikleri Mekân Tasarım Bilgisi Sanal Ortam Tasarımı Video Çekim Teknikleri Deneysel Tipografi Tipografik Animasyon Görsel Efekt Tasarımı 3B Animasyon	Sinema ve Anlatım Dil Kullanımı ve İletişim İnteraktif Medya ve Pazarlama Rönesans Kuramları ve Akıl Çağında Sanat Modernizm ve 20.yy Sanatı Çağdaş Sanat Felsefe ve Sanat Çağdaş Sanat Estetiği İşletme ve Hukuk 1 İşletme ve Hukuk 2 Kültürel Antropoloji 1 Kültürel Antropoloji 2 Mitoloji 1 Mitoloji 2 Fotoğraf Bilgisi 1 Fotoğraf Bilgisi 2 Baskı Teknikleri 1 Baskı Teknikleri 2 Temel Müzik Bilgisi Sahne Tasarımı

Bu özellikleriyle Yıldız Teknik Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü, eğitimde yaratıcılığı ön plana çıkaracak alt yapıyı sağlamaktadır. Arayüz tasarımı ve bu bağlamda programlama üzerine durur ve ses üretim teknikleri dersleriyle birlikte eklektik yaklaşımı güçlendirir. Eğitim ağırlıklı olarak temel tasarım dersleriyle başlar, bu dersler arasında: temel tasarım, temel çizim, temel interaktif araçlar, fotoğraf teknikleri ve uygarlık ve sanat tarihi yer alır. İkinci yarıyıla birlikte modern tasarım kavramları ve sonraki dönemlerde ise: multimedya, grafik, programlama, simge tasarımı gibi dersler bulunmaktadır. Böylece genel sanat dersleri yanı sıra, eğitim amacı olarak teorik ve üretime dayalı bir yapı benimsenmektedir.

2.3.1.2. İstanbul Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü

1997 yılında kurulan İstanbul Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, en karmaşık görsel problemleri kavrayıp, bunlar üzerine sistematik biçimde eğilebilen, pratik becerilerini teorik bilgiyle harmanlayarak yaratıcı çözümler üretebilecek uzmanlığa sahip geleceğin tasarımcılarını yetiştirmeyi

amaçlamaktadır. Öğrenciler, ilerleyen teknolojilerin günlük hayattaki uygulama alanlarını genişletmeyi öğrenirler. Bu misyonun hayata geçirilmesinde, öğrencilere profesyonel ve geniş kapsamlı bir görsel ortam eğitimi ile beraber gereken entelektüel bilgi birikimi de aktarılır. Görsel İletişim Tasarımı Programı'nda yer alan zorunlu dersler, çoklu ortam tasarımı, yayın tasarımı, siber kültür, canlandırma, tipografi ve video yapımı gibi alanları kapsamaktadır. Ders programı, uygulama ve üretime öncelik veren bir eğitim anlayışı çerçevesinde şekillendirilmekte ve bu sayede öğrencilerin tasarımda kendilerine has bir üslup geliştirmeleri de teşvik edilmektedir. İstanbul Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü sekiz yıllık ders programı aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: İstanbul Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Sekiz Yıllık Ders Programı

1. Yarıyıl	2. Yarıyıl
Görsel Algılama I Temel Tasarım I Uygulamalı Medya Estetiği I Birinci Yıl İngilizcesi I Türk Devrim Tarihi I Türkçe I: Dil Bilgileri 1. Yıl Seçmeli Dersler Listesinden 1 Ders	Görsel Algılama II Temel Tasarım II Siberkültür Birinci Yıl İngilizcesi II Türk Devrim Tarihi II Türkçe II: Edebi ve Akademik Türkçe 1. Yıl Seçmeli Dersler Listesinden 1 Ders
3. Yarıyıl	4. Yarıyıl
Projeye Giriş Tasarım Tarihi 1 Bilgisayar Grafığıne Giriş(İng) Programlama 1 Simge Tasarımı Tasarım Teorisi(İng) İngilizce Okuma ve Konuşma Program Seçmeli Ders 1	Multimedia Proje 1 Tasarım Tarihi 2 İleri Bilgisayarda Grafik Programlama 2 Mesleki İngilizce 1 Program Seçmeli Ders 2 Fakülte Seçmeli Ders 1
5. Yarıyıl	6. Yarıyıl
Multimedia Proje 2 Etkileşimli Ort. Tasarımı(İng) Program Seçmeli Ders 3 Mesleki İngilizce 2 Fakülte Seçmeli Ders 2 Fakülte Seçmeli Ders 3	Multimedia Proje 3 3-B Modelleme İş Hayatı için İngilizce Program Seçmeli Ders 4 Fakülte Seçmeli Ders 4 Fakülte Seçmeli Ders 5

Tablo 2 – devam

7. Yarıyıl	8. Yarıyıl
Multimedia Proje 4 Atatürk İlkeleri 1 Program Seçmeli Ders 5 Program Seçmeli Ders 6 Üniversite Seçmeli Ders	Bitirme Projesi Atatürk İlkeleri 2
Seçimlik Dersler	Fakülte Ortak Seçmeli Dersler
İnteraktif Programlama 1 İnteraktif Programlama 2 İleri Programlama Ses Üretim Teknikleri Mekan Tasarım Bilgisi Sanal Ortam Tasarımı Video Çekim Teknikleri Deneysel Tipografi Tipografik Animasyon Görsel Efekt Tasarımı 3B Animasyon	Sinema ve Anlatım Dil Kullanımı ve İletişim İnteraktif Medya ve Pazarlama Rönesans Kuramları ve Akıl Çağında Sanat Modernizm ve 20.yy Sanatı Çağdaş Sanat Felsefe ve Sanat Çağdaş Sanat Estetiği İşletme ve Hukuk 1 İşletme ve Hukuk 2 Kültürel Antropoloji 1 Kültürel Antropoloji 2 Mitoloji 1 Mitoloji 2 Fotoğraf Bilgisi 1 Fotoğraf Bilgisi 2 Baskı Teknikleri 1 Baskı Teknikleri 2 Temel Müzik Bilgisi Sahne Tasarımı

Temel tasarım, görsel algılama gibi dersler ile öğrenciler teorik ve pratik uygulamaları birleştirmektedirler. Ders programları incelendiğinde, Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümünün bütün bu özellikleriyle Grafik Tasarımı üzerinde daha çok durduğu söylenebilir.

2.3.1.3. Sabancı Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölümü

Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölümünde çağdaş tasarımcı ve sanatçının rolünün yeniden belirlendiği, bugünün sanatçıların ve tasarımcıların el becerisinin çok ötesinde, yepyeni bilgi ve donanımlarla mesleklerine yaklaşımları gerekliliğine inanılarak eğitim şekillendirilmektedir.. Kişinin toplumsal, bilimsel ve teknolojik gelişimlerle iç içe yaşaması ve bunları kendi

yaratım alanının içinde yaşatabilme yetkinliği alışlagelmişten farklı, geniş spektrumlu bir görsel eğitim yöntemini de gündeme getirmektedir Sabancı Üniversitesinin eğitim felsefesinin özünde yatan disiplinler arası yaklaşım ve etkileşim ön planda tutulmaktadır. Öğrenciler iki kulvarda VA/VCD (Visual Arts / Visual communication Arts) eğitimini sürdürürler. Bu kulvarlar görsel sanatçı yetiştirmeyi amaçlayan Görsel Sanatlar ve çokluortam tasarımcısı yetiştirmeyi amaçlayan Görsel İletişim Tasarımıdır. Ders programları şöyledir:

Tablo 3: Sabancı Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Ders Programı

Zorunlu Dersler
Görsel Dil I Görsel Dil II Çizim Dili I Çizim Dili II Tipografik Tasarım Proje Atölyesi I Proje Atölyesi II Proje Atölyesi III Proje Atölyesi IV
Çekirdek Seçmeli Dersler 1
Fotoğraf ve Hareketli Görüntü Tarihi Modern Sanattan Çağdaş Sanata Multimedya Giriş Rönesans Görselliği Sanat Tarihinin Tarihi Geçiş Dönemi Sanatı: Rönesans'tan Erken Modern Döneme Görsel İletişim Tarihi Baskaldırı Çağı Sanatı: Modernizm Türkiye'de Görsel Sanatlar: Paşalardan Güncele 1960 sonrası Türk Sanatı Belgesel: Bağlam ve Uygulama - I Belgesel: Bağlam ve Uygulama - II
Çekirdek Seçmeli Dersler 2
Ahşap Teknikleri Metal Teknikleri Modelden Çizim İleri Çizim Etütleri Arayüz Tasarımı İletişim İllüstrasyonu Sayısal ve Fotoğrafik Görselleştirme Video Tekniklerine Giriş

İlk dönemlerde çizim ağırlıklı zorunlu dersler ön plana çıkmakla birlikte daha sonraki yarıyıllarda sanat tarihi de yoğun olarak işlenmektedir. Sabancı

Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölümü bu özellikleriyle Tasarıma daha sanatsal yaklaşmaktadır.

Yukarıda ders programları da verilerek ele alınan üç Türk üniversitenin iletişim Tasarımı ve Görsel Tasarım Programlarına beraberce bakıldığında, özellikle Yıldız Teknik Üniversitesi temel tasarım ve çizime, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin birinci yılda temel tasarıma, Sabancı Üniversitesini'nin ilk yılda çizime ayrı bir önem verdiği söylenebilir. Ancak ilerleyen yarıyıllar ile birlikte algılama ve yaratıcılığı ön plana çıkaracak dersler bulunmaktadır. Ses ve ışık tekniklerini anlatan dersler ile eklektik bir yapı benimsenmekte ve en önemlisi kurgulama dersleriyle yaratıcılığı ön plana çıkarmayı hedeflemektedirler.

Ortak derlere bakıldığında; Temel Tasarım, Simge Tasarımı, Tipografik Tasarım ve Görsel Efekt Tasarımı dersleri görülür. Temel Tasarım dersinin içeriği genel tasarım kavramını ve disiplinler arası etkileşimi önemsemektedir. İletişim Tasarımı için hazırlık olabilecek bu dersin en önemli özelliğinin yukarıda bahsedilen içeriğin ışığında, görsel ve işitsel anlamda farklı düşünebilmeyi sağlayacak yaklaşımları kazandırmaya çalışmasıdır. Bu derste sadece sanat değil özellikle matematik, fizik ve geometri ile ilişkiler de işlenmekte özellikle yaratıcılıkta önemli olan aynı malzemeden farklı kategoride ürün üretebilmeyi amaçlayan özellikler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Simge ve Mekan Tasarımı derslerinde Temel Tasarım dersinde olduğu gibi genel öğretinin yanı sıra kuralı bozmanın özellikleri irdelenmektedir. Bu özellikleriyle yaratıcılığı ön planda tuttıkları anlaşılmaktadır.

2.3.2. Yurtdışında İletişim Tasarımı Eğitimi

Amerika Birleşik Devletleri ve Hollanda'dan toplam üç üniversite ile yurtdışındaki İletişim Tasarımı eğitimi veren üniversitelerin; Carnegie Mellon Üniversitesi, Pratt Enstitüsü ve Utrecht School of Art'ın eğitim felsefeleri ele alınırsa:

2.3.2.1. Carnegie Mellon Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü

Öğrencilere tasarım ağırlıklı dersler veren bu üniversitede, iletişim tasarımcısı adaylarına “ürün davranışları” hakkında bilgi kazandırarak; insanlararası, insanlar ve ürün arasında, insanlar ve çevre arasında ayrıca farklı içeriklerdeki hizmetler ile

insanlar arsında doğru bağlar kurmayı amaçlamaktadır. Eğitim hedeflerindeki en önemli unsur multi disiplinler yapısıdır. Bu insan merkezli eğitim amacına uygun olarak; planlama, kavramsallık, tasarım, uygulama, ürün destekleme servis ve sistemi ile birlikte insan ihtiyaçları ve istekleri ön planda tutma anlatılır. Böylece psikolojik, sosyal ve kültürel etkenler ile birlikte teknik ve ekonomik koşullar bir arada işlenir.

İnsan - bilgisayar iletişimi ve etkileşimine yoğunlaşan eğitim programında ayrıca, temel tasarım, tasarım araştırma, ürün planlama ve geliştirme en önemli dersler arasındadır.

Tablo 4: Carnegie Mellon Üniversitesi İletişim Tasarımı Bölümü Ders Programı

Dersler
Design History II
Graduate Design Seminar I
Graduate Design Seminar II
Graduate Design Studio I
Graduate Design Studio II
Solar Decathlon
Design Practicum
Design Research
Design Research
Graduate Typography
Information Design
Graphic Imaging
Graphic Imaging (mini)
Design Computing
Research Methods for Human Centered Design
Product Planning & Development
Product Planning and Development
Communication Design Fundamentals
Communication Design Fundamentals
Industrial Design Fundamentals
Industrial Design Fundamentals
Nature, Ecology & Sustainable Design
Graduate Independent Study
Thesis Essay I
Thesis Essay II
Thesis Project I
Thesis Project II
Doctoral Study in Design
Design as Inquiry

2.3.2.2. Pratt School of Art and Design

Pratt Enstitüsü temel olarak öğrencilerine üç önemli yaratıcılık alanını benimsetir:

- 1) İllustrasyon: fikir ve bilginin iletişimde kullanılmak üzere resim sanatı,
- 2) Grafik tasarım: resim kadar sözlerin de mesajı iletmedeki önemine vurgu yaparak genel bilgi tasarımı,
- 3) Sanat yönetimi: Tüketiciyi harekete geçirecek olan mesajı yaratmada görsel ve sözel bilgi tasarımların daha yoğunlaşmış incelenmesi.

İletişim tasarımı eğitimi açısından öne çıkan dersler arasında: tipografi, bilgisayar grafik tasarımı, film, çizim ve görsel iletişim bulunmaktadır. Programın temel amacı üretim teknisyenlerinden birer yönetici ve sanatçı çıkartmaktır.

Yukarıda anılan üç önemli alanın yanında Pratt Enstitüsü, öğrencilerinin ufğunu genişletmek amacıyla Tasarım Tarihi dersleri de verilmektedir. Bu özellikleriyle eğitim hedeflerinde görsel tasarım eğitimi ön plana çıkmaktadır.

Tablo 5: Pratt School of Art and Design Ders Programı

Dersler
Drawing I: General
Communication Design I
Typographic Design I
Light/Color/Design I
Fundamentals of
Digital Media
Interactive Media
Communication Design II
Photography
Graphic Design I
Digital Design Studio I
Interactive Media I
Time-Based Media
Typographic Design II
Interactive Media II
Digital Design Studio II
3-D Modeling
Desktop Video I
Graphic Design II

Tablo 5- devam

Digital Design & Interactive Portfolio Electronic Pre-Press Desktop Video II Computer Animation Interactive Media III Elective
--

2.3.2.3. Utrecht School of Arts

Üniversitenin medya eğitimi programlarında temel amaç, öğrencilerine tarihsel ve teorik bakış açısıyla, medya uygulama, karşılaştırmalı medya araştırmaları ve medya içi ilişkilerini genel toplum ve kültür değerleriyle birlikte aktarmak. Böylece medyanın kültür ve toplum üzerindeki etkilerini pratik ve tarihsel ağırlıklı dersler ile vermeye çalışır.

Disiplinler arası teorik yaklaşımlara çok önem vererek, akademik disiplini öğrencilere aktarmaya çalışır. Medya alanında yapılan bilimsel araştırmalara önem vererek bu alana yeni katkılarda bulunacak bireyler yetiştirmeyi amaçlayan program ders ağırlıkları itibariyle Yıldız Teknik Üniversitesi ile birçok konuda ortak özellikler taşır. Temel tasarım dersleri dışında teori ağırlıklı eğitim politikasında pratik uygulamalar da göze çarpar.

Tablo 6: Utrecht School of Arts Ders Programı

Dersler
Interactive Media
Digital Design Studio I
Interactive Media I
Digital Design Studio II
Time-Based Media
Digital Design and Interactive Portfolio
Interactive Media II
Interactive Media III
3-D Modeling
3-D Computer Animation
Desktop Video II

Yukarıda, kısaca eğitim perspektifleri ele alınan üç Türk ve üç yabancı üniversitenin iletişim tasarımı veya görsel tasarım eğitiminde ön plana çıkardıkları özelliklere bakarak, bu kurumların, yaratıcı bireylerin eğitime vurgu yaptıkları ve öğrencilerini eğitim süreci sonunda yeni ve farklı fikirler üretmek amacıyla yönlendirdikleri anlaşılmaktadır. Ortak derslerin; Tasarım Pratiği ya da Temel Tasarım, Simge Tasarımı, Tipografik Tasarım, Grafik Tasarımı olduğu düşünüldüğünde bu derslerin içerikleri önem kazanmaktadır. Tüm bu ortak tasarım derslerinin en önemli özelliği, temel kuralları inceledikten sonra farklı ve kuralı bozabilen ve daha önce yapılmamış yeni olanı öğrencide üretmeyi sağlayabilecek pratikleri kazandırmaya çalışmasıdır.

Bu amaca yönelik olarak, temel tasarım derslerinin yanı sıra, öğrencilere, üretecekleri görsel ve sözel mesaj tasarımını farklı kılacak özellikleri aktarmak tipografi, film, grafik çizim gibi derslerle birlikte kültürel ve tarihi dersler de verilmektedir. Öğrencilerin üretecekleri yeni tasarımların orijinalliği farklı bakabilmenin pratikliğine de bağlı olması önemsendiğinden, temel olarak bu eğilime sahip olabilecek bireylerin iletişim tasarımı eğitimi için avantajlı olabileceği düşünülebilir. Bu açıdan bakıldığında giriş ve literatür taraması kısımlarında da ele alındığı gibi bazı özellikleriyle disleksili bireyler bu avantajlı grupta olabilirler. Bu araştırma konusunun sorusuna ışık tutmak amacıyla şekillendirilen araştırmanın yöntemi şöyledir:

3. YÖNTEM

Bu çalışmada disleksili ilkokul çocuklarının iletişim tasarımı eğitiminde potansiyelleri araştırılırken, 20 disleksili katılımcı seçildi ve disleksili olmayan ve diğer özellikleri bu bireylerle aynı olan 20 çocuk kontrol grubu olarak belirlendi. Örneklemin seçimi ve ölçüm şekli ile test içeriği ve değerlendirme ölçütleri aşağıdaki gibidir.

3.1. Örneklemin Seçimi

Araştırma sorumuzu sağlıklı bir şekilde yanıtlayabilmek için, Tablo 7’de ayrıntılı profili görülen seçim ölçütleri belirlenmiştir.

Tablo 7: Denek Profili.

Yaş	7–12 arası yaş grubu
Eğitim durumu	İlkokul öğrencileri (1.-5. sınıflar arası)
Cinsiyet	Kız (%50) – Erkek (%50)
Zekâ Durumu	IQ 98–115 arası
Psikolojik özellik	Disleksi nedeniyle patolojik bozukluk yaşamayan ve tedavisine henüz başlanmamış olanlar.
Fiziksel özellik	Nörolojik, psikiyatrik muayenede sorun bulunmamış, göz-kulak muayenesinde belirgin duyuşsal özür bulunmamış olanlar
Baskın el	Her iki grupta 2şer solak
Ebeveyn özellikleri	En az ortaokul mezunu olan ebeveynler

Disleksili bireyler, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalına “okulda başarısızlık” sorunlarıyla başvuranlar arasında disleksi tanısı konulup henüz tedavisine başlanmamış olanlar

arasından seçilmiştir. Kontrol gurubu ise disleksi özelliği dışında deney gurubu ile tamamen aynı özelliklere sahiptir.

Denek gruplarının ilkokul seviyesinden seçilmiş olmalarının ana nedeni, bu dönemde okuma yazma öğrenmeleri ve şekil çizmeye yatkınlıklarının artmasıdır. Daha büyük yaştakiler ise, özel eğitim alıp, belli bir programa göre yönlendirildiklerinden, saf disleksili özelliğini yitirmiş ve bu nedenle yanılgılar oluşturabileceği endişesiyle seçilmemiştir.

3.2. Ölçüm Şekli

Uygulamalar testör, gözlemci ve deneğin bulunduğu uyaransız “basit oda düzeninde” (simple single-room setup) ve standart bir masa üzerinde yapıldı. Bu test ortamı, test sırasında gözlem yapmanın ve sözlü müdahalede bulunmanın daha kolay bir yöntem olduğu daha önce yapılan benzeri araştırmalarda vurgulandığı için seçildi (Rubin 1994).

Uygulama, çizilmesi istenen eylemlerin kartonlara tek tek yazıldığı ve kartonun deneğe gösterilirken disleksililerin yanlış okumalarını bertaraf etmek için aynı zamanda kelimenin okunduğu bir ortamda gerçekleştirildi.

Böylece 20 disleksili, 20 kontrol olmak üzere 40 çocuktan oluşan örneklem grubuna 20 çizim yaptırıldı ve değerlendirilmek üzere toplam 800 çizim elde edildi. Verilerin değerlendirme aşamasında önce 800 çizim çeşitli parametrelere göre sınıflandırıldı (Tablo 9). Daha sonra İletişim Tasarımı Bölümüne Giriş Yetenek Sınavlarını son 5 yıldır yapan ve dört kişiden oluşan jüri, söz konusu 40 deneği gelişi güzel (randomize) bir şekilde değerlendirdi. Değerlendirmede jüri üyeleri, hangi cevap kâğıdının hangi guruba ait olduğunu bilmeksizin puanlama yaptı. Buna göre önce her bir deneğin cevapları iletişim tasarımı eğitimine uygun bulunup bulunmadığını belirleyen *Başarılı - Başarısız* skalasına tabi tutuldu. Her bir birey için yirmi cevaptan kaçının başarılı olduğu belirlendi. Başarılı her bir cevaba 5 puan verilerek, 20 çizimden toplam 100 üzerinden bir değerlendirme yapıldı. Sonra, jüri her sorunun tüm deneklerce aynı soruya verilen cevaplarını bir arada görerek başarılı olanlarını seçti.

3.3. Testlerin İçeriği ve Değerlendirme ltleri

Değerlendirme aracı olarak, Yıldız Teknik Üniversitesi, İletişim Tasarımı Bölümüne girebilmek için uygulanan testin geniş kapsamlı versiyonu kullanılmıştır. Buna göre deneklerden yirmi farklı kelimeye çizim ile cevap vermesi istenmiştir. Bu kelimeler doğrudan bilgisayar arayüzündeki interaksyon eylemlerinden (Açmak, Kapatmak, Büyütmek, Küçültmek, İlerlemek, Dönmek, Silmek, Kopyalamak, Taşımak, çağırmak) ve iletişim tasarımına referans verecek gündelik (everyday) eylemlerden (Dinlemek, Bakmak, Konuşmak, izmek, Durdurmak, Yemek Yemek, Koklamak, İçmek, Aramak, Yardım İstemek) seçilmişlerdir.

Söz konusu interaksyon eylemlerine ait kelimeler, özellikle bilgisayar ortamında rastlanan operasyonel ve edit işlemlerinden seçildi. Böylece soyutlama yeteneği ile birlikte sadece çizgilere başvurarak deneğin anlatım zenginliğinin ne düzeyde olduğu da ölçülmek istenmiştir. Aynı şekilde gündelik hayat eylemleriyle de sorular zenginleştirilerek testin kapsamı genişletilmiştir.

4. ÖLÇÜMÜN GÜVENİRLİĞİ

İletişim Tasarımı adayları söz konusu olduğunda, bilginin en doğru ve kolay aktarılmasının önemi kadar fikrin sıradan olmayışı (farklılık), estetik ve mesajın açık bir şekilde ifade edilişi önem kazanmaktadır. Bir öğrencinin, özellikle de 7–12 yaş arasındaki bir öğrencinin, cevapları değerlendirilirken dört kişilik bir jüriye rağmen tüm sanat alanlarında olduğu üzere tam bir matematik somutluk sağlanması oldukça zordur (Özcan, Akarun, 2002). Yaratıcılık testlerinde olduğu gibi sanat konularına eğilimi belirlemek de oldukça güçtür. Bu nedenle öğrenciler yapılan yetenek sınavlarında objektif bir değerlendirme için genellikle üç ve daha fazla üyenin oluşturduğu bir jüri değerlendirmesine tabi tutulur. Değerlendirmenin güvenilirliğini arttırmak için jüri, 20 yıllık tecrübe sahibi 1 iletişim tasarımı profesöründen, 20 yıldır kavramsal sanatla uğraşan sanatçı bir öğretim üyesinden, 20 yıllık deneyimi olan ve aynı zamanda akademisyen olan bir tipografi sanatçısından ve bir de iletişim tasarımı bölümü lisans ve yüksek lisans bölümünden mezun, beş yıllık deneyimi olan tasarımcı bir öğretim üyesinden oluşturuldu. Ayrıca aynı jürinin beş yıl boyunca benzer değerlendirmelerde bulunmuş olmasının değerlendirmedeki hâkimiyeti arttırması açısından önemli olacağı dikkate alınmıştı.

5. BULGULAR

Tablo 1’de görülen, seçim ölçütlerinin tamamı uygulanabilmiştir. Böylece 7–12 yaş arası ilkokul öğrencileri, 98 ila 115 arası IQ (WISC-R)ve henüz tedavisine başlanmamış 10 kız ve 10 erkek disleksili birey, öğrenme güçlüğü olmayan kontrol gurubuyla birebir eşleştirilerek karşılaştırılmıştır.

Tüm bulgular güvenirlilik aralığı %95 olarak belirlenmiş olan Mann Whitney U testi (iki uçlu / two tailed) ile karşılaştırılmıştır (Tablo 8).

Tablo 8: Mann Whitney U Testi Sonuçları.

Jüri Üyesi	z değeri	p değeri
1.	3.25954	0.00742
2.	1.17668	0.242988
3.	1.39308	0.16562
4.	1.1902	0.241264

Dört jüri üyesinin ayrı ayrı verdikleri puanlara baktığımızda; 1. jüri üyesinin puanları deney ve kontrol gurubu karşılaştırıldığında aradaki fark istatistik açıdan ileri derecede anlamlı, 2. 3. ve 4. jüri üyelerinin karşılaştırmaları ise istatistik olarak anlamlı değildir. Tüm jüri üyelerinin ortalamalarının karşılaştırılması sonucunda da aradaki fark istatistik olarak anlamlı bulunmuştur.

Özellikle deneklerin yönlendirme işaretlerini kullanmaları üzerine jüri üyelerinin değerlendirmeleri karşılaştırıldığında, aradaki fark disleksililerin lehine istatistik açıdan ileri derecede anlamlıdır.

Tablo 9: Cevap Sayısına Göre Değerlendirme

Parametreler	Deney Gurubu	Kontrol Gurubu
Verilen cevap sayısı	400	400
Anlamlı (anlaşılır)tepki sayısı:	396	380
Çöp adam yardımıyla eylemi tarif etme sayısı, oranı:	45	80
Yönlendirme işareti kullanım yüzdesi, oranı:	45	5
Testi tamamlama süre ortalaması (dakika)	15	20
Sadece metafor (ya da sembol) kullanma sayısı:	89	80

Deney gurubunun %70'i açmak-kapatmak, büyötmek-küçölmek, ileri-geri sorularında olduğu gibi zıtlık içeren durumlarda farklı sembol kullanmışlardır. Bu oran kontrol gurubunda %40'dır.

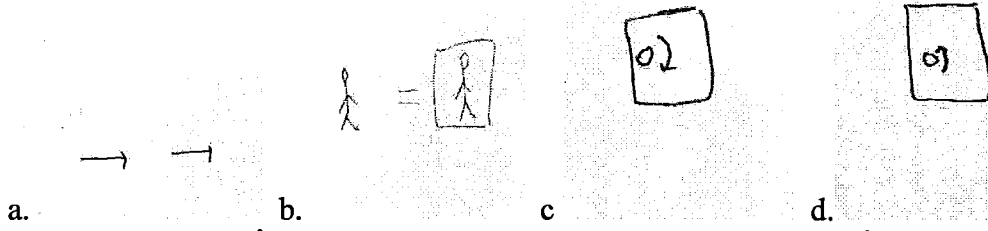
Bir diğér önemli sonuç deney gurubunun toplamına bakıldığında, yirmi farklı soru için 171 farklı cevap ürettikleridir. Kontrol gurubunda bu sayı 107'dir. Bu sonuçlar t testine göre istatistik olarak ileri derece anlamlıdır.

6. TARTIŞMA

Daha önce disleksililerin alternatiflere daha açık olduğunu ilk kez ortaya koyan çalışma istatistik olarak anlamlı derecede bu bireyleri diğerlerinden ayırmıyordu (LaFrance, 1995). Bununla birlikte, disleksili ilkokul çocuklarının disleksili olmayanlara göre, yetişkin gruplarla yapılan karşılaştırmalara oranla, daha az bir yaratıcılık farkı gösterdiği de ortaya konmuştu (Everatt ve diğerleri, 1999).

Yukarıdaki bulgular doğrultusunda bu çalışmada, jüri ortalamaları, disleksili gurubun, potansiyel iletişim tasarımı eğitimi için daha uygun olduğunu işaret etmektedir.

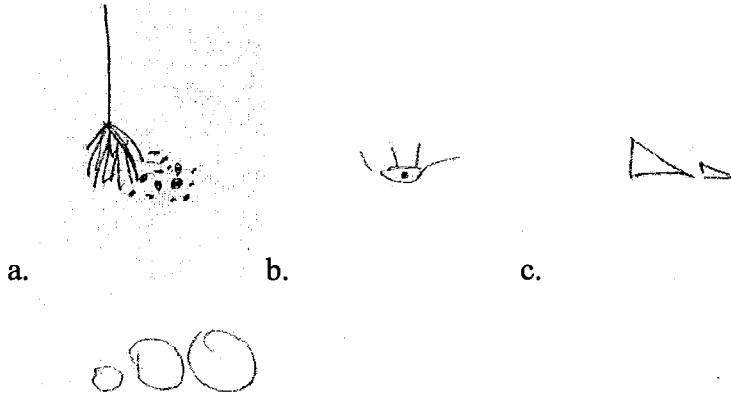
Bu araştırmanın belki de en ayırtedici bulgusu, İletişim Tasarımı açısından son derece önemli olan yönlendirme işareti kullanma farklılığıdır. İstatistik olarak oldukça anlamlı olan bu fark disleksililerin yönlendirme işaretine çok daha fazla başvurduğunu göstermektedir (Şekil 20). Bu disleksililerin işaret dili kullanmaya daha eğilimli olduğu anlamına gelebilir. Ayrıca bu eğilim, özellikle iletişim tasarımının spesifik bir alanı olan “signage”, bilgisayar arayüzü için de “ikon tasarımı”, “way finding” alanlarında uzman olmaya yatkınlıklarını gösterebilir. Gerçekten de Everatt ve arkadaşları (1999) yaptıkları çalışmada, dislektik olmayanlarla karşılaştırıldığında, dislektik yetişkinlerin yenilikçi düşünme ve içgörü gerektiren işlerde daha çok yaratıcılık gösterdiklerini ve daha çok yaratıcı düşünme tarzına sahip olduklarını belirlemişlerdir.

Şekil 20 a,b,c,d: İlerlemek, Kopyalamak, Açmak, Kapatmak İçin Disleksili Cevap Örnekleri.

Elde edilen diğer önemli bir bulgu da, başarılı bulunan cevaplar sınıflandığında, disleksililer 20 sorudan 18'inde daha fazla puan almışlardır. Dolayısı ile her bir soruya dönük cevaplarda, disleksililer, tercih edilen veya başarılı bulunan cevap sayılarında öndedir. Bu sonuç, İletişim Tasarımı açısından disleksililerin çeşitli sorulara daha yaratıcı cevaplar üretebildiği anlamına gelebilir.

Aynı şekilde cevaplarda sadece sembolün kullanılma sayıları istatistik olarak anlamlı çıkmamasına rağmen, başarılı bulunan örneklerde disleksili grup jüri tarafından daha ilgi çekici bulunmuştur (Şekil 21).

Şekil 21 a,b,c,d: Temizlemek, Bakmak, Küçültmek ve Büyütmek İçin Disleksili Cevap Örnekleri.

Disleksili gurubun kontrol gurubuna göre, genellikle bir sembol çizerek daha hızlı ve kısa yoldan cevaplamalarının (Toplam cevaplama süreleri ortalamaları: Deney Gurubu= 15 dk, Kontrol Gurubu= 20 dk.) genelde bir senaryo dâhilinde çizmek istememelerinden ve yazmayı kontrol grubuna göre daha az tercih etmelerinden kaynaklanabileceğini düşündürmektedir.

İletişim tasarımında bir mesajın anlatımında daha çok görsel unsurların kullanılması, hızlı algılanacak net ifadelerin oluşturulması ve daha önemlisi

iletişim tasarımınnn tasarım sũrecinde hızlı dũřũnũp hızlı kayıt yapma becerisidir. Amaç, bu beceriye sahip bireylerin doğru yũnlendirilirlerse, iletişim tasarımı açasından tercih edilecek grup olacağının cevabını vermektedir.

7. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, farklı algılamaları nedeniyle potansiyel başarıları genellikle gölgelenen disleksili bireylerin söz konusu algılama farklılıklarının, İletişim Tasarımı açısından bakıldığında bir avantaja dönüştürölüp dönüştürölemeyeceğı sorusuna cevap arandı.

Yukarıdaki verilere dayanarak disleksili bireylerin erken yaşlardan itibaren iletişim tasarımı gibi bir alanda eğitölmelerinin uygun olacağı ve böylece onların daha mutlu, becerileri doğrutusunda başarılı, üretken bireyler olarak topluma kazandırılabilöceğı söylenebilir.

Disleksili bireylerin ilkökul çağında İletişim Tasarımı eğitimine uygun olabilecekleri düşünölürken, yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik koşullar ve kültürel faktörler de hesaba katıldığında daha kapsamlı sonuçlara varmak mümkün olabilir. Bu çalışmada sonuçlar yaş (7-12 arası) ve cinsiyetin çok önemli farklar doğurmadığını ortaya koymakla beraber daha geniş örneklemlö çalışmaları farklı sonuçlar verebilir. Literatür araştırmasının verildiğı bölümde de belirtildiğı gibi, Göteburg Üniversitesinde yapılan bir araştırma sonuçlarına göre sanat eğitimi alanların %15'inde disleksi geçmişı bulunurken ekonomi öğrencilerinin ancak %1'inde böyle bir bulgu belirtilmekteydi.

Kültürlerarası farkların ortaya konulabileceğı araştırmalara da ihtiyaç vardır. Bu alanda Amerikan Eğitim Departmanının yıllık raporu (2000), 1985'ten bu yana öğrenme güçlüğü sayısında %32'lik bir artışı işaret ederken, İsrail Yüksek Eğitim Enstitüsü de, tüm öğrenciler içinde öğrenme güçlüğü olanların sayısını %1,5-3 arasında olduğunu belirtmektedir (Heiman ve Kariv 2004). Bununla birlikte ölkemizde bu oran ise %2-10 arasında göröldüğü belirtilmektedir (Bingöl 2003). Bu oranlar arasındaki farklılıklar yapılacak kültürler arası araştırmanın önemini vurgulamaktadır.

Bugüne kadar yapılan araştırmalarda, disleksililerin sanat alanlarına olan eğilimleri ileri sürülmekle beraber, bu bireylerin potansiyel olarak sanat alanlarında başarılı olup olamayacaklarını önceden belirleme konusunda bir öneri getirilmemiştir. Oysa bu çalışmayla, erken yaşlarda disleksililer ile yapılacak değerlendirmelerden anlamlı sonuçlar çıkarılabileceği görülmüştür.

Bu araştırmaya başlandığında, disleksili 30 ilkokul öğrencisinin defterleri incelendi. Giriş bölümünde yer alan ve şekil 3'te de görüldüğü üzere bu defterlerde en çok karşımıza çıkan yazma davranışları grafik olarak ifade edildi: Aşağıya eğik, sağda birleşen, yarıdan sonra iç içe, ayna etkisi (tersten), düzensiz satır boyu, giderek küçülen, dağınık (köşelere yerleştirilen), karma ve sona (sağa) tamamlama özellikleri ile dokuz farklı ana yazma davranışı gözlemlendi. Bu grafik ifadeler yardımıyla tipografi veya sayfa düzeni tasarımında yeni ölçütler geliştirilebilir. Aktarılmak istenen bilginin özelliğine göre bu özellikler yeni standartlar getirebilir.

Genel olarak sonuçların iletişim tasarımı, psikoloji ve bazı tıp dallarıyla birlikte topluma olabilecek katkıları özetlenecek olursa şunlar belirlenebilir.

1. İletişim tasarımı eğitimi açısından elde edilen sonuçlar doğrultusunda, daha erken yaşlarda sadece disleksili değil, bu alana eğilimi olabilecek bireyler için ölçütler belirlenmesi ve bu sayede eğitim hedeflerine etkin bir şekilde yaklaşılması söz konusu olabilir. Eğer bu araştırmada model olarak uygulanan değerlendirme tekniği geliştirilerek “genel bir iletişim tasarımı için uygunluk skalasına dönüştürülebilirse, sadece tek bir alanda bile toplumsal faydacı yönü yüksek eğitim ölçütleri belirlenebilir. Deney ve kontrol gruplarından olan bireylerin üniversite çağlarına dek takip edilmesi, İletişim Tasarımı eğitimi için önemli bilgiler verebilmekle birlikte, testin güvenilirliğini kontrol etmemize de yardımcı olabilir.

Yönlendirme işaretlerinin kullanımındaki açık fark, İletişim Tasarımı alanında simge ve tipografik tasarım derslerinde avantaj sağlayabilir. Bu durum, bu derslerin içeriğinde soyutlama kavramının önemini vurgulayabilir.

Disleksili bireylerin zıt eylemleri çizerlerken farklı metafordan yararlanmak istemeleri de eğitim açısından önemli çıktılar sağlayabilir. Zira test sırasında örneğin “açmak” ve “kapatmak” gibi zıt eylemleri farklı örneklerle çizdiklerinde

sebebi sorulduğunda, bir çok disleksilinin “sıkıcı olmamasını sağlamak için” şeklinde cevap vermeleri yaratıcılık açısından dikkat çekicidir. Yaratıcılığın en önemli özelliklerinden olan aynı malzemeden farklı kategorilerde ürünler elde etme prensibi, disleksililerde bu sonuçlara göre doğal olarak gözüküyorsa, bu özelliğin tüm öğrencilerde de karşımıza çıkması için derslerin içeriğinde ne gibi düzenlemelerin yapılması gerektiği önem taşımaktadır.

Test sonuçları arasında göz ardı edilmemesi gereken diğer bir nokta çöp adam yardımıyla yapılan ve bir senaryo dahilinde üretilen çizimlerin disleksili grupta çok daha az olmasıdır. Burada hem disleksililerin soyutlama yapmayı daha çok benimsediğini söyleyebilmekle beraber, ayrıca testi bitirme süresinin disleksili bireylerde daha kısa oluşunu da açıklayabiliriz.

Ancak bu sonuç ışığında, ileriye dönük daha efektif bir sonuç alınabilmesi için disleksililerin, özellikle erken yaşlarda iletişim tasarımı alanlarında eğitim alacak şekilde özel bir eğitim programına tabi tutulmaları ve bu konuda eğitim modellerinin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

2. Tıp dünyasında disleksi konusu birçok açıdan gizemini korurken, bu çalışma bu bireylerin yaratıcılıklarıyla ilgili yeni kapılar açabilir. Daha önce spor, bilgisayar gibi alanlarda başarılı olabilecekleri söylenirken iletişim tasarımı açısından elde edilen veriler, özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar için yapılacak araştırmalara yeni yönler kazandırabilir. Bununla birlikte sonuçlar, okulda başarısızlık sorunu için yapılan bilimsel çalışmalara ışık tutabilir.

3. Disleksili bireylerin okulda öğrenememeleri nedeniyle genellikle bir kliniğe gönderildikleri ve kendilerini sorunlu bireyler olarak algıladıkları ve çok sayıda sorunlarının olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle bu bireylerin daha başarılı olabilecekleri ve erken yaşlarda belirlenen eğitim alanları bu bireylerin psikolojik durumlarının iyileştirilmesi kadar toplum sağlığı için de önem kazanmaktadır. Yukarıda verilen rakamlardan da anlaşılacağı üzere azımsanmayacak sayıda disleksili birey olması, bu kişilerin toplum içindeki konumlarını ve istihdam edilmeleri konusunda durumları sorunlara yol açabilmektedir. Eğer iletişim tasarımı alanındaki potansiyelleri gibi diğer alanlarda da yapılacak araştırmalarla yeni alanlar belirlenebilirse, toplumsal faydacı yönü yüksek sonuçlar elde edilebilir.

Araştırmamız, İletişim Tasarımı açısından bir ipucu bulmak amacıyla başlatıldı. Ancak bulunan ipuçlarının, daha geniş sonuçlarını görmek için, denek sayısının artırılması gerektiği açıktır. Bu deney bir tıp fakültesine başvuran bireyler üzerinde yapıldı. Farklı merkezlere gelenlerle, bölge, kültür, dil farklılığı gösteren uluslararası deneklerle yapılacak bir araştırmanın, burada ortaya konan bulguları derinleştirmesi ve daha kapsamlı sonuçlar ortaya çıkarması açısından faydalı olacağını düşünüyoruz. Ancak ileriye dönük olarak, bu bireylerin bu alanda eğitim gördükten sonraki durumlarının nasıl olacağı konusunda araştırmalara da ihtiyaç olacağı unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Berdenac, Marie-Laure, Paule Du Bouchet. **Picasso: Le sage et le fou.** (Gallimard Editions, Nov 21. 1986).
- Bingöl, Ayşe. "Ankara'daki ilkokul 2. ve 4. sınıf öğrencilerinde gelişimsel Disleksi oranı". **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası.** c 56. s. 2 (2003):1.
- Everatt, John, Beverley Stefferd, Ian Smythe, "An Eye for the unusual. Creative Thinking in Dyslexics". **Dyslexia** s.5 (1999): 28–46.
- Heiman, Tali, Defna Kariv. "Manifestation of Learning Disabilities in University Students: Implications for coping and Adjustment". **Journal of Education.** s. 125, 2, (2004): 313–323.
- Károlyi, von Catya, Ellen Winner, Wendy Gray, Gordon. F Sherman. "Dyslexia linked to talent: Global visual-spatial ability". **Brain and Language.** c. 85, s.3 (2003): 427.
- Korkmazlar, Ümran. "6–11 yaş ilkokul çocuklarında özel öğrenme bozukluğu ve tanı yöntemleri" Doktora Tezi, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, 1992.
- _____. "Özel eğitime gereksinimi olan ergenleri mesleğe yöneltme". IV. **Spastik Çocuklar Günleri Kongre Kitabı.** (2002): 132–136.
- LaFrance, Edith. B. "Creative Thinking Differences in Three Groups of Exceptional Children as Expressed Through Completion of Figural Forms", **Roeper Review,** c. 17, s 4, (1995): 248.
- Ott, Philomena. **How to Detect and Manage Dyslexia, A Reference and Resource Manual.** (Heinemann, 1997), 15.
- Ozcan, Oğuzhan, Lale Akarun. "Teaching Interactive Media Design". **Journal of Technology and Design Education.** Kluwer Publication. c. 12. s. 2 (2002): 161–171.
- Reid, Gavin. **Dyslexia. A Practitioner's Handbook.** (John Wiley Sons. Ltd. 1998).
- Rubin, Jeffrey. **Handbook of Usability Testing.** (John Wiley & Sons, Inc. 1994), 50–51.
- Shaywitz, Sally, Benett Shaywitz. "Dyslexia: Spesific Reading Disability". **Biological Psychiatry.** c. 57. s.11 (2005): 1301–1309.

Ulrika, Wolff; Ingvar Lundberg. "The Prevalence of Dyslexia among Art Students". **Dyslexia**. s.8 (2002): 34–42.

Thomson, Michael. **Developmental Dyslexia**. (London: Whurr Publisher Company, Third Edition, 1994), 3,4.

Wilson, Marie. "From Obsession to Betrayal: The Life and Art of Pablo Picasso". **Sexual Addiction & Compulsivity**. s.11 (2004): 163–182.

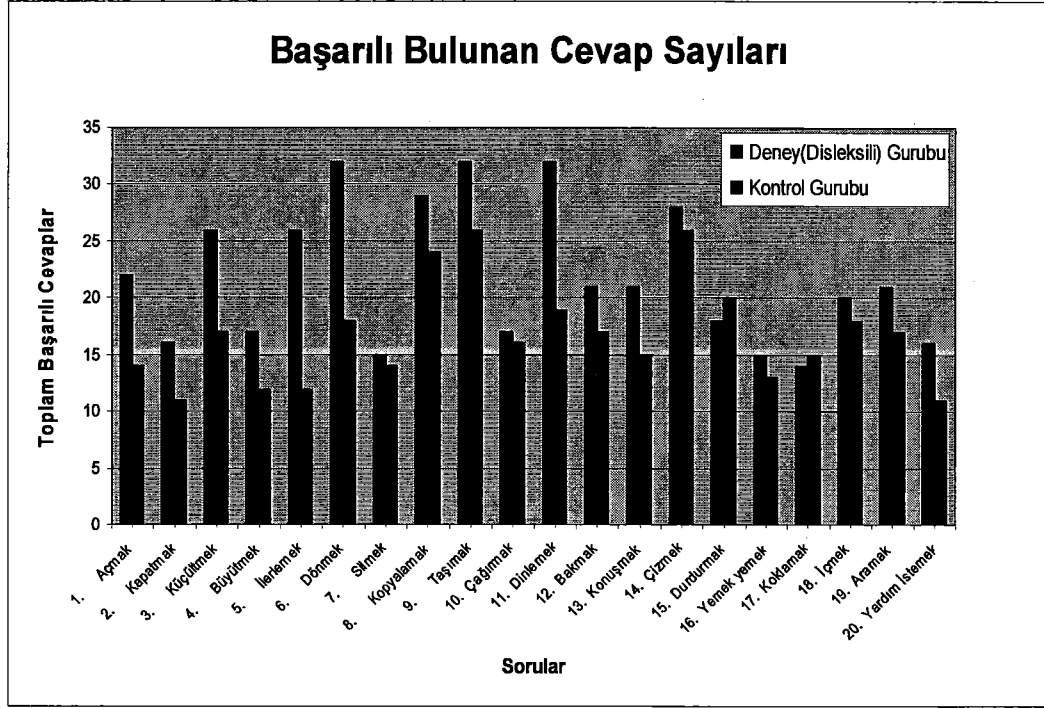
Zdziensky, D. (1996). Diagnostic Assessments for Students in higher Education. University of Hull.

Ek 1: Jüri puan tablosu

Jüri puan tablosu

Kontrol Grubu						
	1.jüri üyesi	2.jüri üyesi	3.jüri üyesi	4.jüri üyesi	Toplam	ort
1. Açmak	1	5	3	5	14	3,5
2. Kapatmak	1	3	4	3	11	2,75
3. Küçültmek	3	7	4	3	17	4,25
4. Büyütmek	2	5	3	2	12	3
5. İlerlemek	1	5	2	4	12	3
6. Dönmek	2	6	5	5	18	4,5
7. Silmek	3	4	2	5	14	3,5
8. Kopyalamak	5	7	4	8	24	6
9. Taşımak	8	7	5	6	26	6,5
10. Çağırarak	3	7	3	3	16	4
11. Dinlemek	5	5	5	4	19	4,75
12. Bakmak	5	5	5	2	17	4,25
13. Konuşmak	4	7	3	1	15	3,75
14. Çizmek	5	9	6	6	26	6,5
15. Durdurmak	1	8	4	7	20	5
16. Yemek yemek	3	7	2	1	13	3,25
17. Koklamak	3	6	3	3	15	3,75
18. İçmek	3	11	4	-	18	6
19. Aramak	2	8	3	4	17	4,25
20. Yardım İstemek	-	4	4	3	11	3,666667
	60	126	74	75	335	
Deney (Disleksili) Grubu						
Sorular	O.Ö	İ.E	A.Ö	A.E.Y	Toplam	ort
1. Açmak	7	4	5	6	22	5,5
2. Kapatmak	6	3	2	5	16	4
3. Küçültmek	5	6	7	8	26	6,5
4. Büyütmek	3	6	4	4	17	4,25
5. İlerlemek	6	8	5	7	26	6,5
6. Dönmek	7	9	7	9	32	8
7. Silmek	5	5	2	3	15	3,75
8. Kopyalamak	8	7	8	6	29	7,25
9. Taşımak	10	8	6	8	32	8
10. Çağırarak	3	7	2	5	17	4,25
11. Dinlemek	11	11	7	3	32	8
12. Bakmak	6	5	4	6	21	5,25
13. Konuşmak	6	8	3	4	21	5,25
14. Çizmek	10	8	6	4	28	7
15. Durdurmak	2	7	5	4	18	4,5
16. Yemek yemek	3	7	3	2	15	3,75
17. Koklamak	3	7	3	1	14	3,5
18. İçmek	5	10	3	2	20	5
19. Aramak	7	7	5	2	21	5,25
20. Yardım İstemek	2	6	4	4	16	4
Toplam	115	139	92	93	438	

Ek 2: Başarılı bulunan cevap sayılarının grafiği

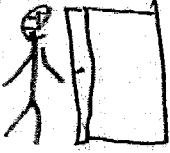
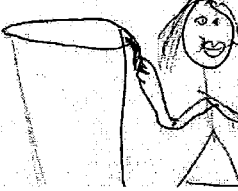
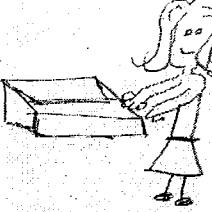
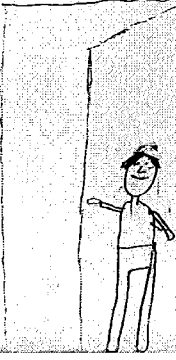
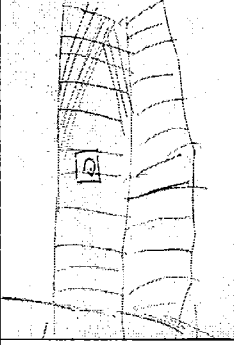
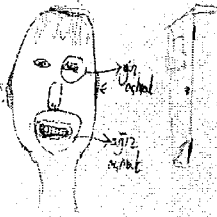
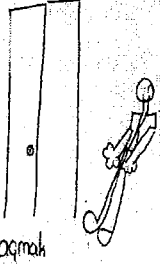
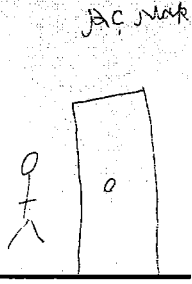
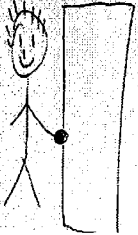
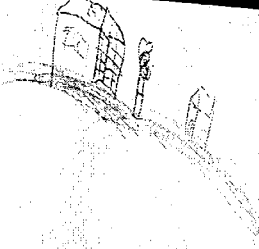
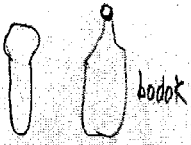
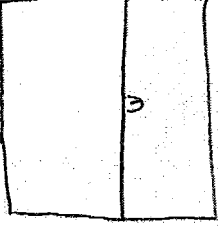
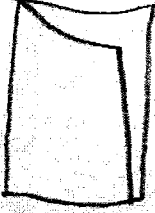
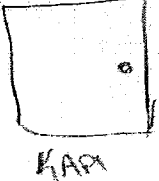

Ek 3: Farklı cevapların sınıflandırılması tablosu

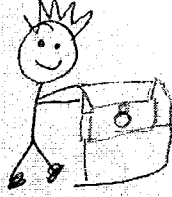
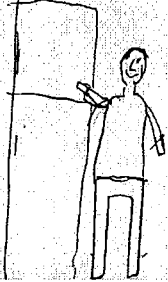
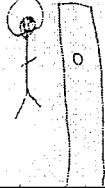
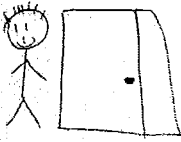
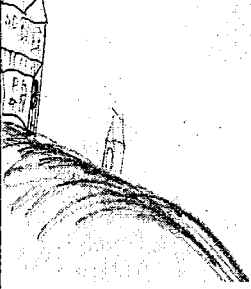
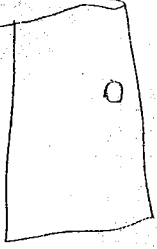
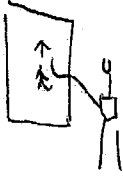
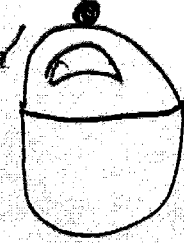
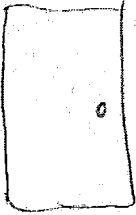
Sorulan kelimeler	DENEY GRUBU		KONTROL GRUBU	
	Toplam farklı <i>item</i> sayısı	En çok rastlanan tepki ve sayısı	Toplam farklı <i>item</i> sayısı	En çok rastlanan tepki ve sayısı
AÇMAK	9	Kapı 11	5	Kapı 15
KAPATMAK	8	Kapı 8	3	Kapı 11
KÜÇÜLTMEK	12	İnsan 4	6	İnsan 7
BÜYÜTMEK	10	İnsan 5	6	İnsan 8
İLERLEMEK	9	Yürüme 5	6	Yürüme 9
DÖNMEK	12	Yürüyerek dönme 4	7	Yürüyerek dönme 8
SİLMEK	8	Süpürge 6	3	Tahta silme 6
KOPYALAMAK	8	Fotokopi 6	7	Fotokopi 6
TAŞIMAK	10	Çanta 5	8	Çanta 7
ÇAĞIRMAK	6	İnsan 5	4	İnsan 13
DİNLEMEK	9	Radyo 4	6	Radyo 4
BAKMAK	10	TV 3, Göz 3	8	Göz 4
KONUŞMAK	4	İki insan 10	5	İki insan 9
ÇİZMEK	6	Tahtaya şekil 6	5	Tahtaya şekil 4
DURDURMAK	5	Araba 7	6	Araba 8
YEMEK YEMEK	7	Tabak 7	4	Masa insan 8
KOKLAMAK	10	Çiçek 5	4	İnsan 9
İÇMEK	7	İçen insan 5	4	İçen insan 15
ARAMAK	9	Telefon 7	3	İnsan 11
YARDIM İSTEMEK	12	Düşen insan 4	7	Yardım isteyen insan 5
Toplam	171		107	

Ek 4. Disleksili bireylerin sınıflanmış cevapları.

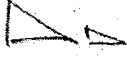
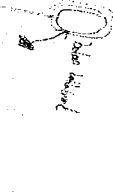
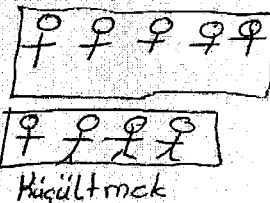
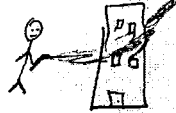
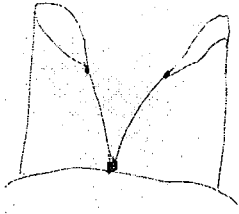
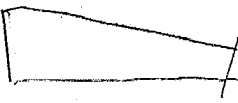
Açmak

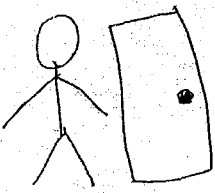
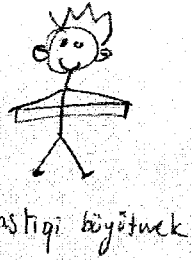
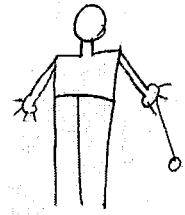
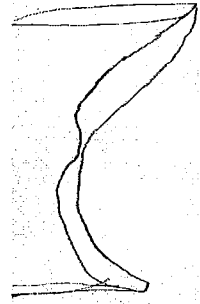
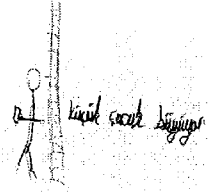
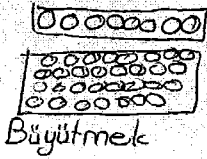
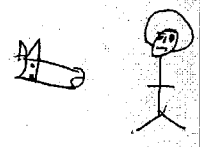
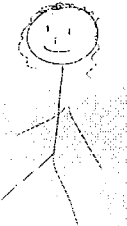
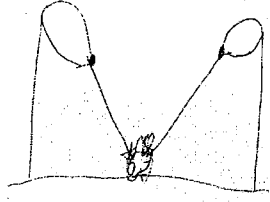
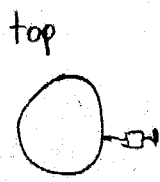
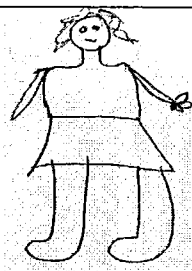
Kapatmak

		 Sondığı kapattı	
			
 Kapatmak			 KAPAT MAK
		 Kapi	 Görün
			 KAPI

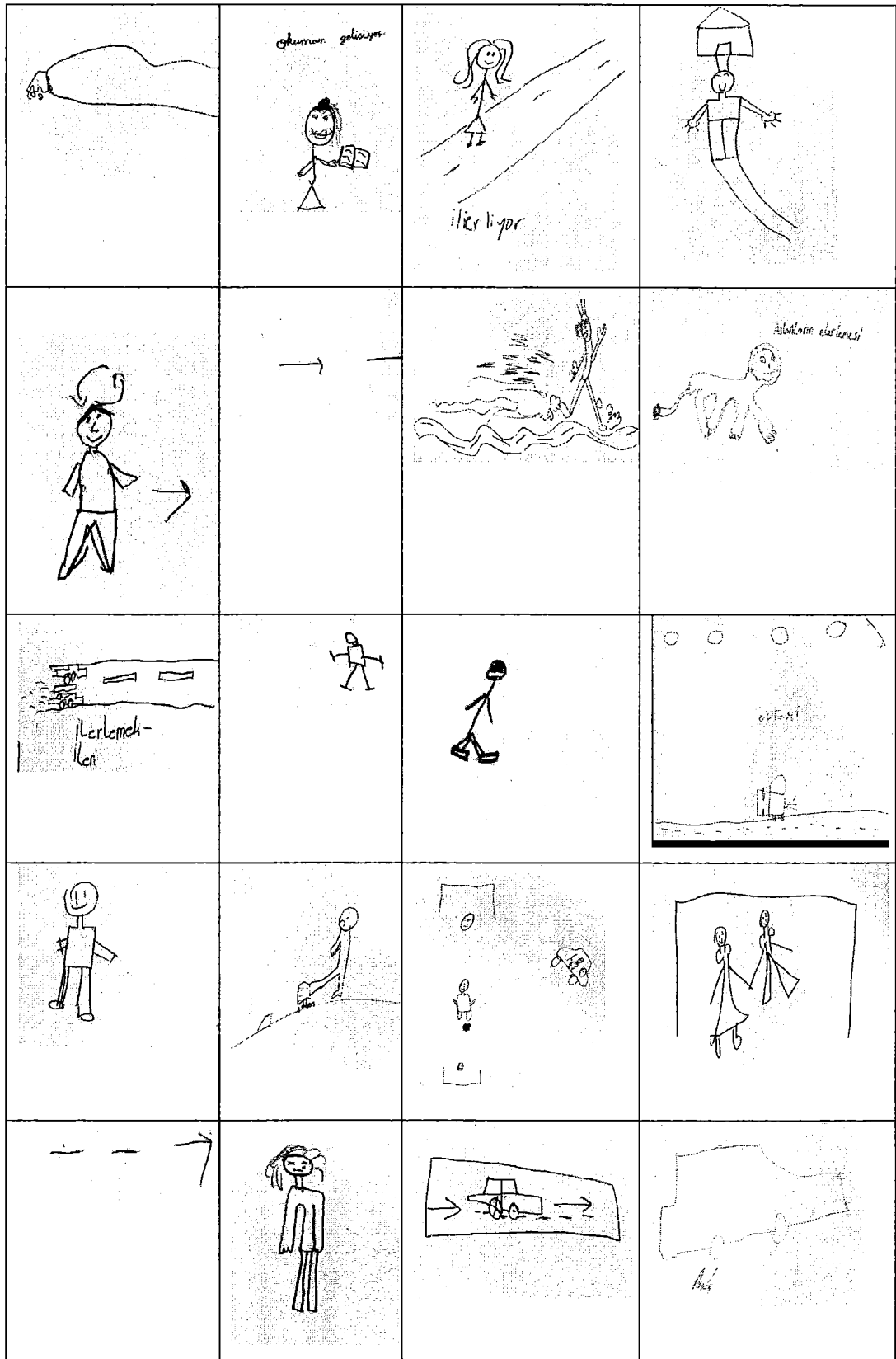
Küçültmek

♀ ♂		 sıkarak küçülttü	
			
 Küçültmek			 Küçültmek
		 GAMUR O O	
			 GASİH

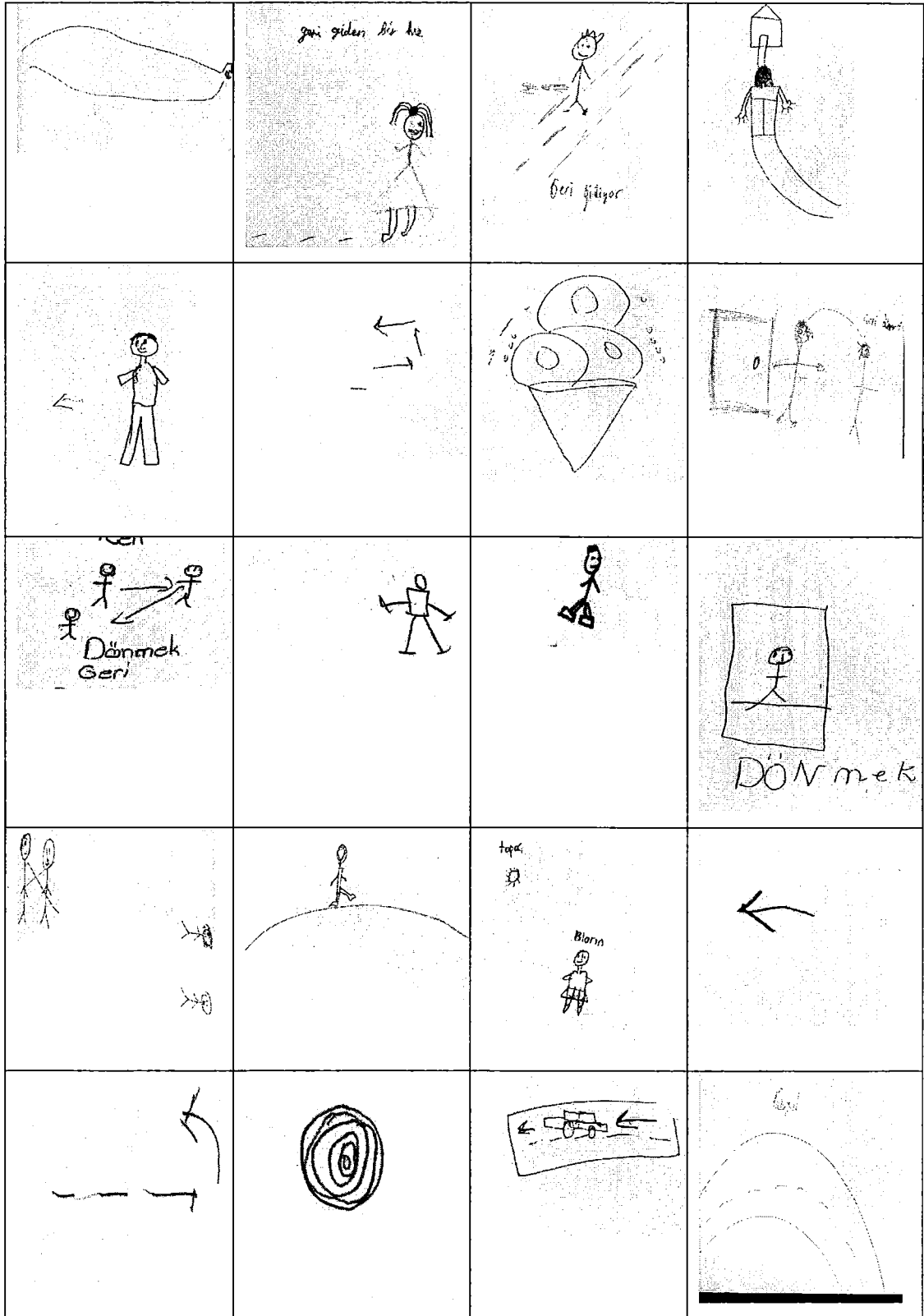
Büyütmek

		 lastığı büyütmek	
			 küçük saçak büyütmek
 Büyütmek			 Büyütmek
		 top	
			 Büyütmek

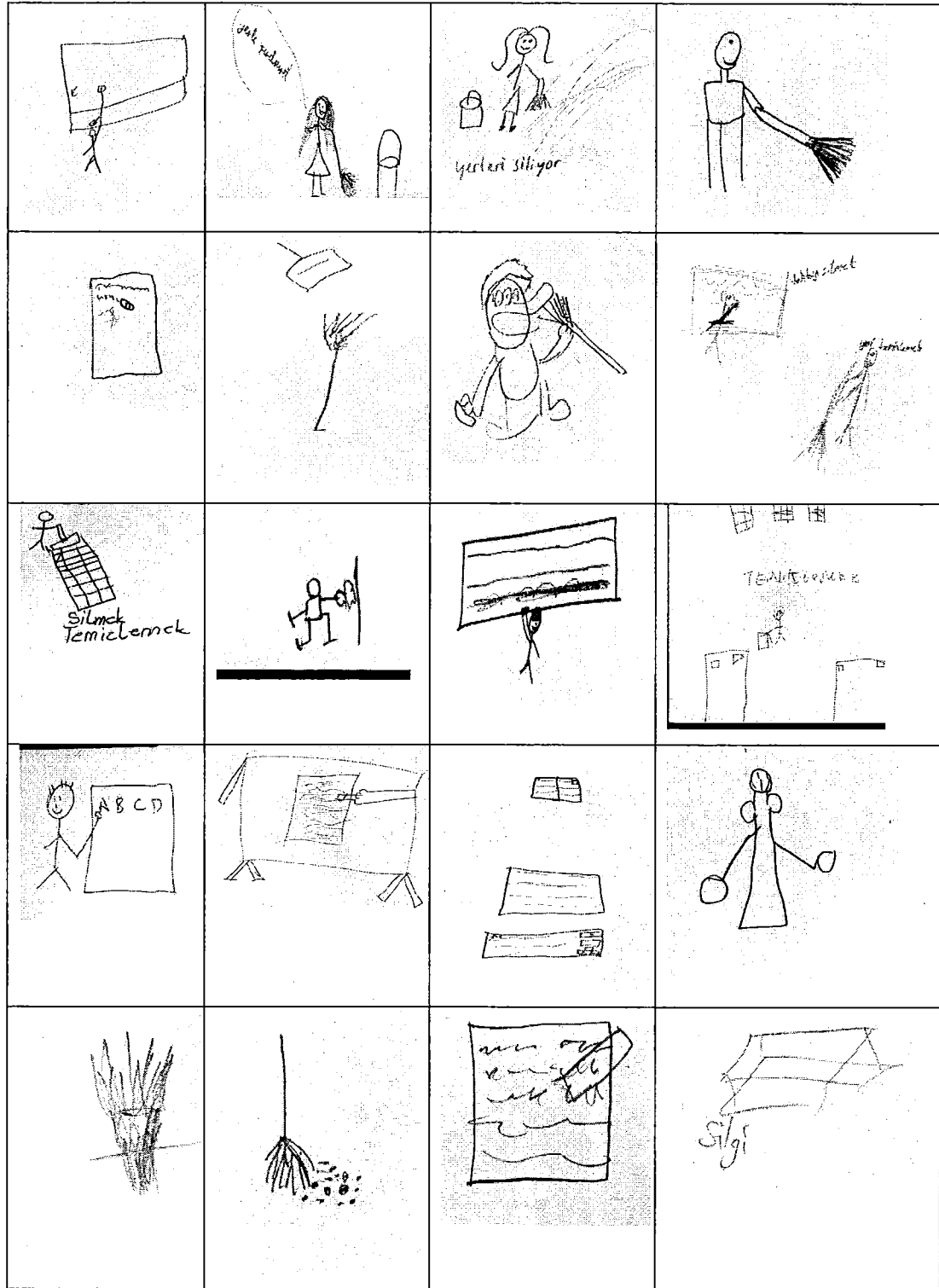
İlerlemek

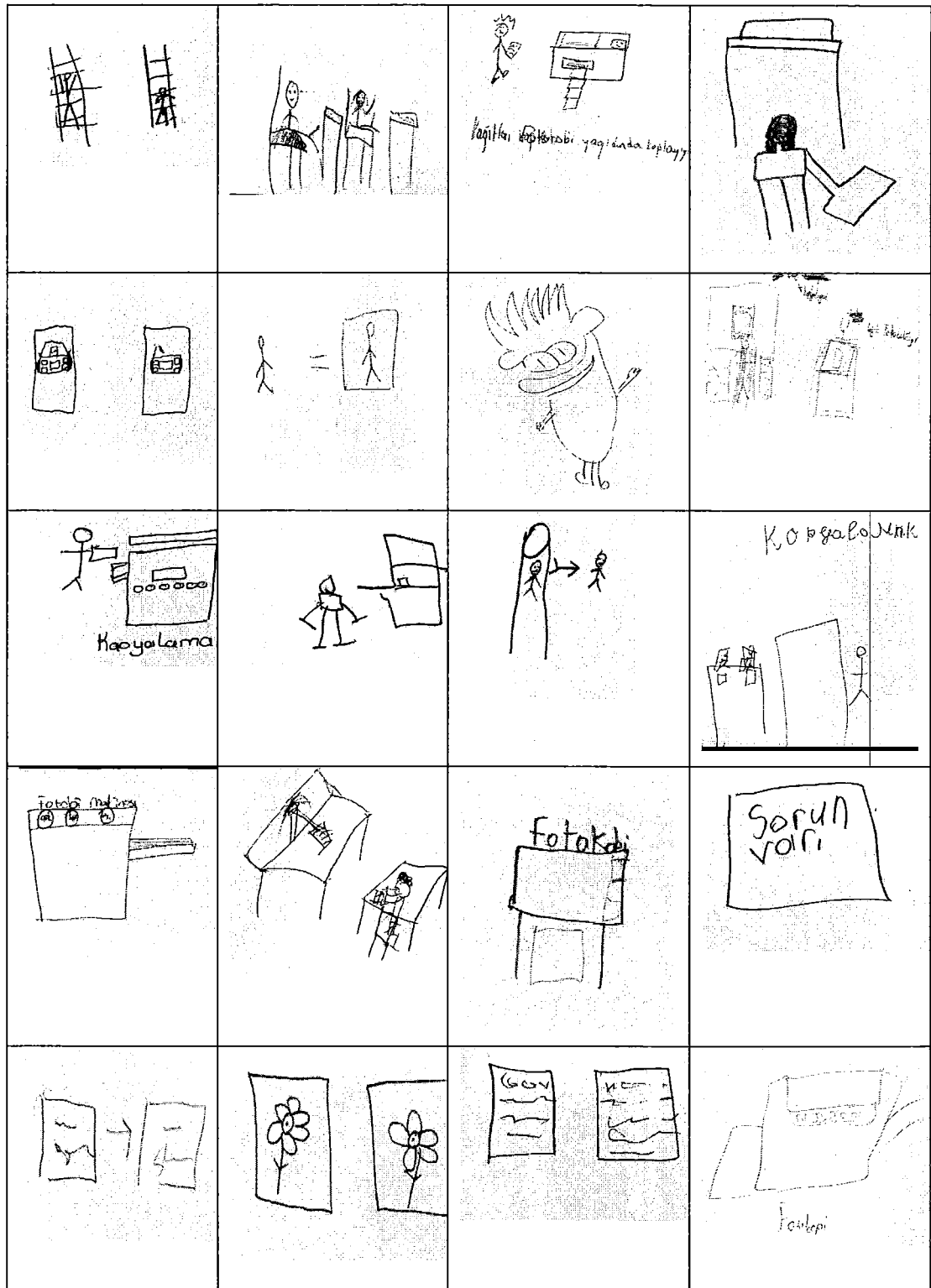
Dönmek

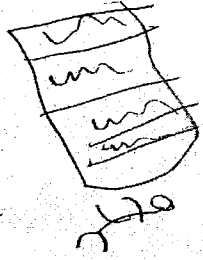
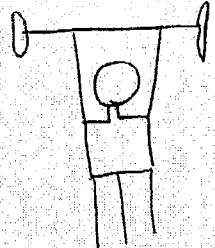
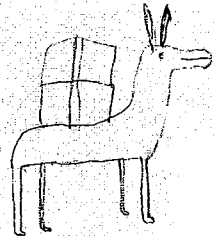
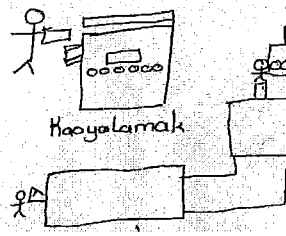
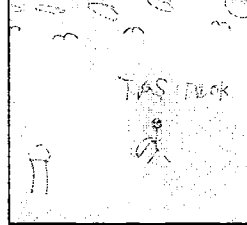
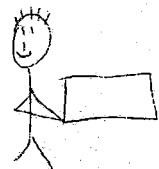
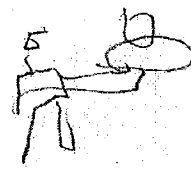
Silmek

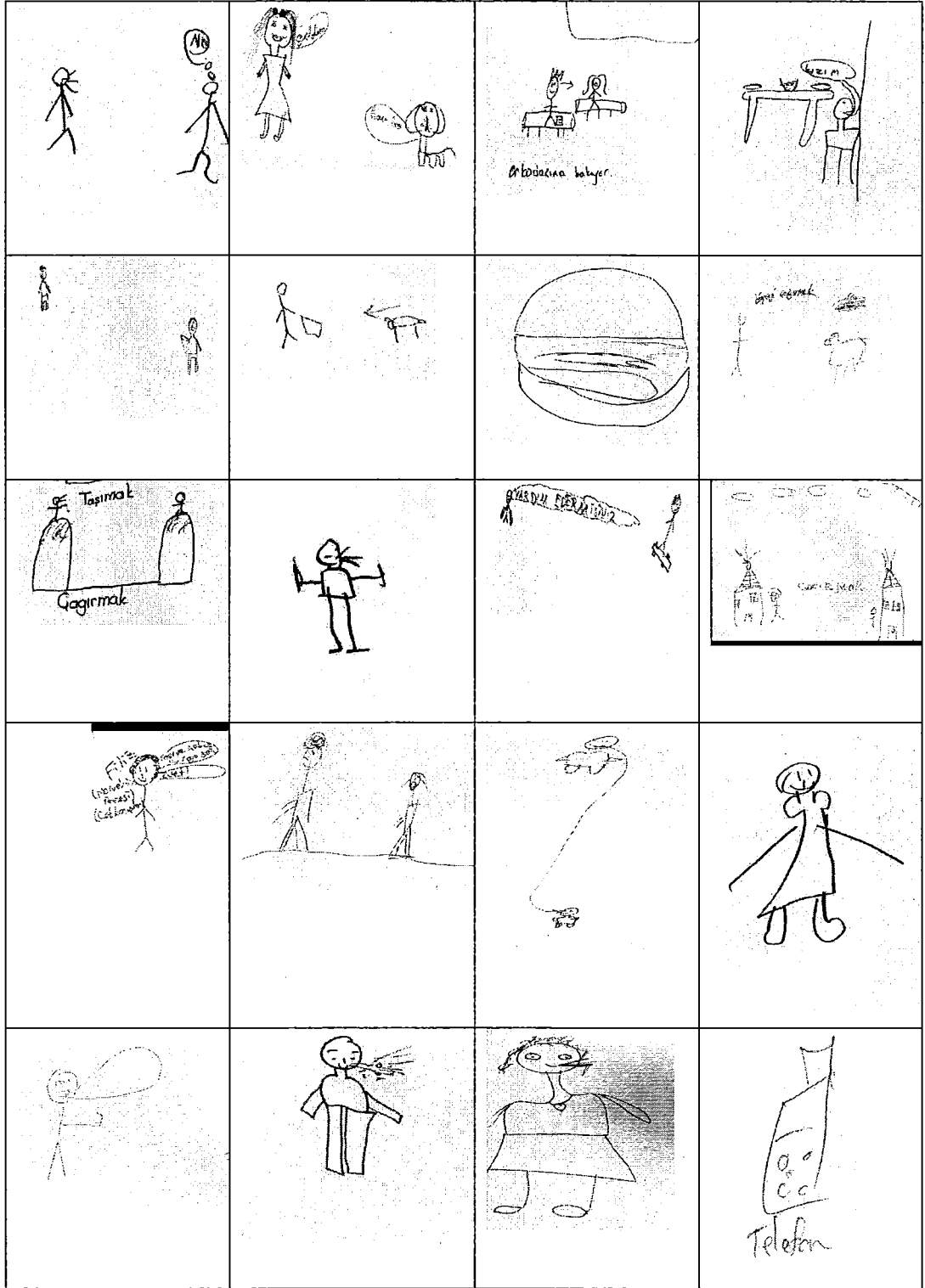
Kopyalamak

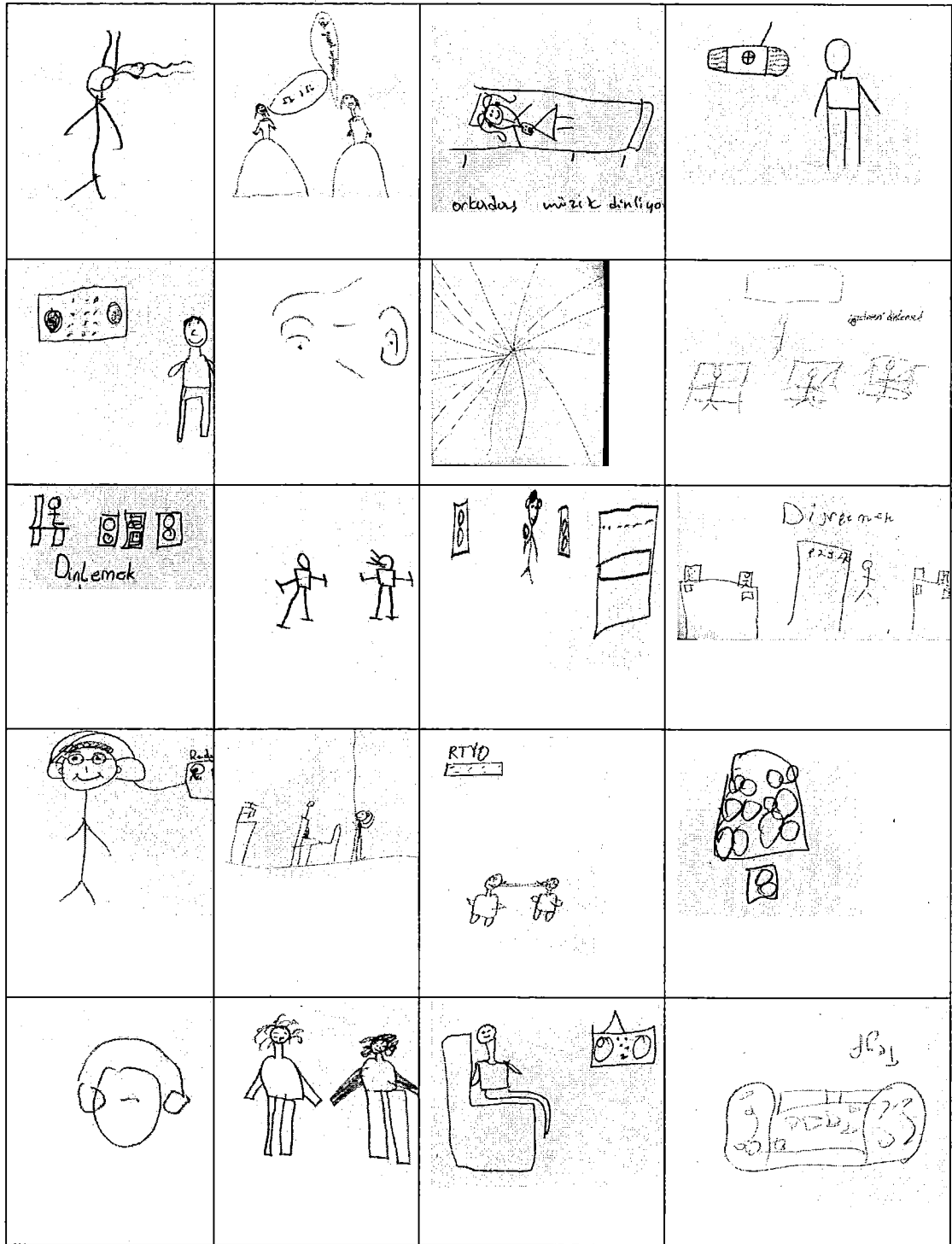
Taşımak

		 Çantayı taşımak	
			 Çeyrek taşımak
 Kıyafet taşımak			 Taşı taşımak
			
			

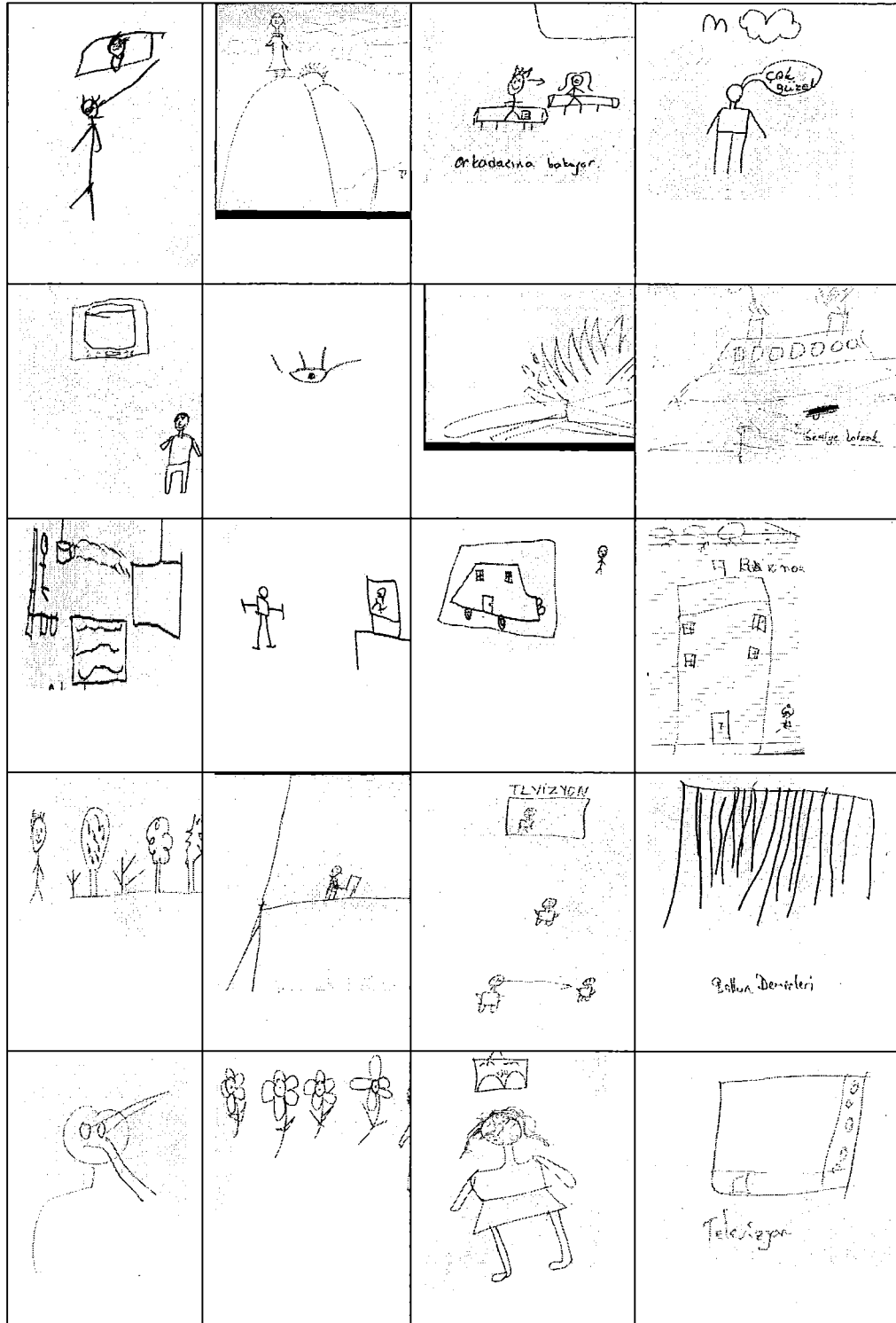
Çağırma

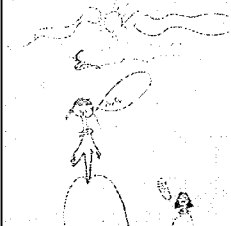
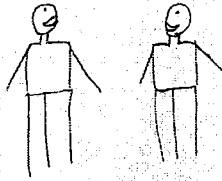
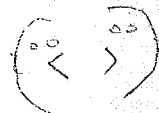
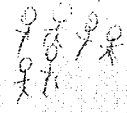
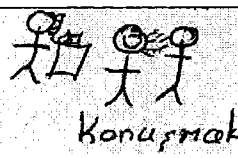
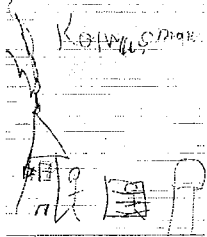
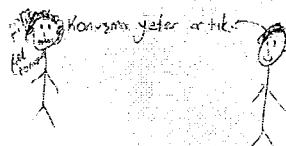
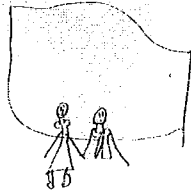
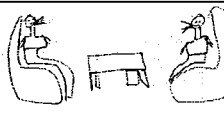
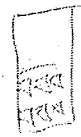
Dinlemek

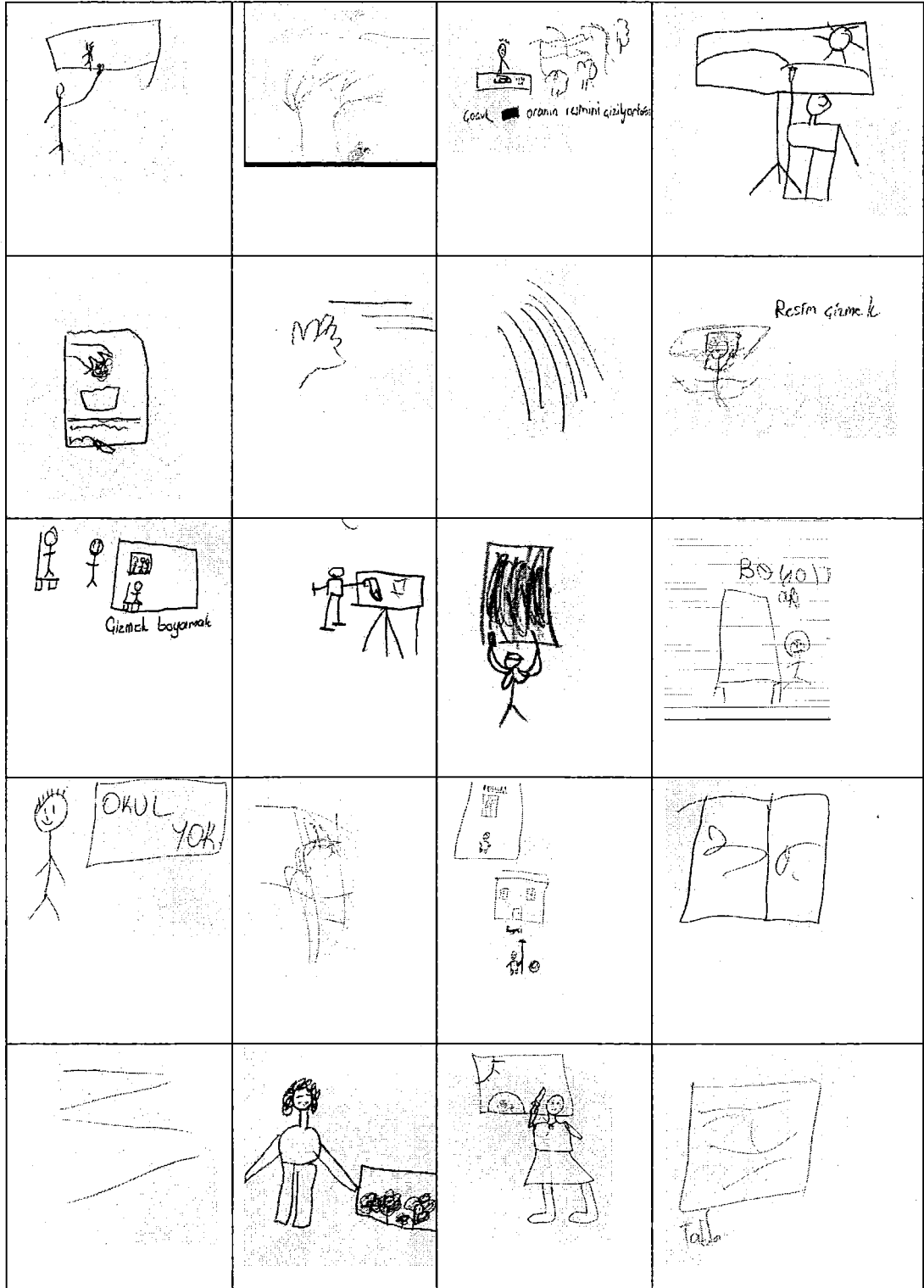
Bakmak

Konuşmak

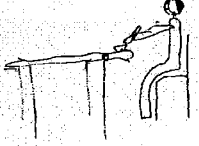
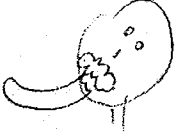
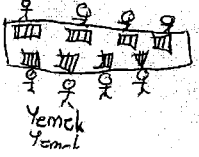
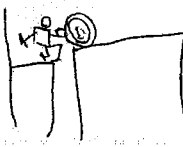
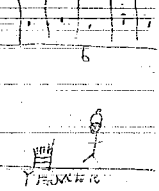
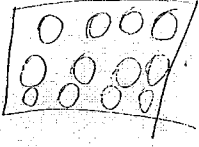
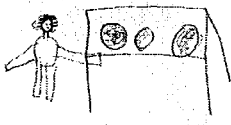
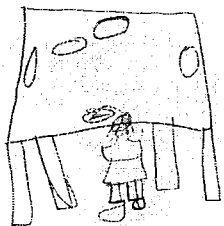
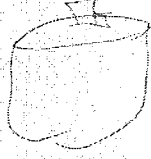
		 iki arkadaş kafe'de konuşuyor	
			 insanların konuşması
 Konuşmak			 Konuşmak
 konuşma yeter artık			
			 Telefon

Çizmek

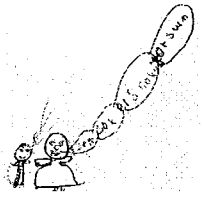
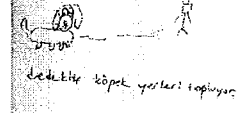
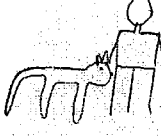
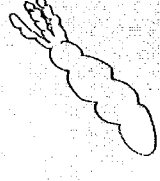
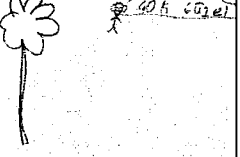
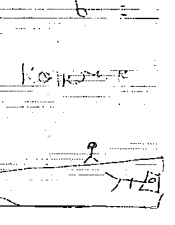
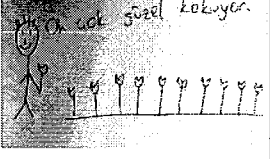
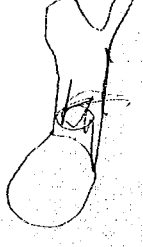
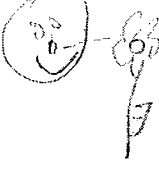

Durdurmak

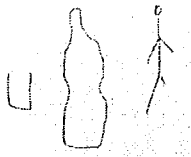
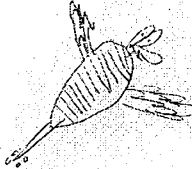
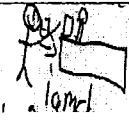
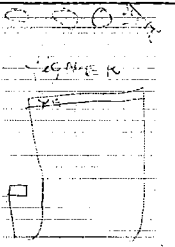
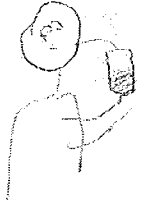
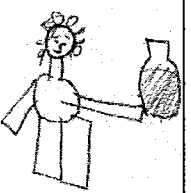
Yemek Yemek

		 Aile masasında birles yemek yiyor.	
			 yemek yemek
 Yemek Yemek			 Yemek Yemek
 Alkan bir insan bu Her masim gior.		 masa yemek	
			 Yemek

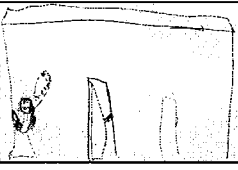
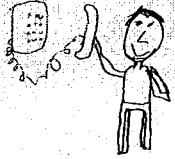
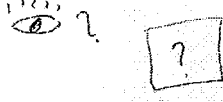
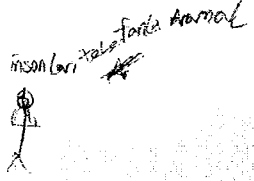
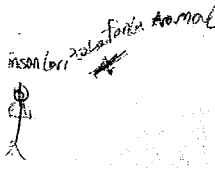
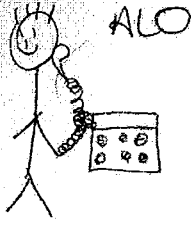
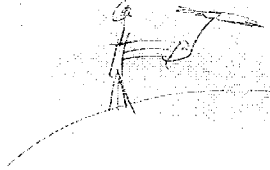
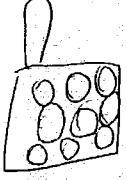
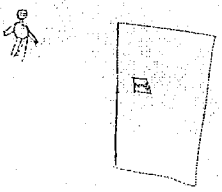
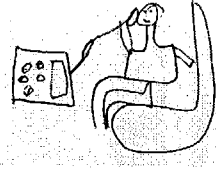
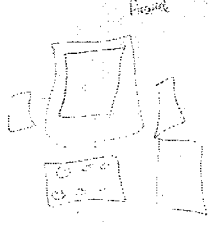
Koklamak

			
			Parfüm koklamak
 Koklamak			
			
			 Parfüm

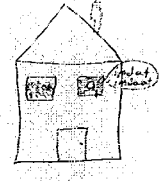
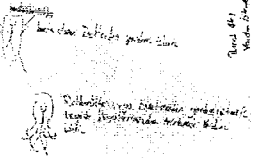
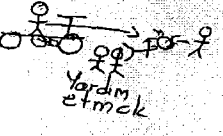
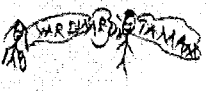
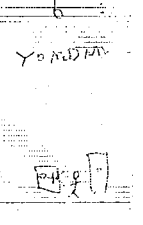
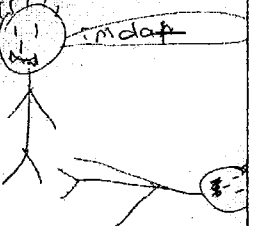
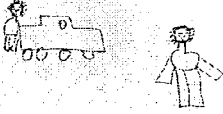
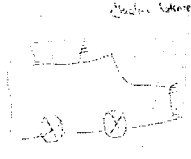
İçmek

		 kız su içiyor	
			 Zola içmek
 içmek			
			
			 içmek

Aramak

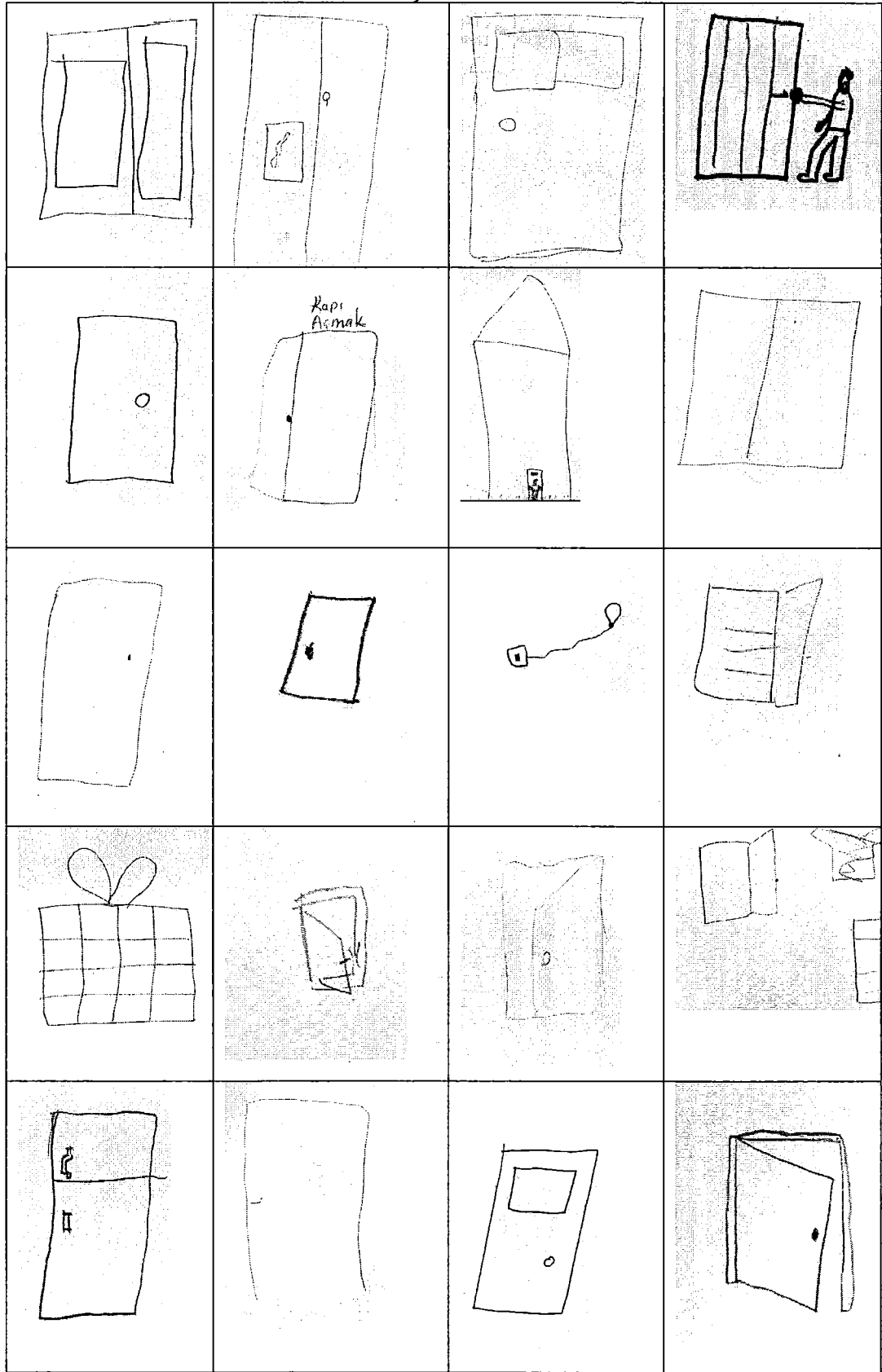
		 tele fonla birini arıyor	
			
			
			
			

Yardım İstemek

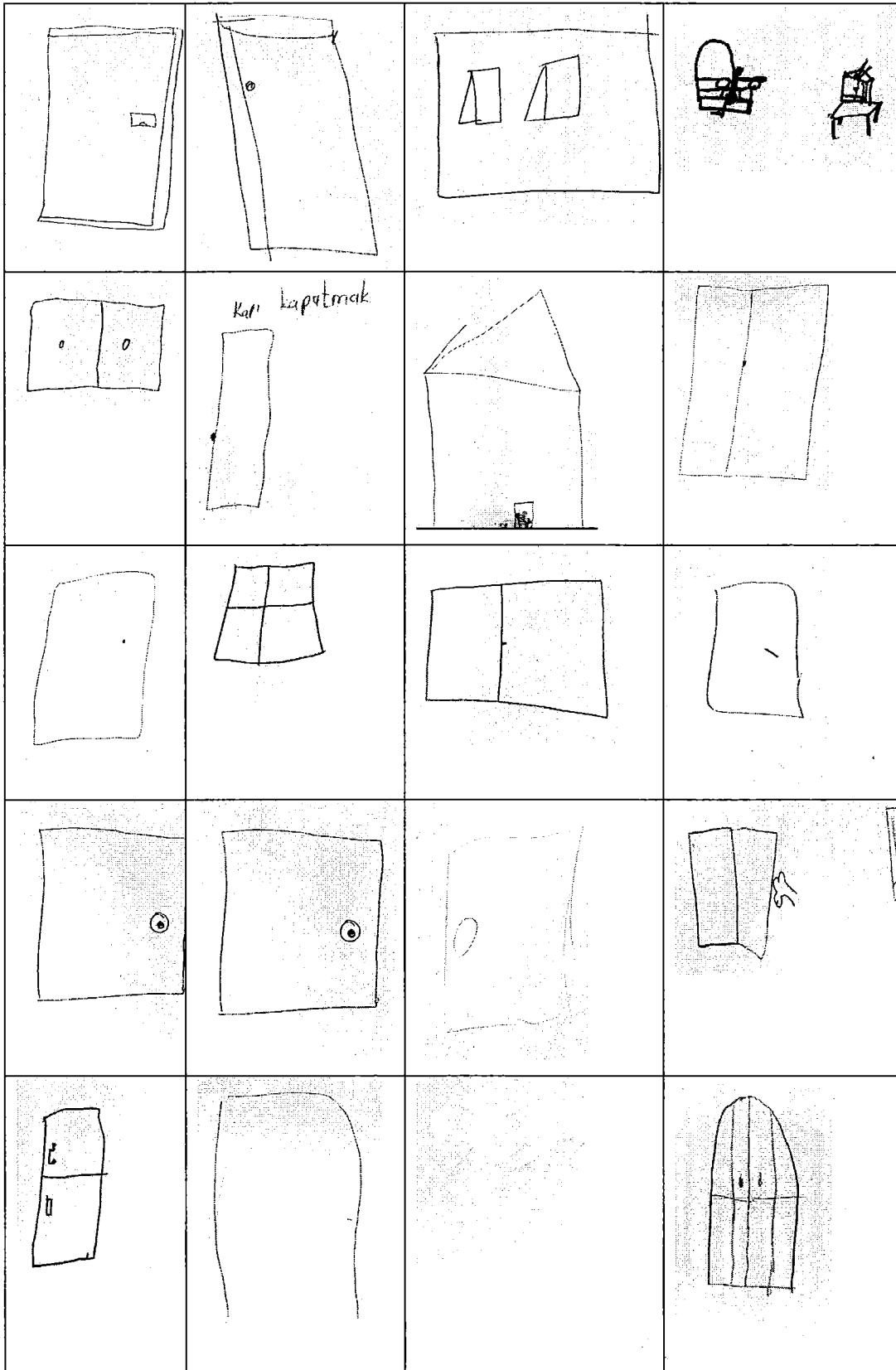
		 Makar ahtatadı bir lipi asabon dında taluay.	
	71505		 Saklıkların zikriyatı yadistikleri teşkilatlarında asabon biler.
 Yardım etmek		 YARIN TAMAM	 YONUSTU
 indap			
		 Dindele	 Dindele

Ek 5: Kontrol grubunun sınıflanmış cevapları

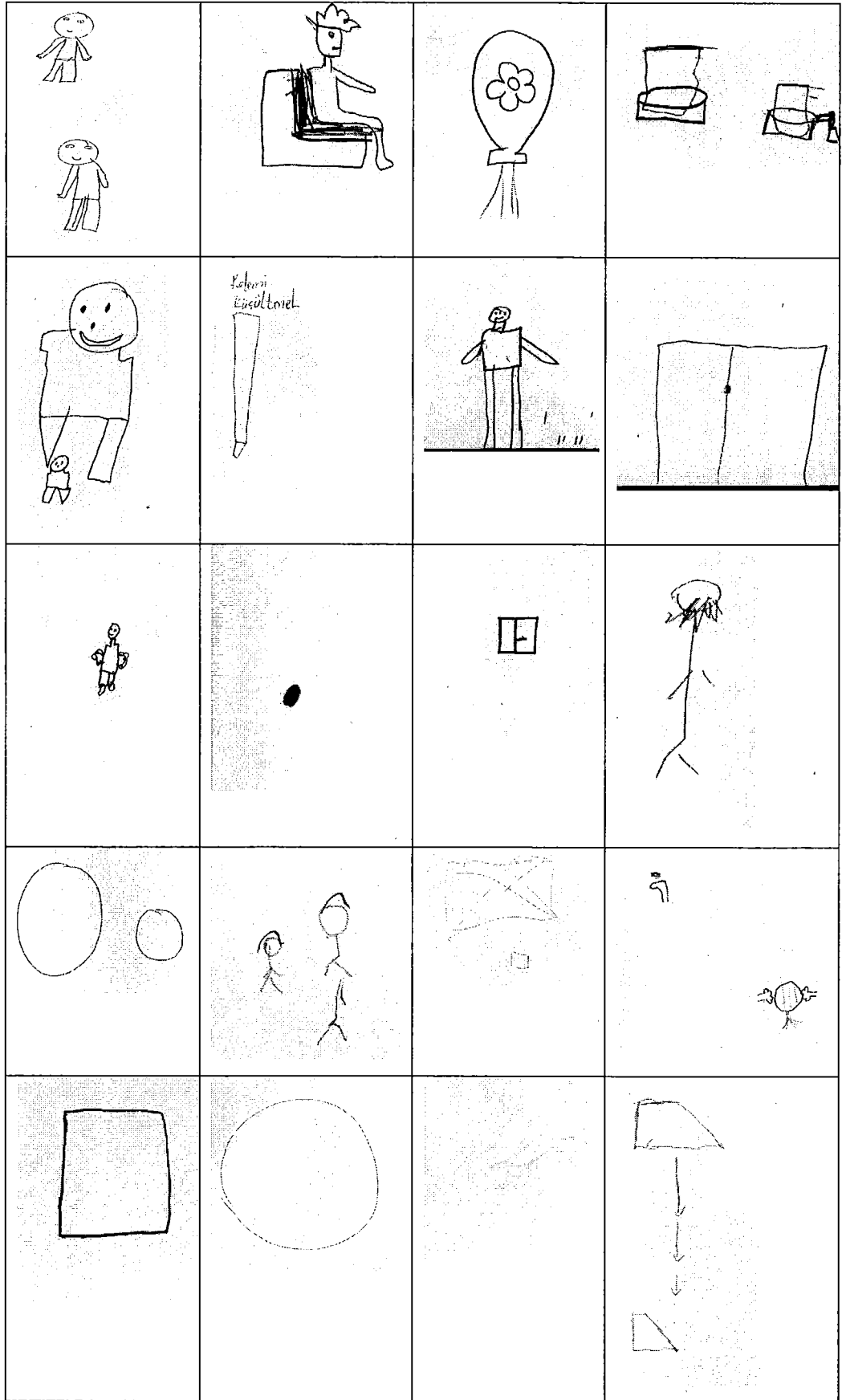
Açmak

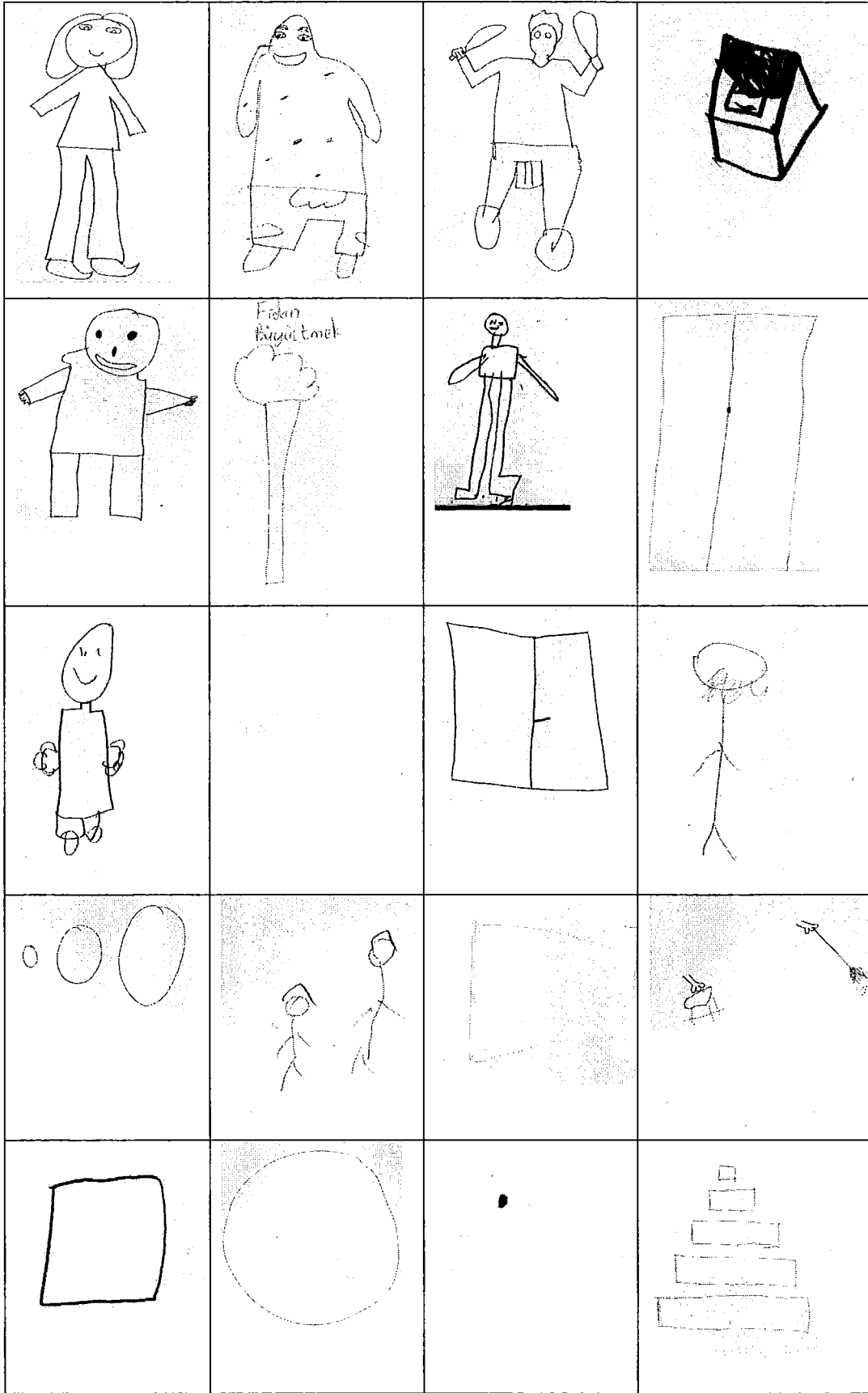
Kapatmak

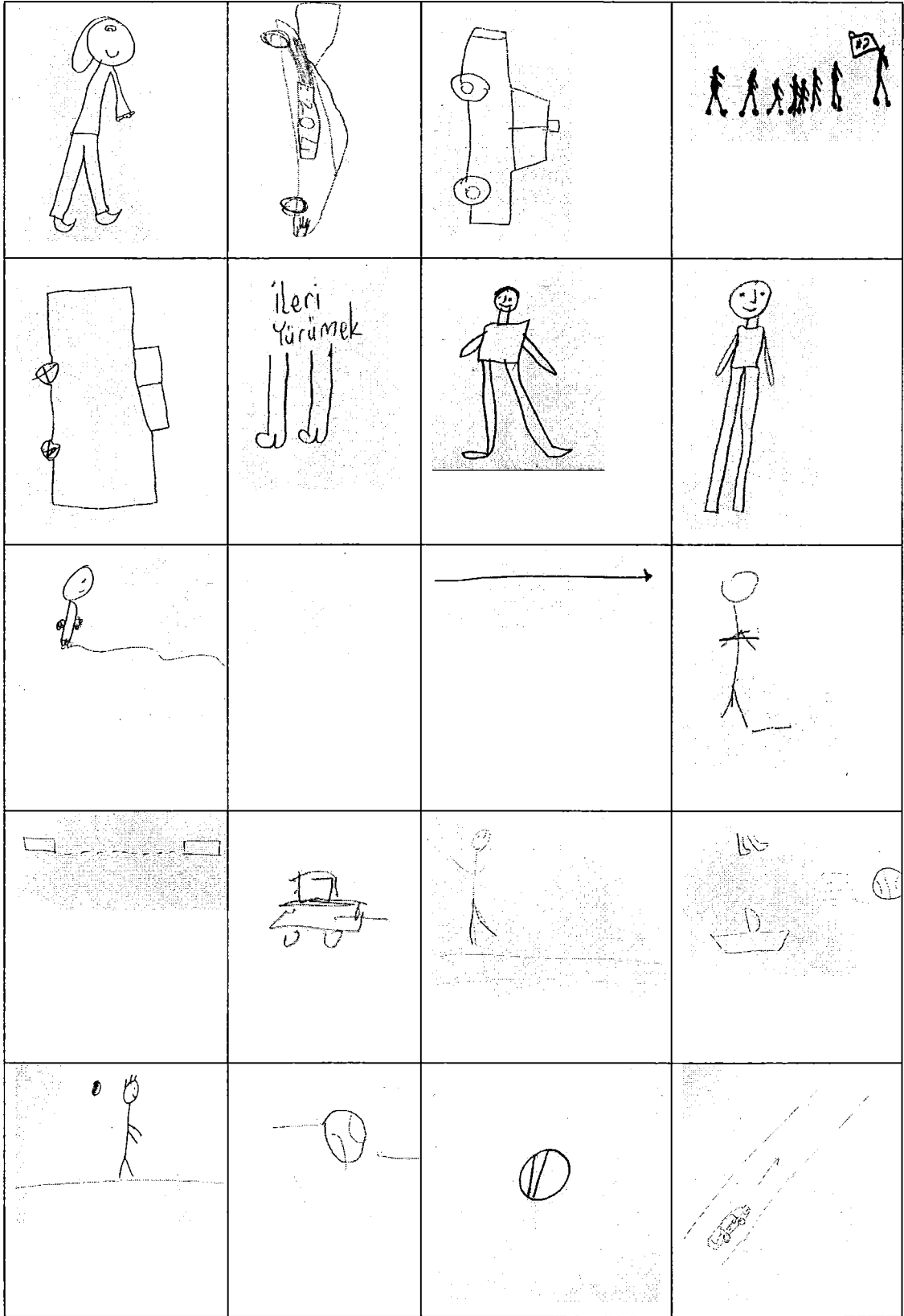
Küçültmek

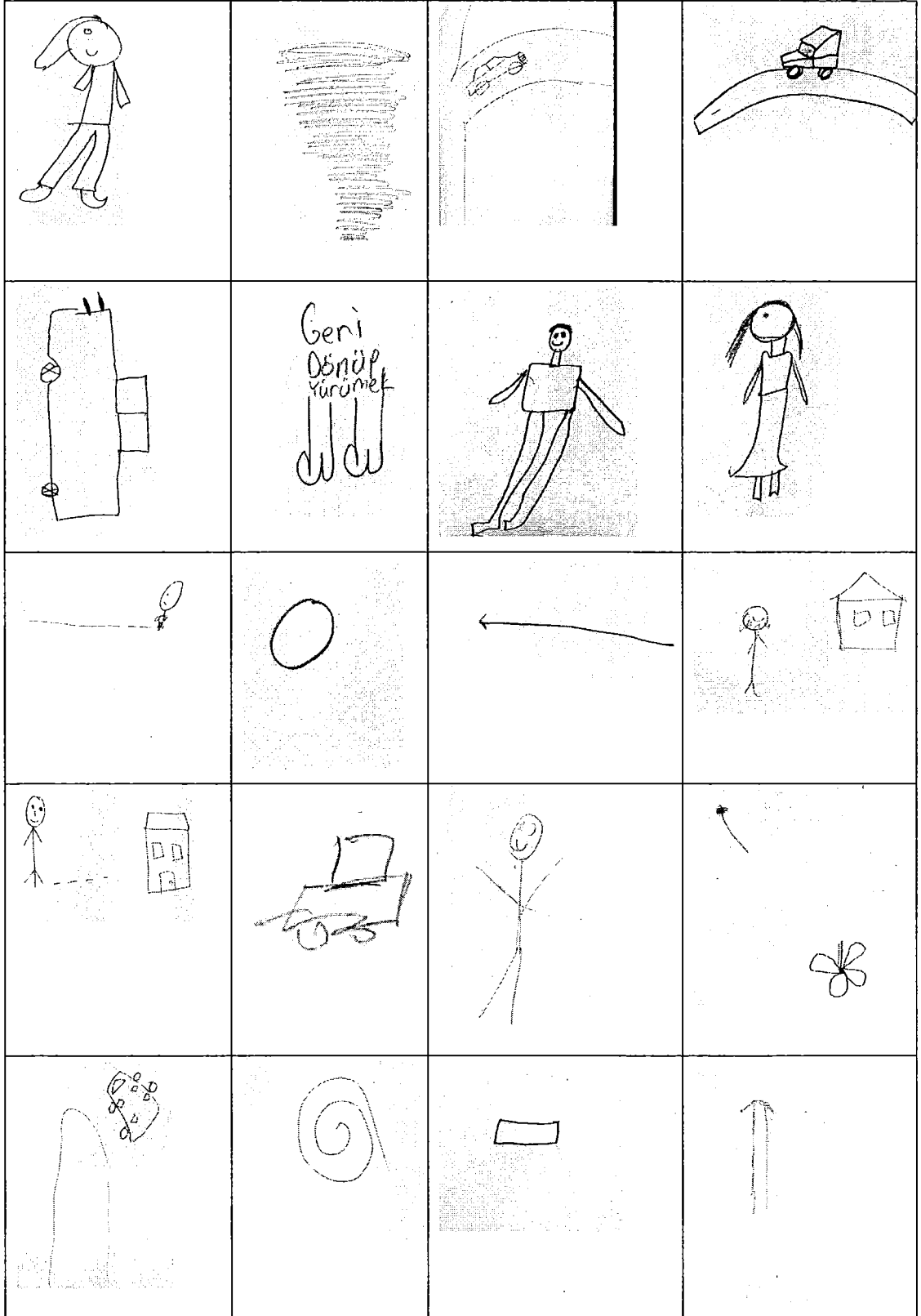
Büyütmek

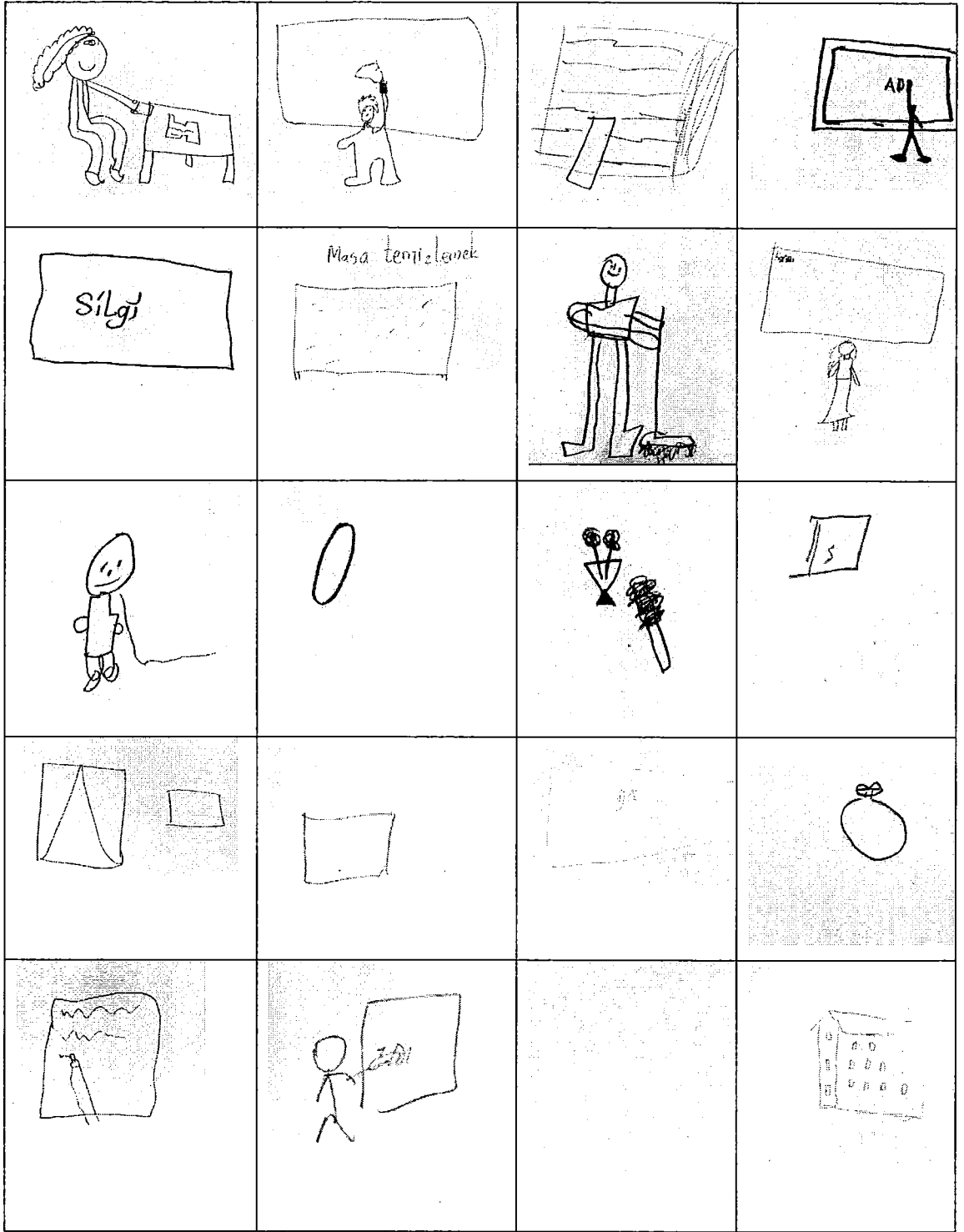
İlerlemek

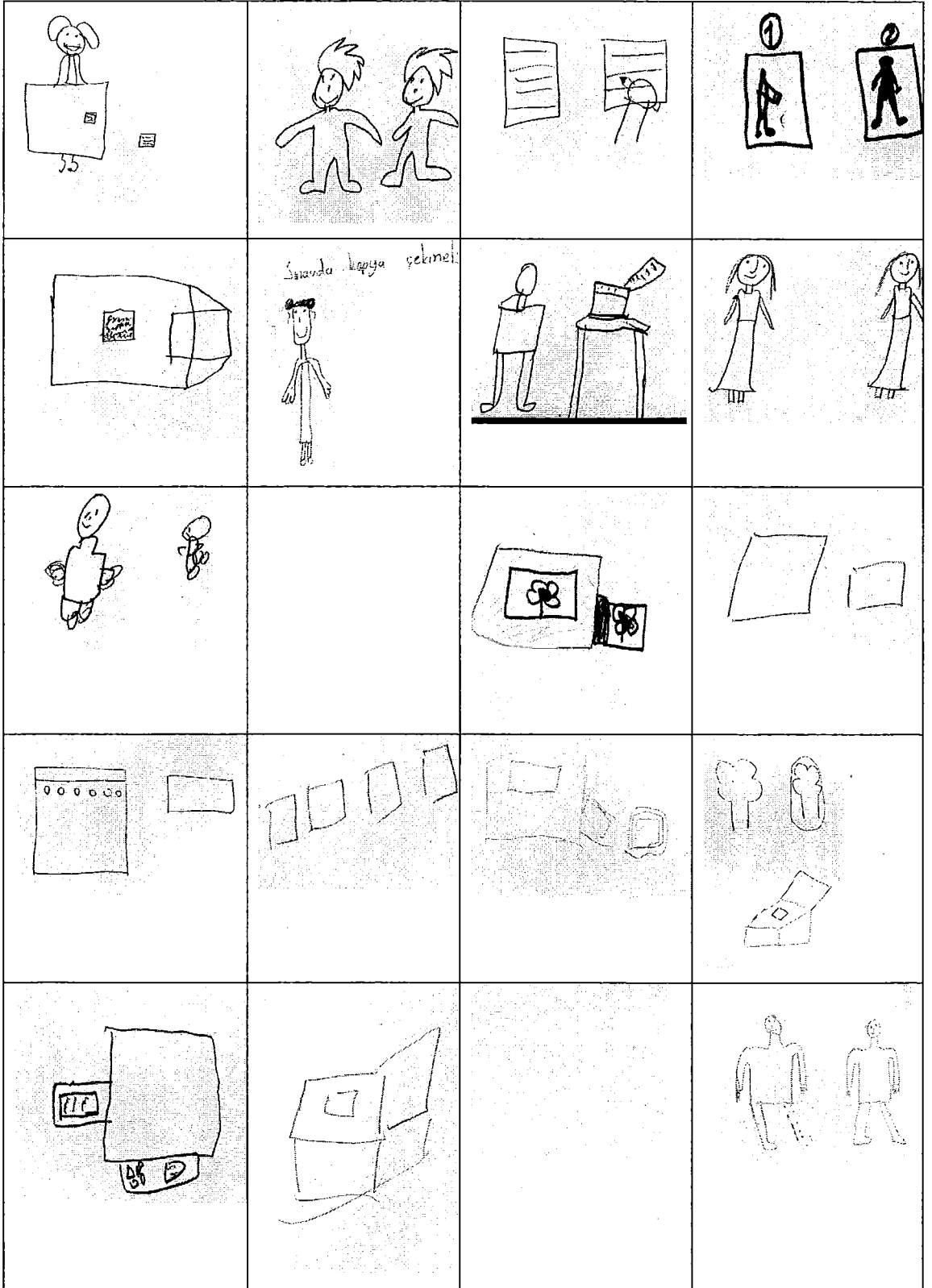
Dönmek

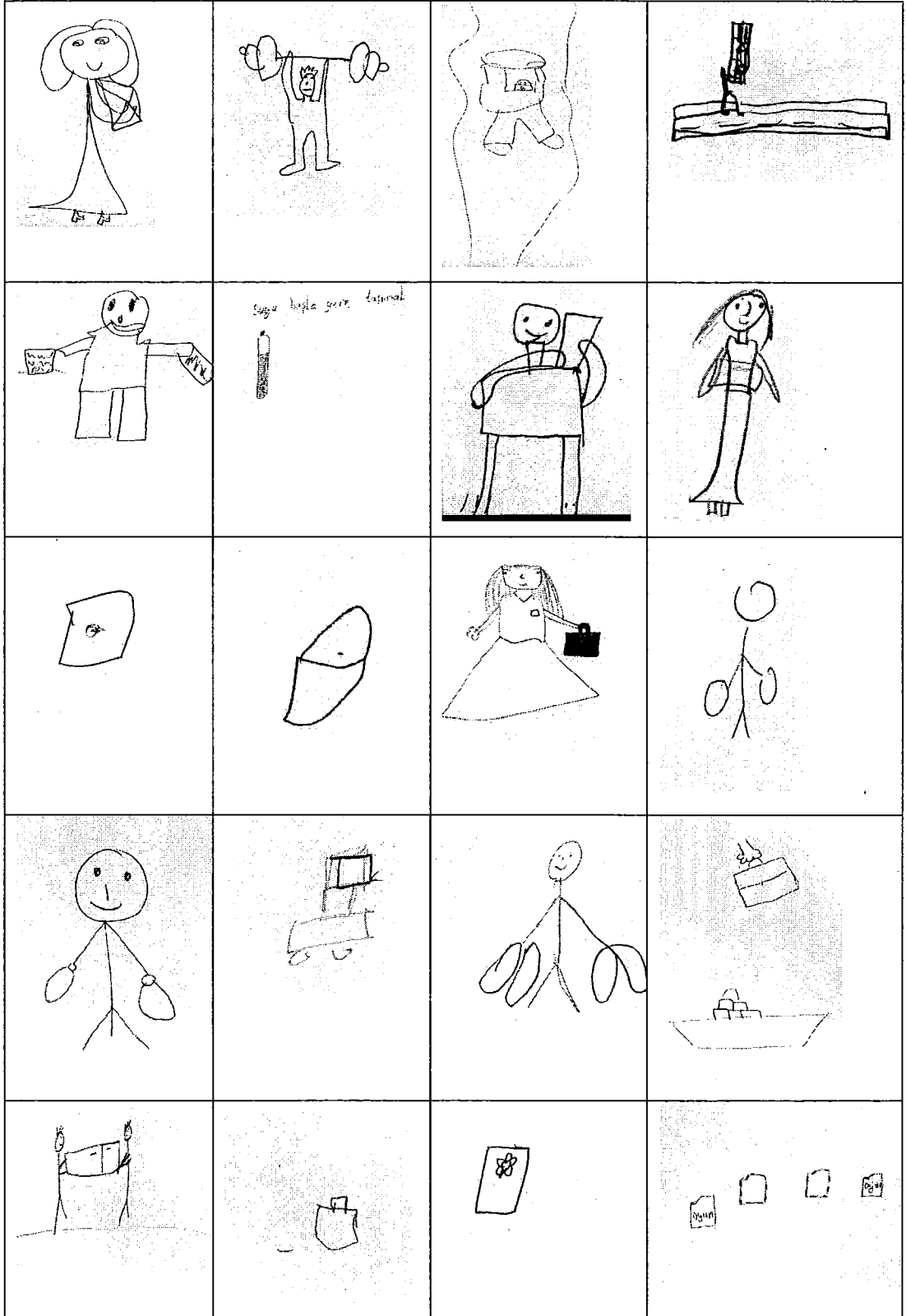
Silmek

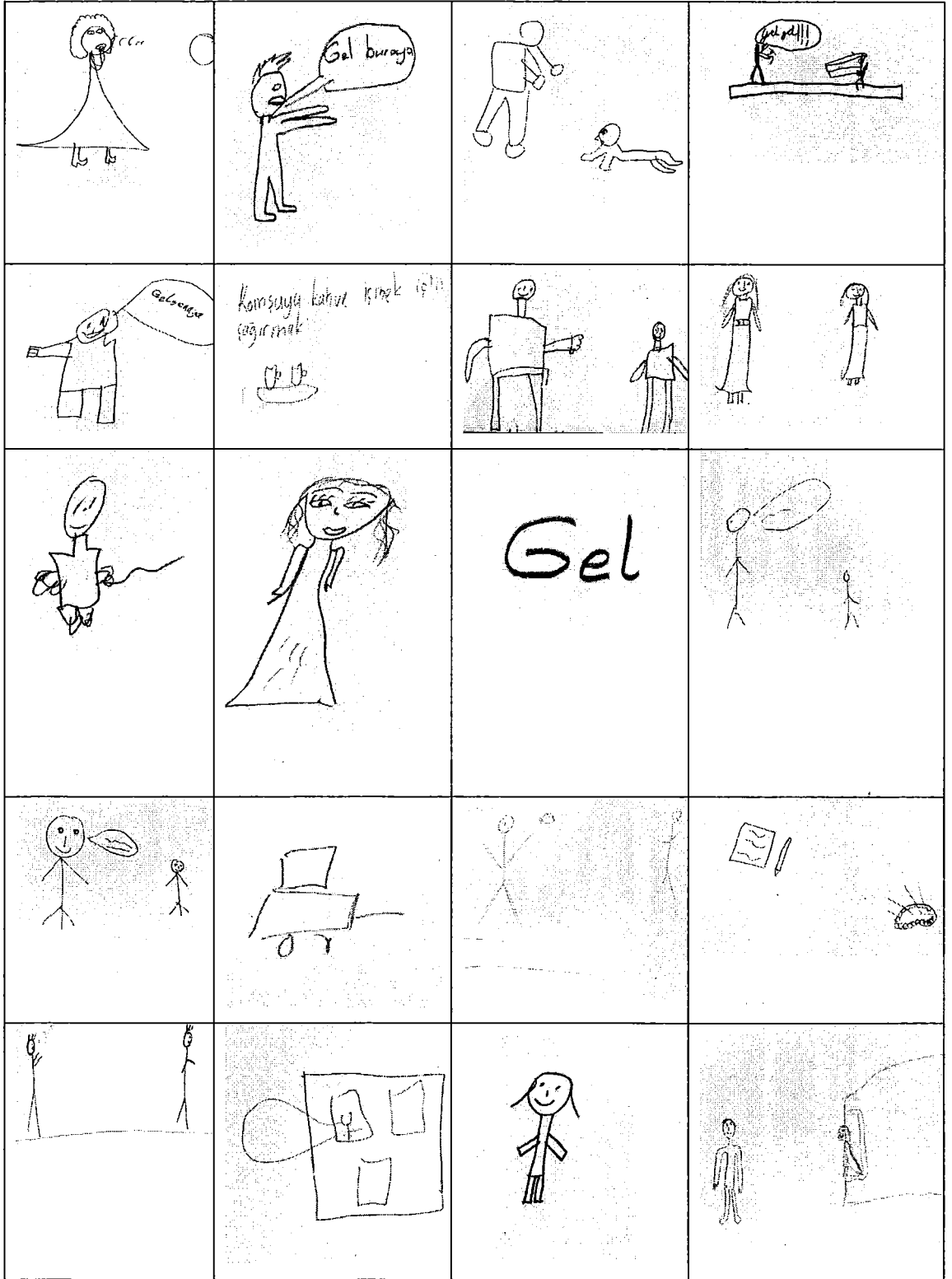
Kopyalamak

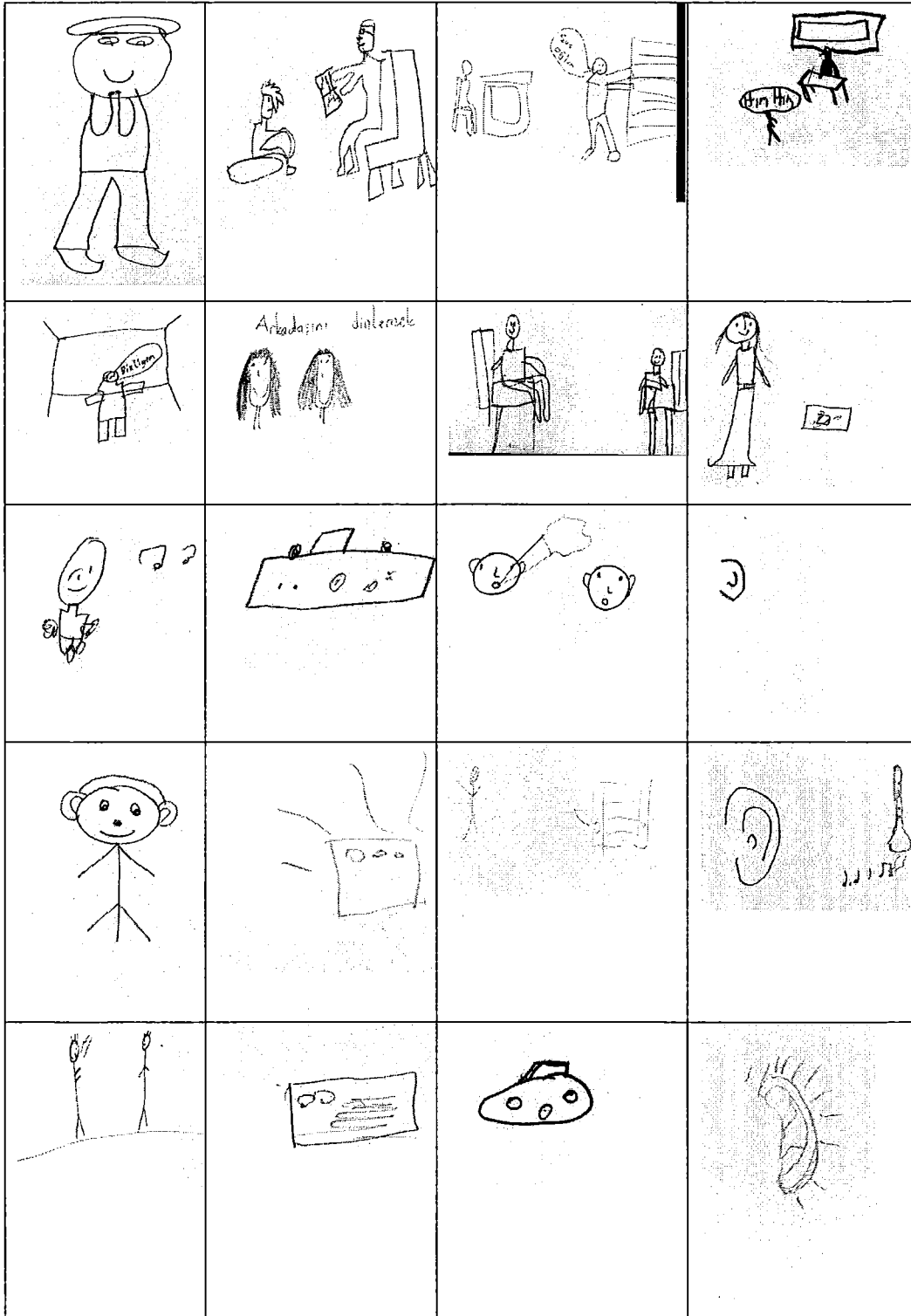
Taşımak

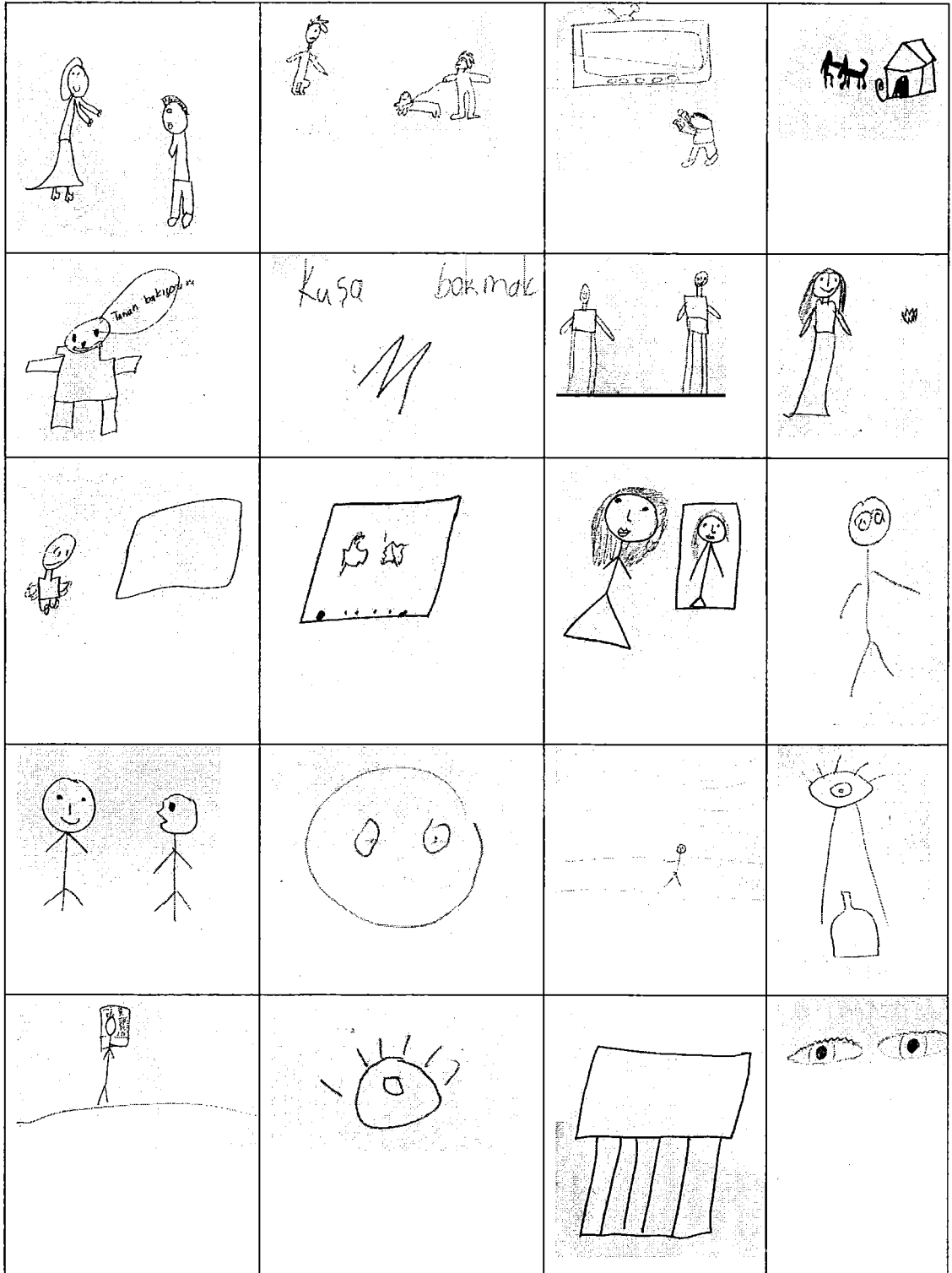
Çağırma

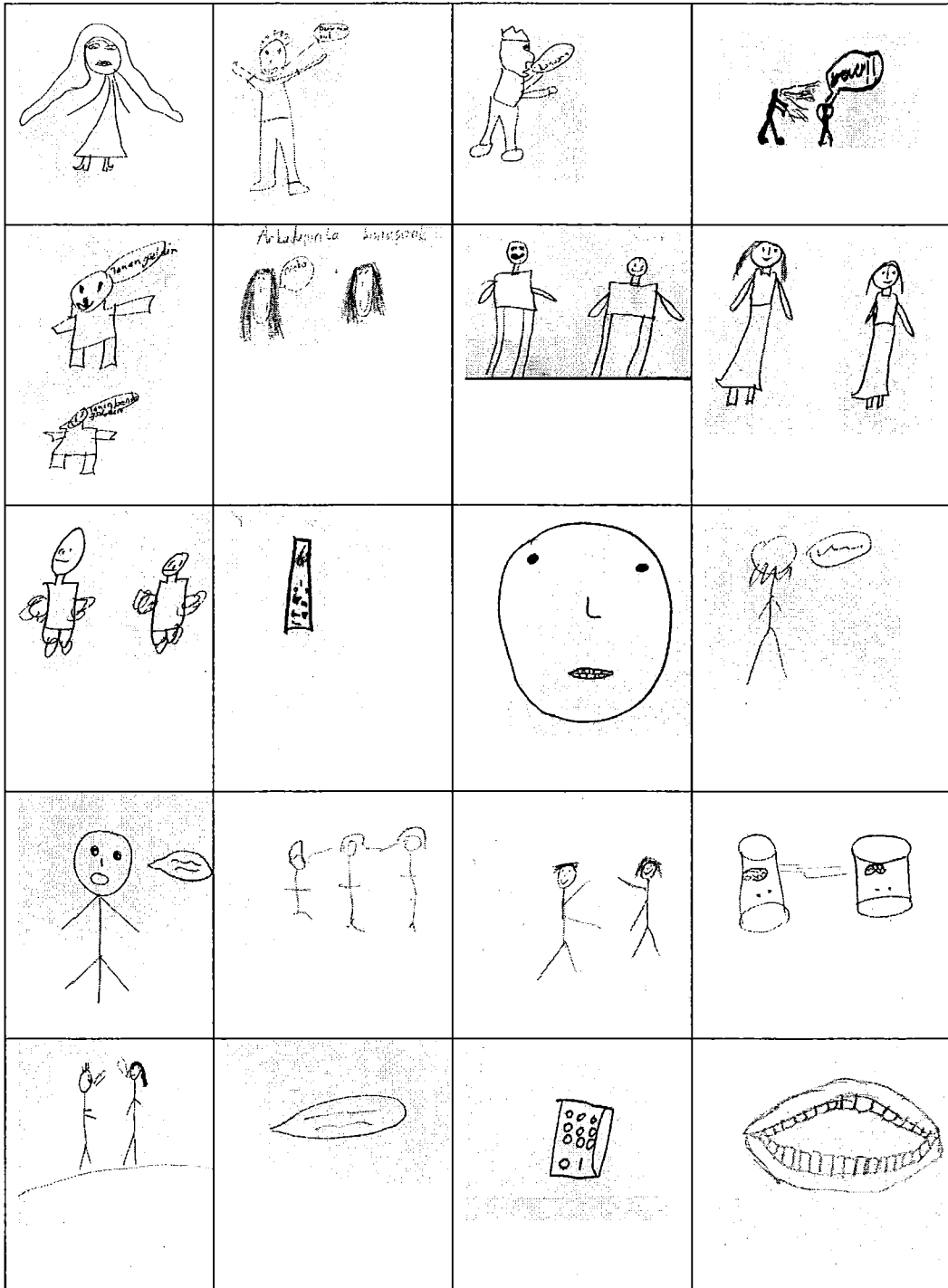
Dinlemek

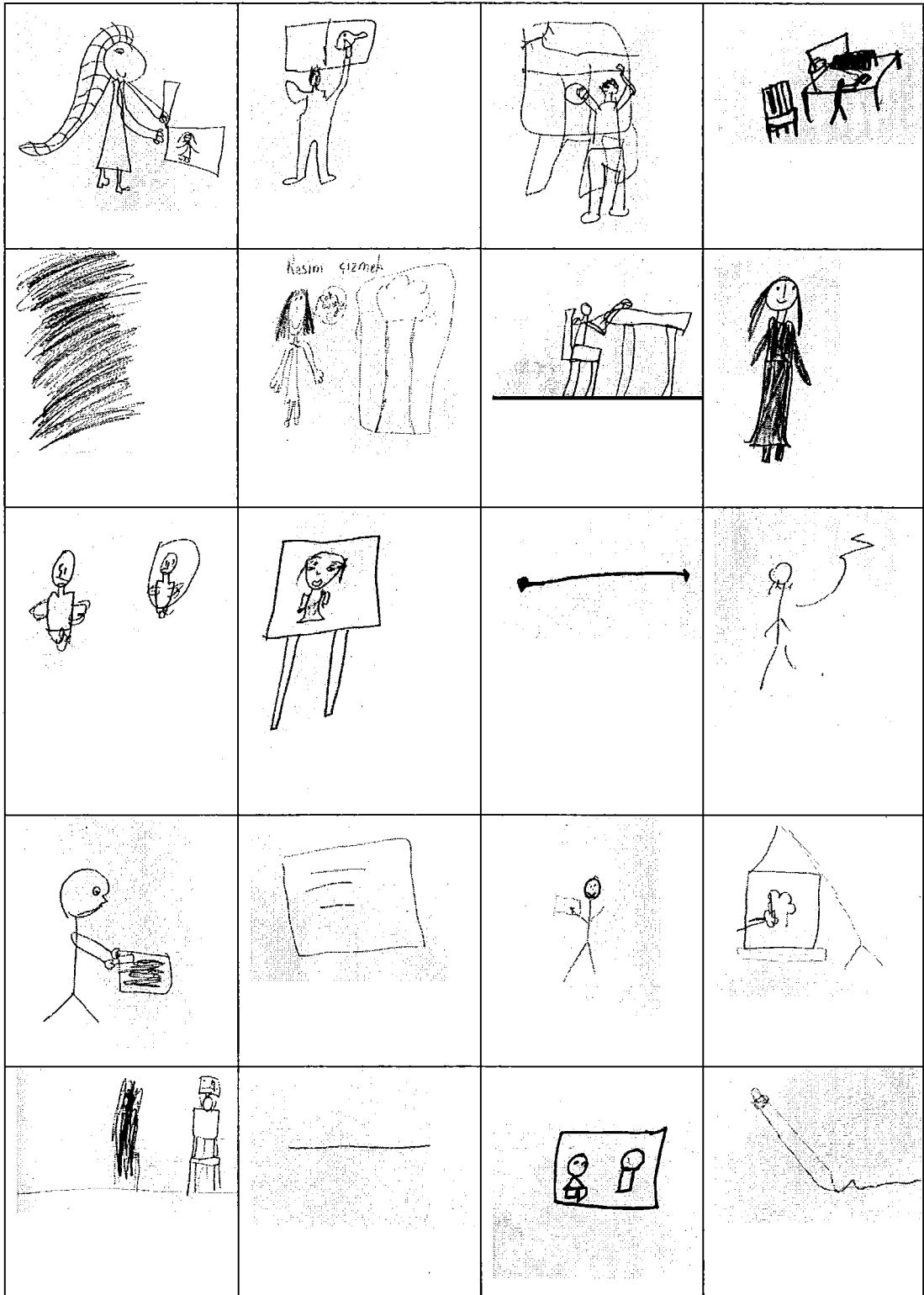
Bakmak

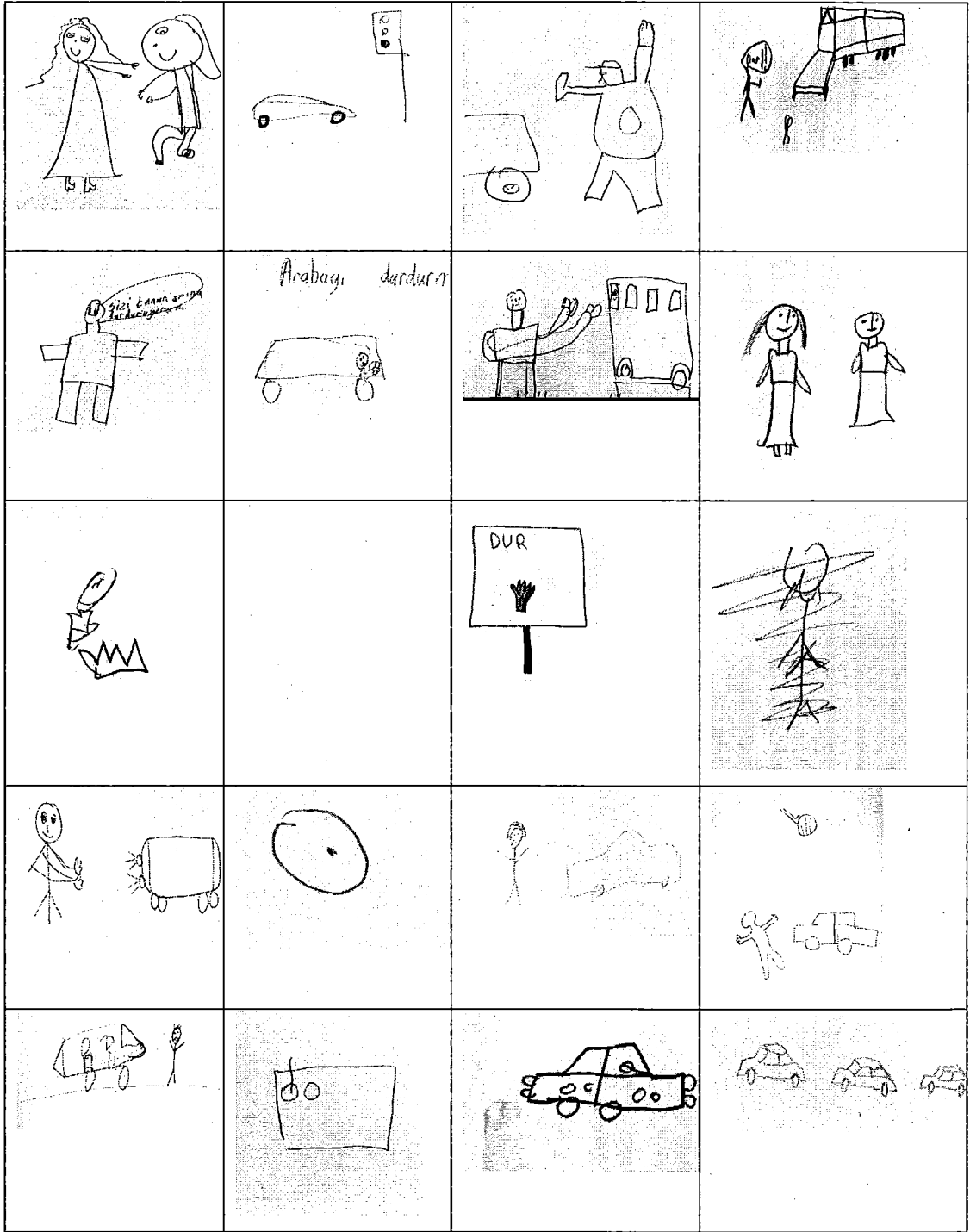
Konuşmak

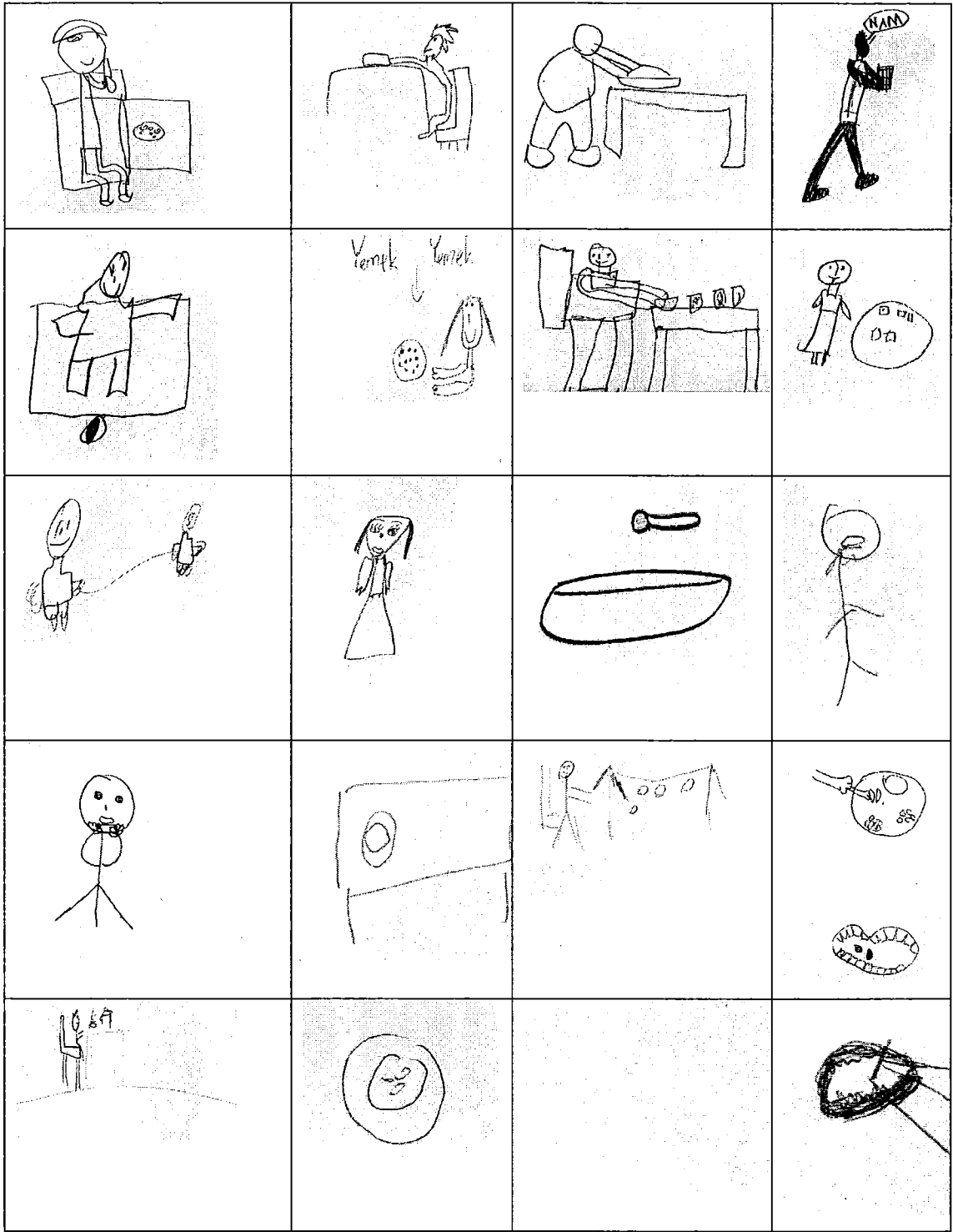
Çizmek

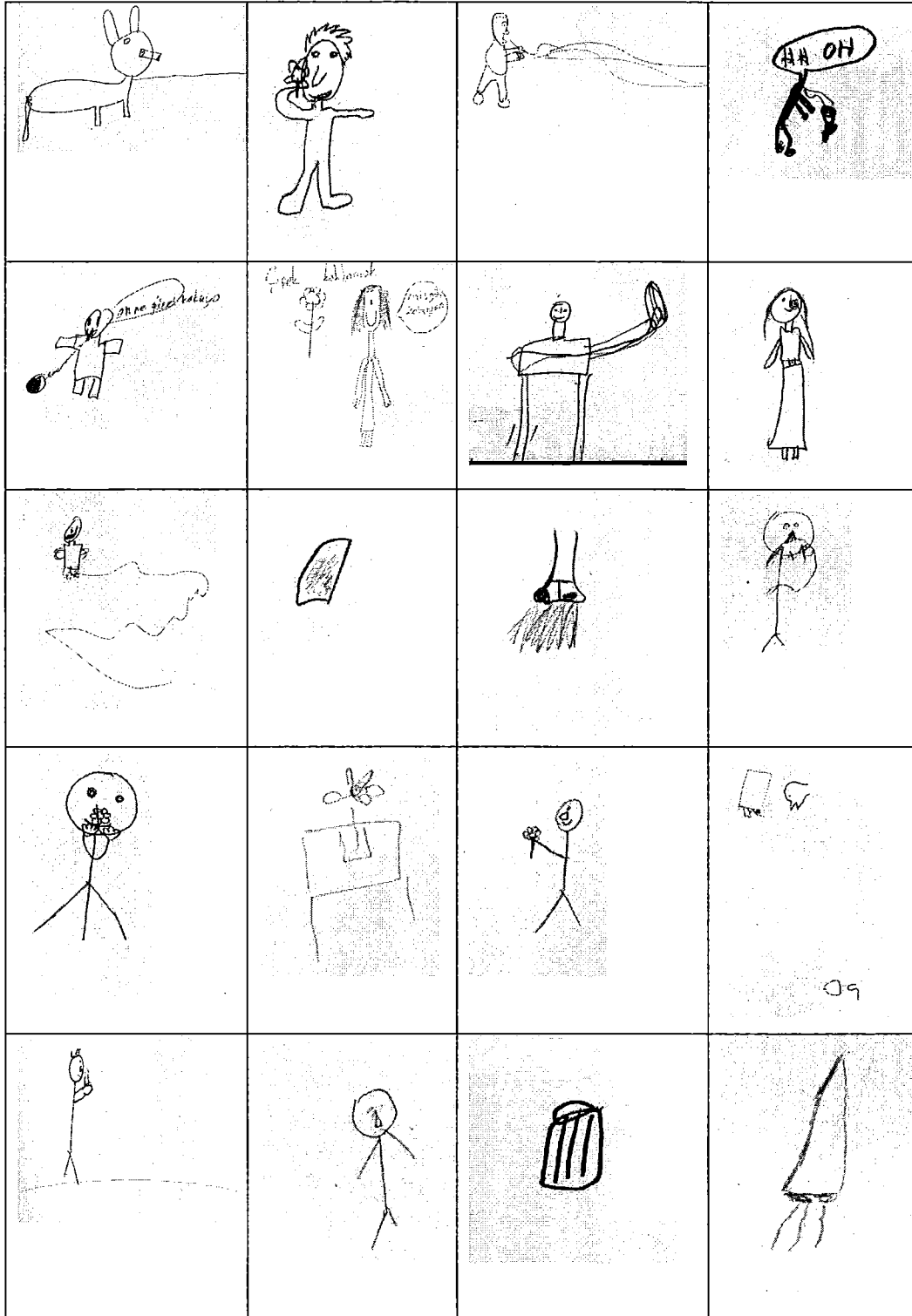
Durdurmak

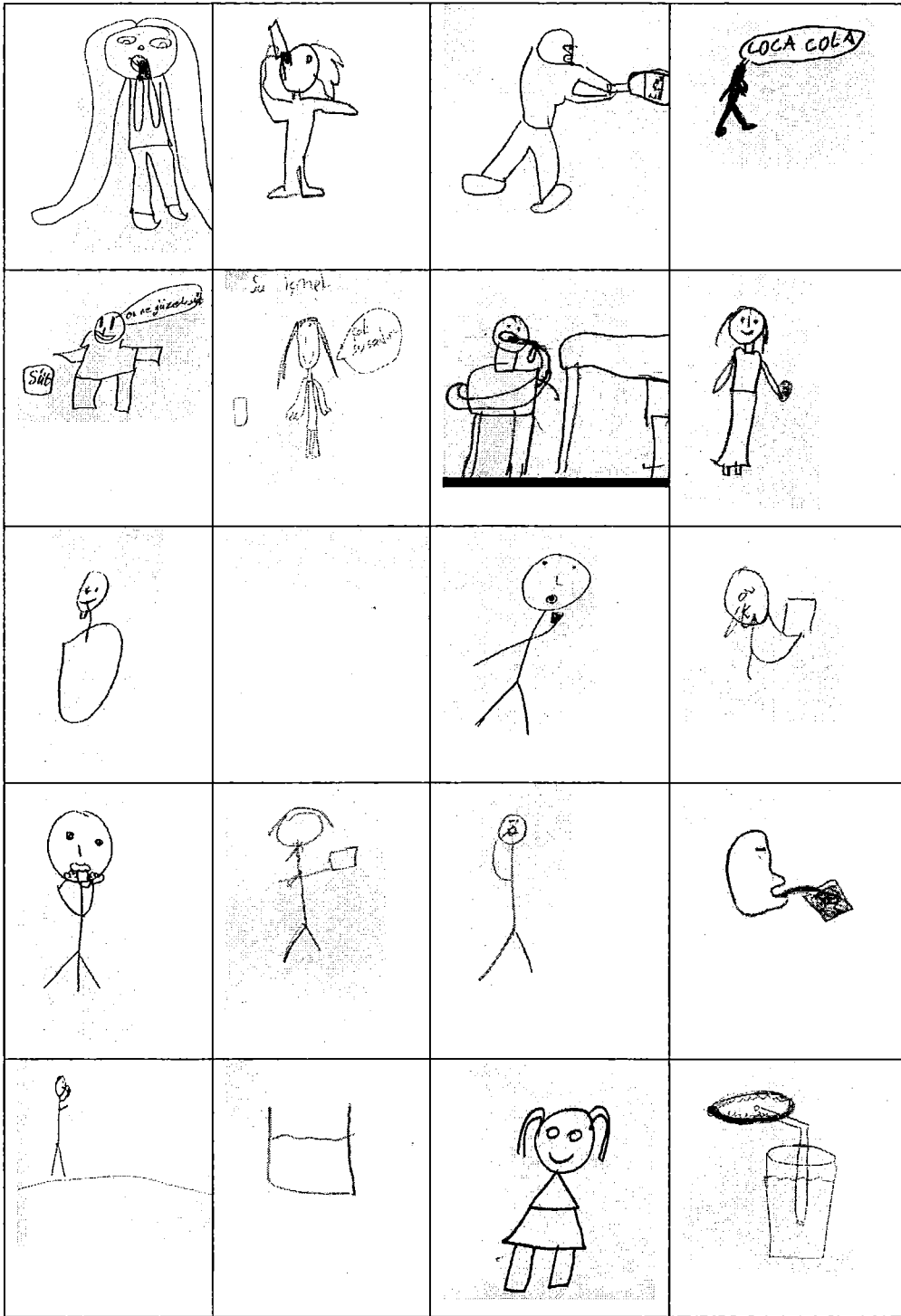
Yemek Yemek

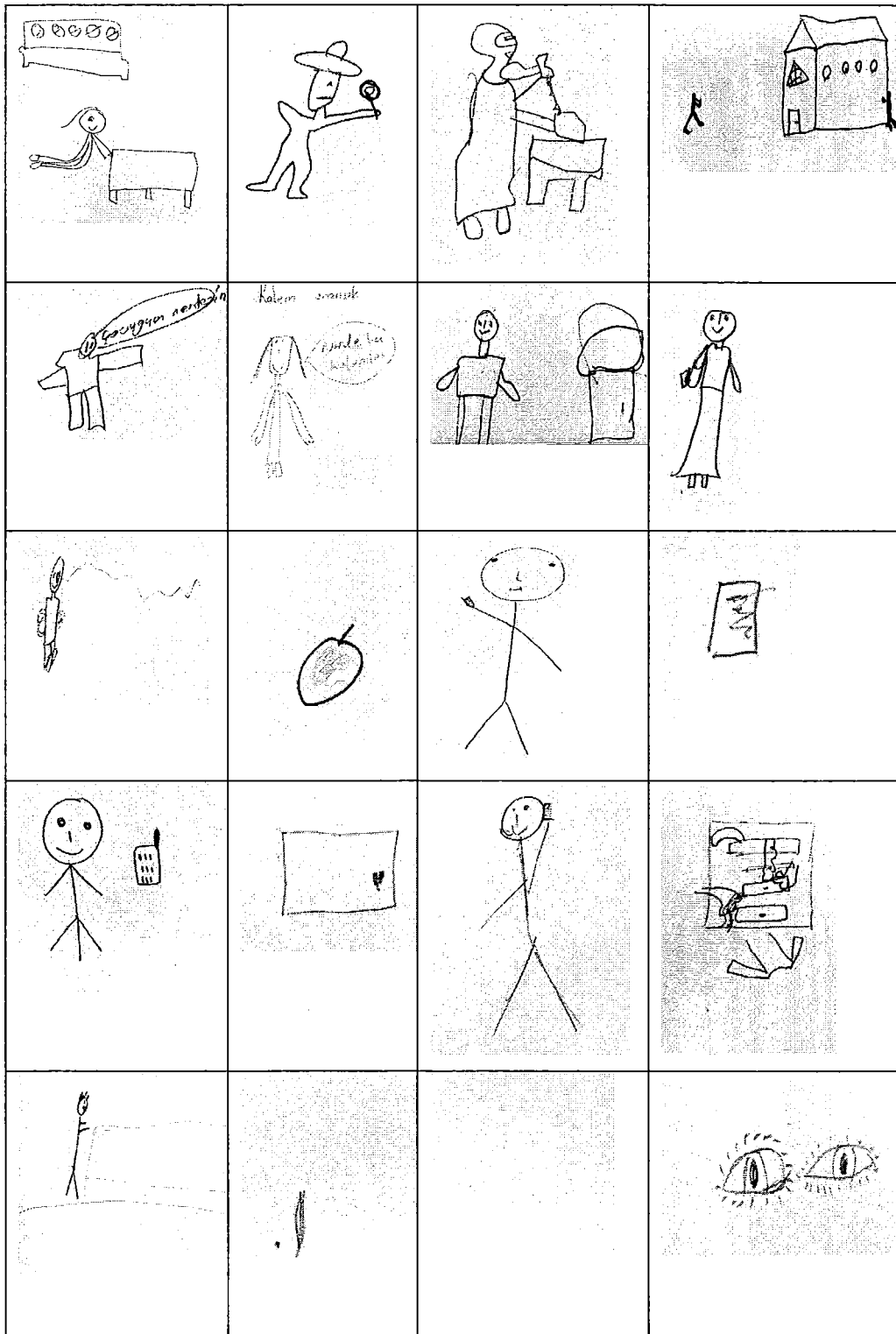
Koklamak

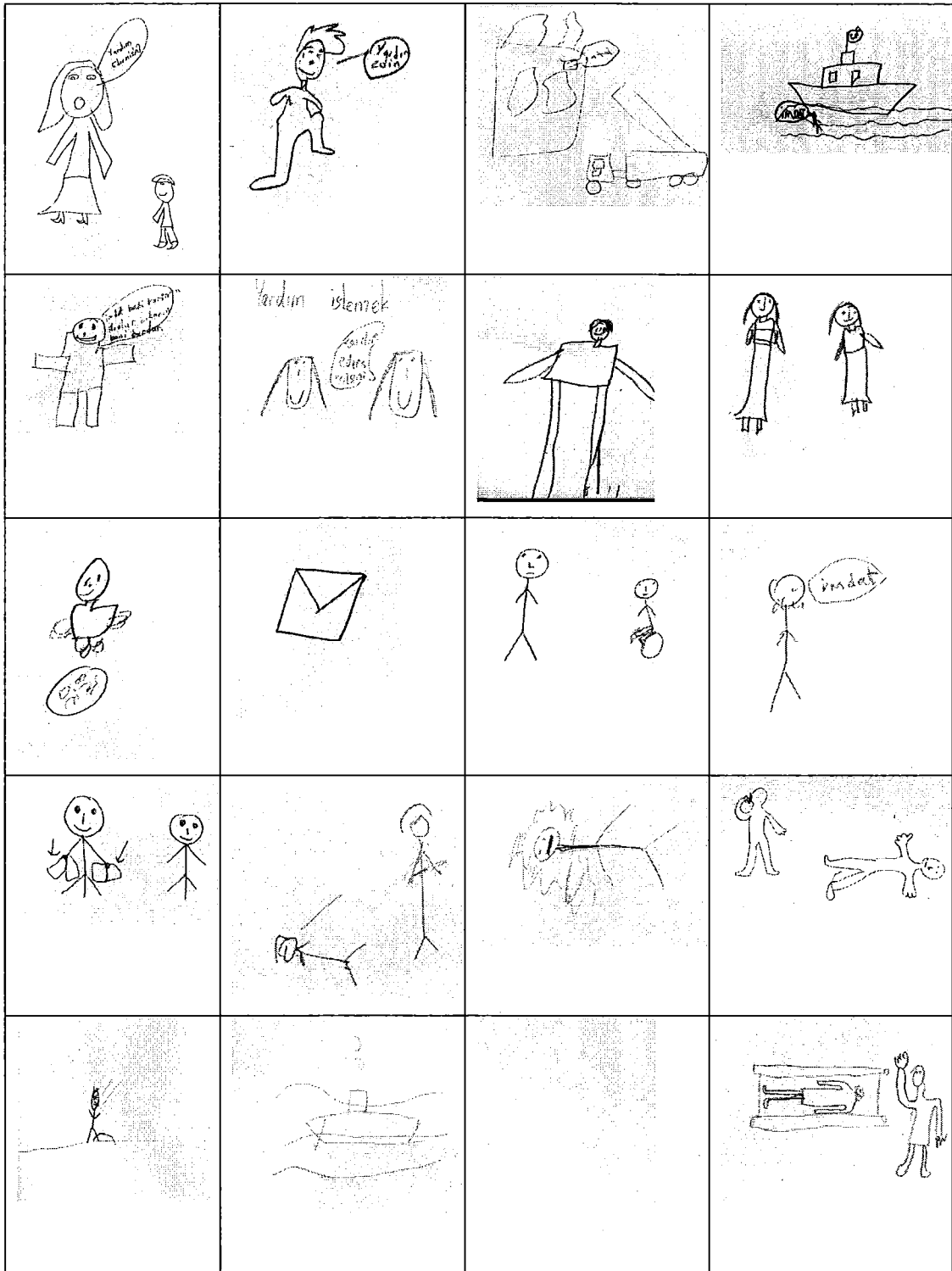
İçmek

Aramak

Yardım İstemek

EK 6: Test Öncesi doldurulan ve Deneklere Ait Bilgileri İçeren Form Örneği

Adı Soyadı		
Doğum Yılı, Yaşı		
Okulu		
Sınıfı		
Cinsiyeti		
Grubu		
Özellikler		
Notlar		

ÖZGEÇMİŞ

Muzaffer ÇORLU

Yıldız Teknik Üniversitesi

Sanat ve Tasarım Fakültesi

Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü

İstanbul Türkiye

Telefon: +90 533 715 75 05

E mail: muzaffercorlu@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER

- Doğum Yeri: Münih / Almanya
- Doğum Tarihi: 08.04.1969
- Medeni Durum: Evli
- İş Durumu: Yıldız Teknik Üniversitesi MSSB Öğretim Görevlisi

EĞİTİM

- **M.B.A. ULUSLAR ARASI İŞLETME**, Haziran 1992

İSTANBUL Üniversitesi, İSTANBUL, Türkiye

- **B.S. PSİKOLOJİ**, Ekim 1990, ÜNVANI: PSİKOLOG.

İSTANBUL Üniversitesi, İSTANBUL, Türkiye

- **KREFELD MUSİK SCHULE**, 1993, Klasik Gitar, Mandolin.

KREFELD Almanya

İŞ

- 1997'den bu yana. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü, Öğretim Görevlisi.
- 2005'ten bu yana. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü, Bölüm Başkan Yardımcılığı.
- 1993-1997. Pera Güzel sanatlar Lisesi, Öğretmenlik.

SEÇİLMİŞ YAYINLAR "SON ÜÇ YIL"

- **Çorlu, M.** "Transparency of Music" *Monokl*, 76. Şubat 2007.
- **Çorlu, M.** "The Mozart effect" *Andante*, vol. 19, Ocak 2006
- **Çorlu, M.** "Upon Cem Duruöz" *Andante*, vol. 16, 21-23, Mayıs 2005.
- **Çorlu, M.** "Leo Brouwer and his Afro-Cuban Music Tradition" *Andante*, vol. 18, 21-23, Eylül 2005.
- **Çorlu, M.** "Upon John Williams" *Andante*, vol. 14, 65, Şubat 2005.
- **Çorlu, M.** "Mario Castelnuovo-Tedesco and Guitar Bien Tampere" *Andante*, vol. 10, 10, Mayıs 2004.
- **Çorlu, M.** "Evaluations of Guitar festival Y.T.U." *Andante*, vol. 11, 78, Ağustos 2004.
- **Çorlu, M.** "Federico Mompou and Suite Compostelena" *Andante*, vol. 12, 63, Ekim 2004.

KAYIT/CD

- **Çorlu, M., Kavak, K.** "CD, Scarlatti Guitar Duo", Works of Belevi, Sor, Vivaldi, Carulli, Scarlatti. Pera Music Publishing, Istanbul 2000, Recorded in Köln, Germany 1999.

VERDİĞİ DERSLER

- Klasik Gitar
- Yorum Teknikleri
- Görsel ve İşitsel Algılama
- Sahne Korkusu ve Başa Çıkma Yolları
- Müzik Psikolojisi

SEÇİLMİŞ RADYO PROGRAMLARI "HAZIRLAMA VE SUNMA"

- "Gitarissimo", Musicological Analysis of Classical Guitar repertoires and styles. Every Saturdays at 09.00 (one hour) on 94,9 Acik Radio Istanbul. Since 1998.
- "Amadéus", Musicological and Historical Analysis of Music of Wolfgang Amadeus Mozart. Every Mondays at 14.30 (one hour) on 94,9 Acik Radio Istanbul. November 2005-May 2007.
- "Ad Libitum", Musicological Analysis of 19. Century Western Music. Every Monday at 14.30 (one hour) on 94,9 Acik Radio Istanbul. November 2005-November 2006.

SEÇİLMİŞ KONSERLER

- Solo Recital, Marmaris, Turkey, May 2004, May 2005, May 2006, and May 2007.
- Antonio Lauro Biennale, MEB Sura Hall, with Collegium Cithara Istanbul October 2004, Ankara, Turkey.
- "Opening Concert", II. International Guitar Festival, Cemal Reşit Rey Concert Hall, January 2002, Istanbul Turkey.
- II. Eoropaisches Mandolinen und Gitarren Festival, September 2001, with Collegium Cithara Istanbul Saarland, Germany.

- Famagusta Guitar Festival, with Collegium Cithara Istanbul Othello Castle, July 2000, Cyprus.
- Cemal Reşit Rey Concert Hall, With Albeniz Guitar Duo, July 1999, Istanbul, Turkey.
- Istanbul State Philharmonic Concerts, Soloist, 1995 Ataturk Cultural Centre, Turkey.

JÜRİ ÜYELİKLERİ

- "Classical Guitar Competition", IV. *International Guitar Days, Yildiz Technical University*, Istanbul 2005
- "Compositions for Classical Guitar Competition", V. *International Guitar Days Yildiz Technical University*, Istanbul 2004.
- "Classical Guitar Competition", IV. *International Guitar Days Yildiz Technical University*, Istanbul 2003.

SUNUM VE SEMİNERLER

- "Potentials of Dyslectics in Communication Design Education", III. International Cognitive Neurology Congress May 2007 Marmaris Turkey.
- "Spanish Romanticism, Flamenco and Classical Guitar" " Yildiz Technical University, May 2007 Istanbul Turkey.
- "The Mozart Effect" International Cognitive Neurology Congress May 2006 Marmaris Turkey.
- Çorlu, M., Prof. Dr. O,Tanrıdağ. "Brain and Music". II. National Cognitive Neurology Symposium. 27 May 2005, Marmaris, Turkey.
- "Stage Fright" Bilkent University, February 2005 Ankara Turkey.
- "Music Performance Anxiety" Yildiz Technical University, January 2005 Istanbul Turkey.

ORGANİZASYON DÜZENLEME

- 2., 3., 4., 5., 6., 7. and 8. International Guitar Festivals of Yildiz Technical University, Auditorium, Istanbul, Turkey. 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007.

ÖDÜL

- "The Artist of the year in the brunch of Classical Guitar". Given by the MGS Foundation, Istanbul, Turkey, 2003.